

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUNN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTCIVARE:
BEYRON CARLSSON

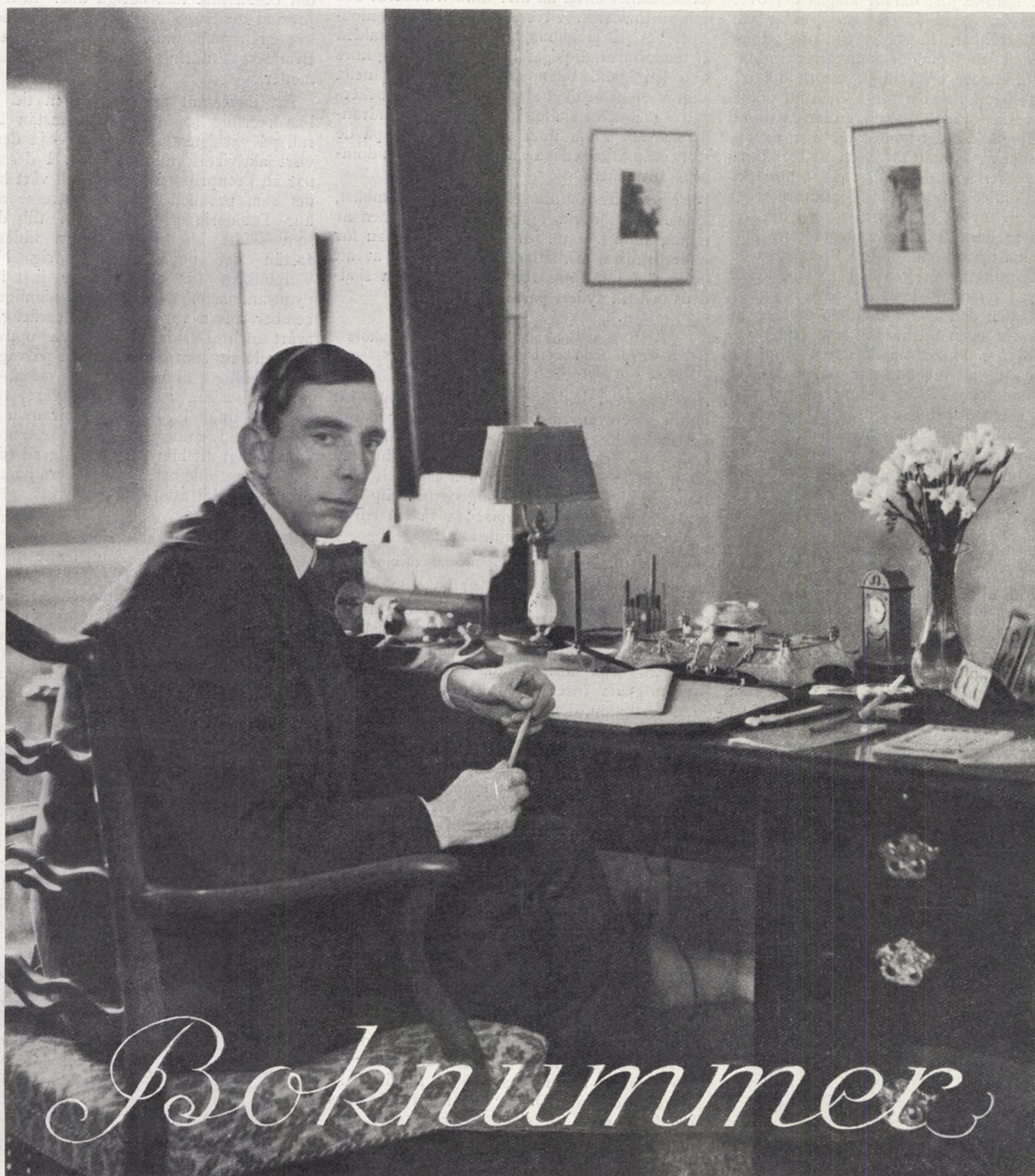
UPPLAGA **A**

N:o **49**

DEN 9 DEC. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Boknummer

Prins Wilhelm,

vår försärlige författare, vid skrivbordet i sitt hem på Kungl. slottet.

(Foto Alberg & Preinits.)

K R Ö N I K A

POESI ÄR SOM BEKANT KONSTEN att säga "det är vackert väder i dag" så att det låter som Beethovens cissmollsonat. Så tro i alla fall de fåvitska. Frågar ni skalderna själva skall ni få veta att poesien är gudarnas strängospel som åtminstone någon enstaka gång ger oss förnimmelsen att ovanför denna krassa värld dock finns något som heter himmel. Poeter är alltså något särdeles fint och ansvarsfullt. Det är väl därför så många vilja bli det. Nu för tiden äro alla författare men ändå eller kanske just därför klagas det över att vi inte ha några författare. Det är väl inte bara åtrån att få stå i guldsnitt på en bokhylla som åstadkommer denna överproduktion, i år rikligare än vanligt. Stora diktare äro folkets ögon, har det sagts, men att döma av deras verk nöja sig åtskilliga med att blott vara emaljögga. På det kontot får man exempelvis skriva att utmärkta journalister vända sitt yrke ryggen som de likvisst passa utmärkt för och i stället ävlas att bli författare trots det att varje ny bok ger vittnesbörd om att detta inte är deras rätta område. Hällre den sista i denna by än den förste i Rom, säga de med omkastning av Cæsars ord. Att beskriva verkligheten omkring dem, att teckna samtiden just sådan den är frestar dem mindre än att skapa sin egen värld där inte telegram- och notisbyråer diktera händelserna. Mot det finns ingenting att invända när man lyckas så bra som exempelvis Elin Wägner. Men vad tjäna förresten erinringar till? Så länge förläggarna inte säga stopp avgör envar bäst själv om han skall vara arbetsmödans prosaiska myra eller skaldskapets sorglösa gräs-hoppa.

Det är den evigt samma striden
På vilket intet slut skall bli
Emellan kloka barn av tiden
Och dina söner, fantasi!

Varför ha vi förresten så ont om stora författare?

På vetenskapens, konstens och industriens område göra vi oss gällande runtom i världen, Asien nyttjar våra tändstickor, Afrika eldar på våra fotogenkök, Sydamerika bor i våra trävillor, hela världen trycker sina tankar på

det svenska papperet. Men tankarna själva äro inte made in Sweden. Det är överflödigt att erinra om hur litet vår litteratur är känd ute i världen. Man kan ändå ingenting göra åt det. Vi bygga högskolor åt ingenjörerna för att göra oss konkurrenskraftiga mot utlandet, skulle man också kunna tänka sig författarskolor där de litterära påläggskalvarna utvecklades till de stora snillen vilkas ljus stråla över sin samtid? Tanken är för bisarr, den får i alla händelser magasineras till en tid då samhället blivit än mer industrialiserat och och uniformerat. Utvecklingen har ändå möblerat om på Helikons höjder. Även skalden är moderniserad, pegasen står ej i så hög kurs som den ägande bilen, rött vin med pimpinella hägrar ej så mycket som De adertons sockervattenglas och i stället för evighetens tindrande stjärnor kikar man efter dem som på de stora bemärkelsedagarna lysa på Posttidningens firmament.

Pegasus är för många en kvarnhäst, klagade på sin tid Törneros, och kvarnen är i gång ännu t. o. m. för fabriksdrift. Man får under sådana förhållanden vara glad åt att det i alla fall finns författare på vilka skaldens ord till fyllest passa in:

— — — — — sångarn är
En furste med Guds nåd och ej med menskors
Och därtill född att han skall vara furste
Om ej han själv förspillar bördens rätt.

Det är med den litterära julfloden som med andra översvämningar, i dess forsar dansa föremålen lösryckta om varandra, somliga gå rentav till botten fastän de äro förtjänta av långt bättre öde, medan en del lätt och obetydligt gods tack vare reklamens tillhjälp håller sig flytande. De förbisedda få väl trösta sig med att världens bifallsdom är

lika lätt att få som mista och som oftast meningstom.

Anna Lindhagens förträffliga bok om Stockholm hör till dem som ha begränsad läsekrets men alla böra av den entusiastiska författarinnan lära sig hur man skall älska och och vårda sin hemstad.

Den glada litteraturen behöver ingen rekommendation, den går bra ändå men som en

skyldig honnör åt Hasse Z:as överlägsna berättarkonst måste jag i alla fall nämna hans senaste bok "Tusen och en dag". Emil Norlander har ett annat kynne, hans skämtlygne har inte Hasse Z:as satiriska skärpa men han är alltså i besittning av sitt goda humör och därför kan man lugnt rekommendera även hans nya bok Den starka damen.

Memoarlitteraturen anses tydligen av förläggarna vara räddningsplankan i julfloden. Därför ha memoarböckerna blivit så många om också inte lika bäriga alla. Min farfars journal av Hugo Hamilton hör till de bättre i genren och underhållande är likaså Uno Branders skildring av Bernadotternas stammoder.

Ett intressant arbete från en tid fullt ut lika stormig som vår egen fastän Sveriges roll på världsteatern då var — ja den kallas visst aktivistisk nu för tiden. I dessa dagar när en kronprinsessa väntas till vårt land kan det som parallell vara av intresse att höra hur Desideria gjorde färden till det rike som skulle bli hennes andra fädernesland fastän det noga taget aldrig blev så. Tidpunkten för avresan var just inte den gynnsammaste, den företogs nämligen i december, resan var lång och besvärlig, vädret svårt och Desiderias franska uppvaktning jämrade sig som om man vore på väg till Sibirien. Något ditåt tänkte nog också den nya kronprinsessan. Äntligen på nyåret 1811 höll hon sitt intåg i Stockholm där man beredde henne ett lysande intåg och tog emot henne så hjärtligt att hon till en viss grad försonade sig med sitt öde och för att citera hennes egna ord — "beslöt att försöka trivas."

Men det gick som bekant inte så lätt. Desideria hade svårt att känna sympati för sina nya landsmän, vilka stötte henne tillbaka genom sitt allvarliga stela uppträdande, så olik det livliga galliska folklynet. Och ännu på gamla dagar brukade hon upprepa att hon inte kunde förstå med vad rätt svenskarna blivit kallade nordens fransmän. Ha vi förbättrat oss sedan drottning Desiderias dagar?

CELESTIN.

Alma Söderhjelm. Efter kamerabild av Goodwin.

— När Stockholm för några år sedan började läsa artiklar av Det främmande ögat var

det i känslan av att möta en författarinna vars pennas stål var lika spänstigt som spetsigt. Alma Söderhjelm's öga har sedan dess blivit oss allt mindre och mindre främmande, hon är numera en av dem som det skulle bli oss ledsamt att undvara, vi tycka om att höra hennes klöka, klarsynta inlägg på samma gång vi beundra denna energi som låter henne jämsides med den journalistiska gärningen hinna med att ge ut romaner, bedriva ett djupgående historiskt författarskap och nu senast utöva dramatiskt skriftställer. Detta har hon dock icke utfört ensam utan i kompaniskap med en svensk Leif Björkman. Deras samfälda produkt av dramatiskt författarskap heter Klockan 8 och har haft sin urpremiär på Åbo Svenska teater. I sinom tid få vi väl se stycket även här. Det är en treaktspjäs vars huvudperson är en skådespelerska som slits mellan sitt kall och sin kärlek. Stycket fick en utmärkt tolkning i Åbo vars svenska befolkning förresten förtjänar det varmaste lovord för det intresse varmed den håller den dramatiska konsten uppe i sin stad. Fastän samhället blott har 13,000 svenskar med barn och blomma, har man dock sedan några år tillbaka en stående teater på svenskt språk. Hur mån-

Leif Björkman.

ga städer med samma inneväningarantal i Sverige kunna berömma sig av detsamma?

M O D E R N A K V I N N O R,

SÅDANA DE SPEGLAS I DEN SAMTIDA LITTERATUREN.

I de manliga författarnas böcker är den moderna kvinnan en död figur.

FÖRFATTAREN KAN ICKE BERÖRA ett av nutidens problem och få dikt därav förr än det kommit in i hans fantasivärld. Nu kan man kanske tycka att det går för långsamt för författarna, detta införande av problemen i deras egen värld, men det är ingenting att göra åt. Var och en får arbeta som den kan, det är meningslöst att söka forcera eller tala till rätta en författare.

På den andra frågan, om den moderna kvinnan sant återspeglas i den moderna litteraturen, är bara det att säga, att hon ännu icke kommit in i författarnas fantasivärld. Där röra sig kvinnor av helt andra typer. När den moderna kvinnan därför förekommer i författarnas böcker är hon merändels en död figur. Skulle jag nämna något undantag, bleve det Gustaf Hellström. Emellertid — jag vidhåller min sats, att man icke skall forcera författarna även om det skulle betyda att jag aldrig hinner i min livstid få läsa en bok av en manlig författare, om vars hjältinna jag uppriktigt kan säga, att hon är vad jag menar med en modern kvinna. Men var och en har sin känsla för, vad som är en modern kvinna. Jag vill inte påstå, att de kvinnliga författarna lyckats fånga henne i sin dikt. Men de hålla åtminstone på med försöket.

Elin Wägner.

“I ett modernt vigselformulär borde stå, att också kvinnan skall bidra till försörjningen.”

Jag tror knappast, att den moderna kvinnotypen sant speglas i den moderna litteraturen, ty skalderna ha ännu inte övervunnit sin instinktiva fasa för denna typ. Skalderna äro mera primitiva i sin manlighet än andra män, och ju primitivare en människa är, ju konservativare är hon. Skaldens kvinnoideal liknar i någon mån österlänningens: han vill sitta vid hennes fötter och besjunga hennes liljevita händer, ända tills han blir hungrig, då hon skall vara lika mycket redo att steka en kotlett åt honom, dra upp ölflaskan, och sedan diska servisen. Sådan vill skalden ha kvinnan, men sådan är hon ej längre, om hon någonsin har varit det. Attio-talets kvinnotyp var huvudsakligen framskapad av den tidens litteratur; den moderna typen skapas av vårt ekonomiska liv. Tillvaron har blivit mycket komplicerad; där man förr drog fram med olika naturaförmåner, får man nu ta fram kontanter ur portmonnäen, och därför måste såväl man som hustru ut och förtjäna till husets bestånd och barnens uppehälle. Det är detta, som är skillnaden mellan nutid och gångna dagar, och det är också detta, som utmejslar den moderna kvinnotypen. Och denna typ ha skalderna ännu ej fått klar i sin själ: Förr i världen var det tillräckligt att vi lovade älska varandra i lust och nöd, — i ett modernt vigselformulär borde något införas om att vi skola båda, var i sin mån, bidra till försörjningsplikten. Älska varandra i nöd och lust göra vi

Hur speglas den moderna kvinnotypen i den nutida skönlitteraturen? Och finns det över huvud taget, om man får tro sin egen iakttagelse, jämförd med författarnas, någon ny, ”modern” kvinnotyp — är kvinnan inte på det hela taget alltid densamma, så när som på kläder, uttryckssätt och friare vanor? De som äro närmast till att svara på dessa frågor äro våra författarinnor. Och på Iduns fråga: ”Anser ni, att den moderna kvinnotypen speglas sant i den moderna skönlitteraturen?” ha de gett intressanta små utredningar om kvinnlighet.

nog allesammans ändå, när det kommer till kritan. Kanske den moderna kvinnotypen älskar annorlunda än gångna tiders, men hon älskar icke mindre varmt och innerligt än sina stammödrar, och kärleken är och förblir huvudinnehållet i individens liv, vare sig det är man eller kvinna, vare sig man är modern eller gammalmodig. Kärleken är och förblir densamma, om den också yttrar sig på olika sätt.

Sigrid Stjernsward.

Galsworthy som gammaldags kvinno-skildrare.

Om man med den moderna kvinnotypen menar den som är människa mer än könsvarelse, så är den moderna litteraturen ännu bedrövtligt omodern. Det gör ju ett nästan tragikomiskt intryck att se Galsworthy genom flera digra volymer av Forsythe-sagan nedlägga hela sin konst på att få läsaren att uppfatta Irene som en sympatisk kvinna. Och ändå lyckas han endast göra henne till en vegetativ varelse — ett tämligen själlöst lyxföremål, som under passionens inverkan blir hänsynslöst självisk. Heines dikt ”Du bist wie eine Blume” skulle väl ännu kunna sägas utgöra kvintessensen av manliga författares syn på kvinnan. Och bland de kvinnliga ha vi ännu så få, som vågat skriva fram sin egen natur, oberoende av det manliga omdömet, som så ofta blir en naturlig orsak till den kvinnliga kompassens missvisning. Kipling som så ofta beskylls för en något lättvindig psykologi, synes mig i själva verket ha träffat det moderna kvinnoidealet bäst nämligen i den lilla skissen ”Wilhelm Erövraren” i den novellsamling som på svenska heter *Dagens arbete*. Av många tecken att döma, tyckes det dock komma att bli från kvinnligt håll som vi ha att vänta den moderna kvinnans sanna avspegling i skönlitteraturen.

Lydia Wahlström.

Amerika visar de nya typerna — men ack, hurudana!

Den moderna kvinnotypen?

Varför singularis? Har någon ännu vågat påstå att inte det moderna manliga typgalleriet innehåller en aldrig sinande följd av nya och intressanta kombinationer, från Romain Rollands Jean Christophe till Wells kaotiska mr. Britling? För att bespara er besväret kan jag dock med detsamma besvara min egen fråga. Kombinationer, ja — men kanske inte nya grundtyper! Ser

man efter, äro ju t. ex. nutidslitteraturens unga sökareandar och svärmiska revolutionärer idel söner till släkten Jean Jacques Rousseau, som ju visserligen inte är så värst gammal men inte heller alldeles från i går.

Och likadant är det med kvinnorna. Jag förstår att det är den självförsörjande kvinnan som hägrar i föreställningen. Men även hon är av det mest skiftande slag — i livet som i litteraturen. Hon växlar från de unga flickorna, vilka i kontorsromanerna, mjuka som Selma Lagerlöfs »ekorrungar» hänga kring principalens hals i en varken ny eller speciellt tidstypisk attityd, till polkahåriga jazz- eller sportflickor, sådana som August Brunius givit en svenskt beskedlig tolkning åt och fransmannen Marguerite en mera storstadsraffinerad. Den senare typen verkar väl »ny» om någon! Men är den det?

Tänk på m:lle Maupin i litteraturen och systrarna Mancini i livet — eller på någon annan av de otaliga unga äventyrerskor i karlkläder med vår egen kungliga Kristina i spetsen, vilka på 16- och 1700-talet genomströvade Europa på ett så fritt och pittoreskt sätt att även den självständiga unga nutidsdam skulle bxaxna!

Nej, jag tror uppriktigt sagt inte det finns några nya typer — ännu. Åtminstone inte så färdiga att vi fått syn på dem. Det får väl f. ö. samtiden aldrig riktigt.

Men det finns som sagt nya kombinationer till följd av nya faktorer i nutidslivet som framhäva och förstärka hittills föga beaktade drag — och så småningom förvandla...

På samma sätt som den skotska pläden förvandlade den stackars kameleonten?

Det blir det vi få se.

Låt oss bara som ett exempel sluta med hjältinnan i Gustaf Hellströms »Ett rekommendationsbrev», en bok som här hemma rönt allt för litet beaktande som den briljant intelligenta tidsskildring den är. Dess unga svenk-amerikanska millionärsfru — hur gammal är inte typen, gammal som Eva! Och hur egendomligt brutalt tidstypisk verkar den inte i sin nya miljö.

Jag tror f. ö. att det blir i Amerikas litteratur vi först få se dragen av de ännu osedda världsmedborgarna: de »nya» typerna. Amerika har ännu inte författare värdiga sitt stoff. Hergesheimer, för att nu ta en av de mest omskrivna är för mycket europé och har av Amerika bara dess mest osympatiska drag: den vanvettiga materialismen, den råa, naiva betagenheten av yttre ting, som tyckes härska där.

Den jag för egen del sätter högst: Sinclair Lewis, har i alla fall i »Babbit» skapat en speciellt amerikansk mans-typ och i »Mains Streets» hjältinna en modern kvinna — så att man ber Gud bevara sig från henne förstas — men verklig det är hon! Och be Gud bevara oss för de nya typerna, det komma vi alla att göra på gammalt gott sätt, så snart vi tro att vi fått syn på dem. Det gör alla generationer. Fast ingen som sagt, riktigt ser sin efterträdare. Anna Lenah Elgström.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

GULDSAND VASKAD UR JULENS BOKFLOD

"Att läsa en bok utan att hitta något minnesvärt däri, det är som att åka i täckvagn. Man har intet nöje av at se sig omkring," säger *Stina Aronson* i sin julbok för året. "Jag ger vika." Vi ha följt hennes maning och funnit åtskilliga guldkorn och minnesvärda vishetsregler ur årets böcker som vi härmed framlägga för Iduns läsare.

"Om jag undantar föräldrarna äro alla människor falska och jäkliga. Värst äro kvinnorna. Därför skall man i tid taga en ung en, som ännu inte är fördärvad. Henne skall man uppfostra strängt men hyggligt. Så att man åtminstone har en enda fattig själ att lita på och ty sig till i den teatraliska jämmerdalen."

Hjalmar Bergman i "Jag, Ljung och Medardlus".

"Var morgon födas på nytt efter nattens sömn. Var dag se godhet, skönhet, kärlek, bara vi vill. Var dag försöka flytta den stora tunga världen en millimeter framåt. Det kallar jag det stora äventyret."

Ernst Didring i "Två vägar".

"Jorden lever åter. Dess levande andedräkt liksom slår mot en, en helande fläkt från det evigt födande och döende, evigt bottenlösa och hoppfulla brist. Den lugnar ens oro, och sänder, den fyller en plötsligt med ett djupt lugn, en stilla förbudan. Det är som om den viskade till en med en klok gammal trollkvinns röst om sin läkedom, sin makt att

vända allt till det bästa och så småningom, mycket långsamt destillera glädjens och godhetens dyrbara droppar ur sorgens och brottets bittra frukt."

Anna Lenah Elgström i "Vårarbetet", slutkapitlet i Myrstacken.

"Behöva människorna icke alltid vara två för att rätt älska eller rätt lida — en man och en kvinna, en mor och ett barn?"

Gurli Herzman-Erikson i "Huset med vindskuporna."

"Ett konstverk visade bestämd väg åt ens längtan, gav en bestämd riktning åt ens tanke och känsloliv i vilket det sedan kunde spira med sin längtans drömda mål.

Ett konstverk var någonting man kunde hänga handskarna på, där solstrålarna ej kunde bära dem."

Gustaf Hellström i "En mycket ung man."

"Se hur ljuset söker slippa in i världen. Fast allt vill hindra det, ändå kommer det hit. Det försöker och försöker, det ger sig ingen ro. Stänger vi igen himlen, så tänds det omärkligt här nere, tindrar fram på jorden i ett människohjärta där kärleken vill nära det och drömma om det..."

Pär Lagerkvist i "Den osynlige."

"Ser du, Guds kärleks brygga är ingen brygga på vilken du kan fly undan följderna av det förflytna, dem slipper ingen mänsklig varelse undan.

Din synd får du lämna för evigt bakom dig, dess följder flyr du ej undan, men du får fly undan med dem till honom som ensam vill och kan hjälpa dig bära dem — även om du skulle få börja ditt nya liv i fängelset.

Det verkliga fängelset finns inte längre."

Sven Lidman i "Bryggan håller."

"I humorn hade människan äntligen lärts att förminska och om möjligt förinta sig själv för att därmed inte skymma anblicken av det lagbundna världsalltets storhet och skönhet.

Ty humorn var synen av det som varit före världsstaden och skulle bli efter den, humorn var synen av det eviga, det som icke kunde uttryckas i ord och därför måste uttryckas i leende.

Humorn var Gud, vandrande på jorden."

Ludvig Nordström i "Petter Svenks Historia".

"Vad är vårt liv, efter det klär de flesta människor så väl att vara döda.

Och han tänkte i sitt stilla sinne, att kärleken den är en mjuk hand, som envist makar Ödet åt sidan."

Sigfrid Siwertz i "Hem från Babylon".

"Männen äro alltid skyldiga, även till de brott deras hustrur icke begått."

Hazze Z i "Tusen och en Dag".

"Två stora gåvor ha vi fått — att kunna glömma och att inte veta vad som skall ske. Det vackra minnes vi dock alltid starkast och det är onödigt att påminna oss om det onda."

Manliga författare, som kallat den moderna kvinnan tidens största andliga kraft.

Ofta har talats om kvinnan som en gåta. Ofta har kvinnan framhållit sig själv som oförstådd. Ett kinesiskt ordspråk målar hennes isolering så: »Kvinnorna likna stjärnorna. De promenera evigt på himlen sina givna banor utan att någonsin möta någon annan stjärna.»

Den moderna kvinnan är säkert ej en mera ensam varelse än kvinnan alltid varit — liksom mannen. Men hon känner sig mera isolerad, därför att hon är mera medveten. Det är också orsaken till att hon blivit en kritisk och fordrande person, som finner mannen alltför upptagen av affärer, uppfinningar och tekniska, yttre ting. Hon förebrår honom, att han lämnar henne ensam med hennes svåraste problem. Mannen är icke längre hennes auktoritet, kärleken inte längre hennes tröst, barnet knappast längre hennes hopp, religionen ej längre hennes salighet. Hon har brutit med det som varit och går sin egen väg med den enda ledstjärnan, att hon längtar efter en högre mänsklighet.

Så framträder hon i den moderna litteraturen, som är övervägande manlig. Att hon fått en relativt sympatisk plats är anmärkningsvärt. Motsatsen skulle varit förklarligare, ty männen ha väl knappast ännu hunnit vänja sig vid den nya typen.

I svenska böcker möter man visserligen mera sällan någon utpräglad förkärlek för den moderna kvinnan som hjältinna. Ha svenskarna männe blivit litet försagda genom sin store Strindbergs kvinnohat? Men i engelska och amerikanska böcker är det

redan bättre. Och en fransman slår rekord, Victor Marguerite. Han drar, utan att det minsta förskräckas, i sina senaste romaner ut kvinnofrigörelsens yttersta konsekvenser. I *Le Compagnon* skildrar han sitt ideal av framtidens viljestarka, medvetna kvinna. Till och med Italien har feministiska författare. Rosso di San Secondo visar prov på det mest varma och rörande förstående av den moderna kvinnan. Han tycker ej, hon hör hemma i mannens värld. Hon har hittills vistats i mannens bostad som en tanklös främling. Nu är hon väckt av en inre röst, som driver henne att söka göra världen bättre och till ett verkligt hem för henne och barnet. Men författaren tror ej, hon skall lyckas. Därför råder han henne i djupaste pessimism att upphöra med sin mödragärning.

Att manliga författare kallat den moderna kvinnan tidens största andliga kraft, som skall rädda kulturen vid avgrundens brant, just för det modernaste hos henne, hennes självständighet, det är i ädlaste mening manligt. En sådan vidsynthet i vår förblindat materialistiska tid kan återge tro på det gemensamma höga målet, framåtskridandet.

I den mån litteraturen blir ädelt manlig, blir den också ädelt mänsklig. Då speglar den det sannaste hos både kvinnan och mannen. Det sannaste hos den ene är det som förstår det sannaste hos den andre — även i opposition och kritik. Den modernaste litteraturen borde vara den som speglar deras ensamhet som relativ, deras gemensamma bästa som absolut.

Frida Stéenhoff.

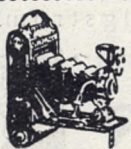
Tidslitteraturen speglar de verkliga tidstyperna.

I stort sett är det inte gärna tänkbart att en litteratur icke skulle spegla just den tid, då den uppstår eller de människotyper författarna haft tillfälle se eller lära känna. Det märker man bäst om man tar ett tiotal genomsnittsböcker från en annan epok. Detta gäller naturligtvis skildring på mer eller mindre realistisk grund — icke sagodiktning, ren romantisk fantasidiktning o. d.

Oriktigt är dock nästan alltid att, om man finner en viss typ i en bok, taga denna för god som ett porträtt direkt ur verkligheten. Så enkelt är det inte! Bara det, att om två författare skulle bestämma sig för att skildra precis samma »typ» och t. o. m. göra det efter givna modeller, skulle skildringen säkert ändå bli ganska olika — författarpersonligheten avgör ändå till sist »typens» utseende som konst. Oriktigt är därför också att ondgöra sig (eller glädja sig) åt den eller den typens förekomst inom litteraturen och mena, att sådana äro människorna precis, eller sådana äro de icke alls.

Det gäller för böckerna och deras typer som för livet i allmänhet: man bör icke individualisera för mycket. Det är det generella som är det riktiga. Det är summan av våra författares iakttagelser, som skola ge intryck av vår tids färg och art åt framtidens läsare — icke den ena eller den andra privata skapelsen. Den som är känslig och skicklig nog må då, (eller redan nu, om skickligheten är stor nog!)

(Forts. nästa sida.)

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

VID NARVAVÄGEN I STOCKHOLM mitt emot Oscarskyrkan vilken står där lång och smal som en pastorsadjunkt ha makarna Böök anordnat sitt hem. Det ligger högt och ljusst, inrett med den smak man har rätt att vänta av en estetisk professor, ombonat med orientaliskt sköna mattor, hemförda från resorna till Bysanz och prytt med gamla familjeporätt vilkas därvaro vittna om en aldrig sinande kärlek till det landet söder om landsvägen som fostrat så präktiga typer för det andligen och lekamligen bördiga Skåne vars lov en upplänning vore färdig att sjunga om han inte visste att sådant gör en skåning helst och framför allt bäst själv.

Här residerar alltså den vittberömda Fredrik Bööks maka.

Vad gott hon gör är dövstumt, torget hör.

Ej hennes pris —,

sjöng på sin tid Tegnér om kvinnan med qv och om också hennes modärnare syster inte är hågad att genomgående spela den dövstummas roll, veta vi ju i hur hög grad Thorilds ord träffa in ännu i denna dag då han snärtar dem som hos kvinnan inte se något annat stort än kjolarna.

Att citera Tegnér inför fru Böök har sina risker. Man kan bli slagen på fingrarna av en mycket Tegnérkunnig dam vars entusiasm för vår stora skald, brann klar och hög redan då hon som fröken Tora Olsson och en av de vackra flickorna å Lundagård odlade Tegnér i sitt hjärta och smyckade sitt andliga jag med de skimrande pärlorna i hans diktning. Förresten är det inte värt att säga artigheter till en dam som vuxit upp mitt bland studentlyrikens blomsterrabatter och åhört punschlärkornas drillar med den kritiska glimt i ögat som visst i allmänhet hör en skånska enkanerligen en Lundensiska till.

Men när fröken Tora vid 15 års ålder fick se den 17-åriga professorn in spe glömde hon

ge en syntes av det hela, finna en formel, som karakteriserar.

Att denna syntes, denna formel måste sökas ut ur tidslitteraturen, sådan denna nu är, misshaglig eller ej, torde nog ändå vara ofrånkomligt.

Marika Stjernstedt.

“Är det ni eller jag eller hon?”

Att komma till mig med en sådan fråga, är som att komma och fråga den blinde om färger. Men i betraktande av att blinda, färgblinda, med förkärlek yttra sig om färger, så får jag väl icke undandra mig att tala om och värdesätta saker, som jag inte begriper.

Jag vet inte vad som menas med den modärna kvinnotypen. Är det ni eller jag eller hon? Jag vet inte heller, vad som menas med den modärna litteraturen. Är det allt som tryckts i år och i fjol? Är det uteslutande fråga om värdefullare böcker av års dato, så får man väl hoppas att de, för så vitt de ge sig in på människoskildring och vilja skildra människan av i dag, göra det sant, annars är det då icke mycket med författarna.

Mollie Faustman.

Fru Tora Böök.

bestämt bort att kritisera ty hon fattades av den känsla som fortfarande enligt Tegnér är...

— — salighetens andedräkt
gudomlighetens friska fläkt
i livets kvalmuppfyllda lunder.

Fredrik Böök kom då från Kristianstad där hans pappa var välbeställd skomakare. Han blev inackorderad hos en ämbetsbroder till fadern, förresten den finaste skomakaren i Skåne ty så som Per Olsson förstod ingen sitt yrke och överallt på de skånska godsens prisade man hans verk, fastän man dagligdags trampade det under fötterna. Hur långt ut i världen ryktet om hans namn trängt fingo makarna Böök erfara härom året när de voro i Wien. De besökte en skoaffär för att tillhandla sig ett par skor — naturligtvis på beställning. Vilken pietetsfull son vandrar väl i fädernas fotspår i maskingjorda skodon?

Den österrikiska skohandlaren läste fabrikantens namn i stroppen till kundens skodon och sade: ”Åh, Olsson honom känner jag mycket bra, han gör förträffliga skodon!” Böök blev något förvånad över denna Österrikes goda kännedom om svenskt hantverk men förklaringen fick han vid upplysningen att mannen hade svenska legationens herrar som kunder och bland dem var flertalet skåningar. Och Wienerskomakaren betygade ånyo sin kollegiala belåtenhet med denne hr Olsson. Var han möjligen bekant för herrskapet?

Jo, sa' professor Böök, jag skall be att få föreställa: där står hans dotter och här är hans måg.

Hans Sachs världens namnkunnigaste skomakare skrev sina dikter själv. Fredrik Bööks pappa överlämnade de litterära sysslorna åt sonen som 23 år gammal blev docent i Lund. Samma år stod hans bröllop med henne som att döma av det sätt varpå Fredrik Böök nämner sin maka i hög grad uppfyller Vedas ord: *han* är förnuftet som härskar, *hon* är visheten som förmildrar. En så

stridbar man mår också bäst av att ha till följe genom livet en som med nykter kritisk blick avråder onödig skottlossning och kanske ibland lagar att huggen ej drabba alltför svidande hårt. Av detta får man dock inte föreställa sig fru Tora Böök som någon stridstumultets valkyria, tvärtom hon trivs alldeles utmärkt i hemmets lugn, är en glad och älskvärd fru, som tycker om att dansa ännu fastän förhoppningarna att locka sin man med i en boston numera ej ha samma effekt som då han var ung och nyförlovad. Att hon är road av musik och gärna spelar på luta hänger samman med den rentav fenomenala fond av gamla visor som finns magasinerade i hennes minne. Professor Böök försäkrar själv att fastän han känt sin fru i tjugotre år händer det än i denna dag att hon sjunger någon ny visa som han aldrig hört förr, en av de där som hon någon gång snappat upp hos släktingar på landet eller lärt på skolbanken eller hört någon skånsk grebba fördriva ensamheten med i köket eller kanske fått korn på i Danmark där familjen haft både bo och vänner.

Allt sjunger hon utom Fredrik Bööks ungdomsdikter. Ty att ens citera dessa för det profana ögat djupt dolda minnen från en tid då Böök som mången annan svärmisk yngling satte rim till ”hjärta” har i äktenskapskontraktet absolut angivits som berättigad skilsmäso-orsak.

Hur går det för en så genuin skånska att trivas bland uppsvenskarna? Man äger ju förmåga att anpassa sig och fru Böök är numera så god Stockholmska som någon — utom i ett avseende. Hon kommer aldrig riktigt överens med det stockholmska sommarnöjet i Skärgården, det är för trångt och kallt för den som alltsedan barndomens somrar vid Bjerreds strand lärt sig älska havets öppna vider och Sundets mjuka varma stränder. Under senare år har familjen haft sin bostad i det vackra Arild. När man nu flyttar till Malen är det fru Böök själv som sitter vid ratten i familjens bil ty hon är en förträfflig chaufför, det erkänner t. o. m. unga hr Klas äldsta sonen som själv är mycket förfaren i denna art av mänskligt framåtskridande och förresten alls ej drömmer om att bli litteraturkritiker utan snarare en Marconis eller Lesseps vederlike. Ungdomarna i familjen äro fyra nämligen utom den nämnda, Staffan, Gunnela och Viveka, av vilka fröken Gunnela väl blir den som i framtiden tar upp pappas Eliasmantel, ty redan vid 5 års ålder kunde hon hela Frithiofs saga utantill! Vad månne bliva av det underbarnet om inte professor?

När man ytterligare nämner att fru Bööks älsklingsförfattare äro av den gamla goda sorten som Thackeray och Jane Austen. är det huvudsakligaste antytt om den litterära smaken i detta hem. Att umgänget där följer Tegnérns egen paroll ”aftonrodnaden på en nyttig dag” framgår lika otvetydigt som att hemmets centralfigur, makan och modern styr det samma i enlighet med vad en artig dansk författare en gång sagt: ”en livgivande blick från en god kvinna är såsom värregn och sommarregn.” Och bägge delarna är angenämt att tänka på i vintermörkret.

CELESTIN.

CAP Nötter

ytterst delikat nougatchoklad
i kartonger à Kr. 1:25.

EN ROMAN OM ELD OCH ASKA

ZEROMSKIS STORA SKILDNING FRÅN EN OMVÄLVNINGSTID, ANMÄLD AV TOR HEDBERG.

STEFAN ZEROMSKIS »ELD OCH aska» bringar ovillkorligen, genom sina kontraster så väl som genom sina överensstämmelse i minnet Tolstojs »Krig och fred»; sambandet är så påtagligt att knappast någon kritiker har underlåtit att framhålla det, men vari likheterna och olikheterna bestå har kanske icke så tydligt framgått.

Kompositionen är först och främst fullständigt överensstämmande. Händelseförloppet koncentrerar sig om flere huvudpersoner, som växelvis träda i förgrunden och bliva bärare av eller medel för den sociala skildringen, och enhetligheten bevaras endast därigenom att deras banor löpa parallellt med varandra, tillfälligtvis korsas och en tid kanske sammansmälta. Dikt och historia gå i båda verken hand i hand, med den skillnaden dock att hos Tolstoj dikten är den ledande, hos Zeromski historien. Man kunde säga att hos den förre levandegör dikten historien, medan hos den senare historien allt som oftast binder och skematiserar dikten. Och det gemensamma ämnet, de i flere avseenden besläktade nationella och lokala förutsättningarna, sambandet med och isoleringen från de allmänuropéiska omstörningarna och rörelserna medföra episodiskt likartade skildringar i de båda böckerna.

Men själva skildringssättet är grundväsentligt olika. I stället för den episka, så brett, så mäktigt flytande skildringen hos Tolstoj, klart gestaltande allt det yttre, djupt genomskådande det själsliga, finner man hos Zeromski ett romantiskt övermått som under rasterna ständigt samlar sig till nya anlopp, utlöser sig i forsar och vattenfall. Det är kanske ett nationellt drag, — jag känner den polska litteraturen för litet för att kunna döma därom, men det beror säkert i än högre grad på temperament och medveten stil i förening. Zeromskis stundom fascinerande berättarkonst bygger konsekvent på överdriften, icke blott i de starka orden utan i de överhetsade känslorna, de feberaktiga synerna. Alla naturfenomen få hos honom katastrofala dimensioner, alla själsrörelser äro av övermänskliga mått. När det stormar i skogen äro alla helvetets makter lössläppta: ynglingakärleken ger i ena ögonblicket en

titanisk styrka för att i nästa ögonblick förinta. Livet är en följd av paroxysmer, skilda åt av tomma, endast animaliskt eller vegetativt levande pauser.

Författaren har utan tvivel härmed velat karaktärisera den omvälvningstid han skildrar och dess inverkan på människorna. Under denna romantiska överdrift ligger ett bestämt realistiskt syfte, det är en droppe vanlig människoextrakt som blåses upp till en regnbågsskimrande bubbla. Intressant och belysande i detta hänseende är den psykologiska skildringen av bokens egentliga hjälte, som bär det betecknande namnet Rafal.

Det är en underlig hjälte. Själva greppet är originellt, om också utförandet icke gör full heder åt det. Romanens begynnelse, som är dess starkaste del, skildrar honom som pojke på övergången till yngling. Det är vad man på ren svenska kallar »en lymmel», som inte gör annat än rackartyg, och vars enda försonande drag är att han har fysiskt mod. Ty det är icke någon sympatisk lymmel; stryker man av honom den romantiska fernissan, finner man snarast en mindervärdig typ, med uppkomlings- och streberdrag inmängda i det råa och sturska adelsblodet. Och den romantiska fernissan består heller icke i något förskönande utan i ett heroiserande av gestalten. Författaren skildrar honom närmast som ett konglomerat av rasbetingelser, ärvda familjdrag och elementära drifter, knappast sammanhållna av vad man kallar personlighet, individuell egenart. Men dessa ärvda egenskaper ha en intensitet, dessa drifter en våldsamhet av nästan sagolika mått och utsättas även för påfrestningen av hart otroliga äventyr. Vad denna pojke får genomgå före tjugooårs-åldern är oerhört. Han har flere gånger blivit förskjuten av en vansinnigt tyrannisk fader, han har drunknat i en islossning, blivit uppäten av vargar, setat i fängelse, strövat som uthungrad trashank på lansvägarne, erfarit den olyckliga kärlekens avgrundskval och den lyckliga kärlekens översvinnliga sällhet, han har slutligen, själv maktlös, sett sin älskade skändas och dö inför sina ögon, kort sagt han har upplevat ting, av vilka vart och ett skulle varit nog att knäcka en vanlig människa.

Och trots övermänskliga krafter blir han även knäckt för var gång, men lever så småningom upp igen och återtar sitt liv — som vanlig människa.

Det vore orätt att förneka att denna skildring har många fängslande drag och briljanta episoder, — särskilt är pubertets-ålderns »Sturm und Drang» tecknad med stor åskådliggheit, men något verkligt intresse för denne olycksfågel får man dock icke, knappast medkänsla för hans olyckor. Han är ett kollektivbegrepp mera än en individ, han är endast stötvis trovärdig och när han för en tid försvinner ur skildringen, saknar man honom icke. Och — icke sant — den hjälte man icke längtar efter är en misslyckad hjälte.

Levande och åskådligt äro däremot många av de episodiska figurerna tecknade och hela skildringen av det polska lantjunkerlivet, av dess dagliga släp och dess festliga överdåd, av det primitiva och barbariska skolväsendet, av det florerande frimureriet m. m. ger en intressant bild av en kultur, där bonden och adelsmannen, mystikern och krigären ofta mötas hos en och samma individ.

I den dryga romanens senare del tränas dessa kulturbilder allt mera undan av den breda och omständliga, än rent historiskt refererande, än i ett ohyggligt detaljmåleri frossande krigsskildringen. Scenerna från det spanska kriget, t. ex. stormningen av Saragossa tillhöra väl det vidrigaste, de mest härresande som »skönlitteraturen» någonsin presterat. Och man frågar sig: vad är meningen med detta blottande av den mänskliga bestialitetens djupaste avgrunder? Är det att avskräcka? Helt visst, man har icke rätt att utgå från något annat, men man har skäl att betvivla att målet vinnes på den vägen. Måne icke denna skräck förråar och kan fascinera läsaren, liksom den synes hava fascinerat diktaren.

Författaren berättar i sitt förord att polska soldater under sista kriget, — romanen utkom år 1904 — buro »Eld och aska» i sina tornistrar. Den bört icke få komma i skolväskorna.

TOR HEDBERG.

En intressant längre novell av den här omtalade polske författaren, f. n. räknad som en av sitt lands störste, skall återges i något av Iduns kommande nummer.

det också här: det finns meningar som säga mer om kvinnors lott och sinne än hela lärda böcker om »Kvinnans själ»!

Anna Lenah Elgström har här lämnat sin förkärlek för tragediens skönhet, sin dyrkan av det fåfänga martyrskapets quand même. Hennes hjältinna går lyckligt genom pingstvännernas anfäktelser, hon frälses — men till livet, till kärleken till man, hem och barn, till vardagsmöda och all-dagslycka. Under en tid då så många andra författare försjunka i betraktelser över de fåfänga offrens härlighet, berör det en som något sympatiskt sunt och livsbe-främjande, denna nya riktning hos författarinnan. I sin nya bok fyller hon diktarens uppgift att både aga och hela, att både sarga och ge lisa.

E. TH.

Den mänskliga myrstacken.

Anna Lenah Elgströms nya bok.

verklighet och samtidigt med den besjälade konst, som ger en levande allmängiltighet åt typer och förhållanden. Där är den dråpligt skildrade homeopaten, där är bättringspredikanten ur pingstvännernas sekt, där är de nöjeslystna gulaschherrarna som dansa på Cecils. Men det väsentliga i hela denna spännande virvel av händelser är ett hjärtas drama: ett drama som leder ända ner till botten av den religiösa omvändelsens kvalfyllda extas i pingstvännernas stil.

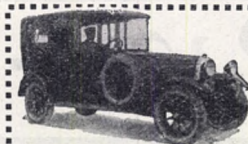
Anna Lenah Elgström har alltid förstått att i en djup medkänslas andakt avslöja hemligheter i kvinnosjälens djup. Hon gör

Anna Lenah Elgströms nya berättelse »Myrstacken» börjar i en koloniträdgård och på Hötorget en torghandelsstund och slutar i en koloniträdgårdstappa. Hennes hjältinna är någon Berta Andersson, en vanlig hygglig, strävsam, en smula in-skränkt person, gift med någon vanlig hygglig Erik Andersson. Men dessa vardagsmänniskor uppleva ett stort och skakande drama, till sina yttre konturer kanske ynkligt och förödmjukande, men till sin innebörd omfattande och väldigt. Att författarinnan tar sina hjältar ur vardagslivet och sitt drama ur dess möjligheter gör att denna historia liksom vädjar till oss alla vardagslivets människor med både den spänning och den tröst den bjuder. Man möter här sidor ur Stockholmsliv, som tydligt skildras ur en studerad

FILIALER I GÖTEBORG · MALMÖ · UPSALA · ÖREBRÖ · ESKILSTUNA · SUNDSVALL

JÖNKÖPING · KARLSHAMN · SKÖFDE · STOCKHOLM · DROTNINGGATAN 6

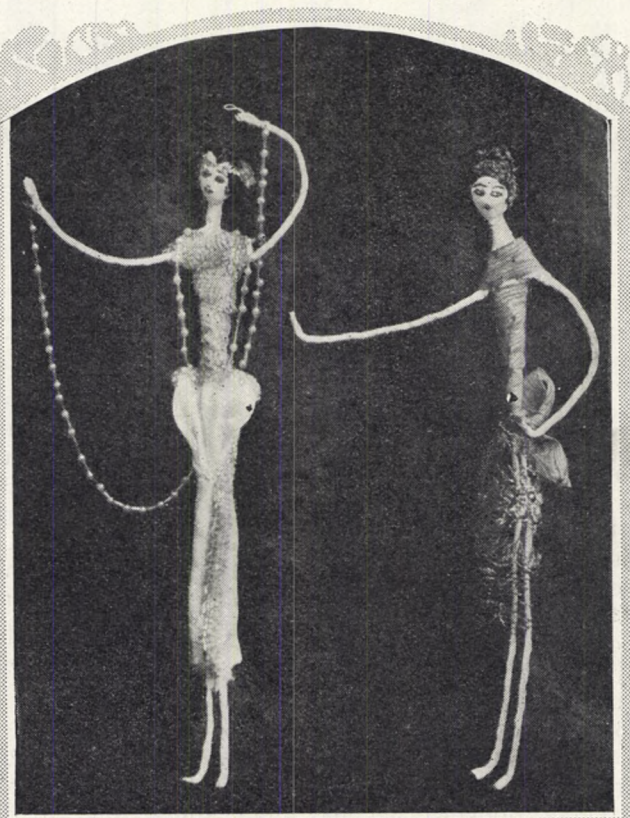

Vid långturer med bil samt då bilar komma till användning vid bröllop passa bäst FREYS stora, eleganta bilar, förda av landets mest tränade chaufförer.

Namnanrop: Freys Hyrverk.

ROLIGT RESULTAT AV IDUNS DOCKTÄVLAN

Första priset i barnens grupp vanns av 10-åringen Marianne Hjerdow, Mariannelund, för en ordentligt utrustad babydocka. Även spetsen på skjortan har dock-sömmerskan själv knyppt.

Om fantasi och uppfinningsrikedom villna Madeleine och Fantouche, vars hyperslanka figurer fröken Lili Mogren, Stockholm, skapat av ståltråd, kulörta sidenlappar och pärlor.

Denna docka, inspirerad av Bauers sagor, som insänts av Ingrid Warnström. Hjo, har belönats med 1:sta pris i de vuxnas tävlingsgrupp, 25 kronor.

Trasmeralda tjugade prisnämnden så med sin svarta sidenhy, sin gula tyllkjol, sitt langetterade leende i rött och vitt och sina brokiga pärlband att fröken Elsa Werner får en rolig bok i extrapris för sin originella uppfinning.

Priset, som utsatts för en svensk karaktärsdocka, 100 kr., har uppdelats i två pris à 50 kr. Det ena tillföll målarinnan Signe Grönberger, Läggesta, för en av bomull och tyg modellerad docka, kallad Sig, vilken som synes av bilden har stora förtjänster.

Denna käck skomakarpojke, utförd av Nell Cederberg, Östersund, i manchestersammet, och satinförkläde och med cigarettstump i munnen, hemförde den andra 50-lappen.

konstnärlighet. Bland andra dockor som skänkts utom tävlan, märkas ett lustigt dockpar från 1830-talet — han i smala byxor och hög storm, hon i yvig krinolin och bahytt och en förtjusande pierrot i skärt och svart siden, skänkt av Bikupan, bland tävlingsdockorna hittar man en lustig virkad husar, gjord av en 72-åring och avsedd att vara babys första docka, en lustig skidåkare från Maja Jansson, Sthlm, en liten rajah, förmodligen inspirerad av den sköna filmhjälten Valentino, och en verkligt trevlig och bastant docka, insänd av fru Ingrid Wetter, Bärsta Hauckved. Håret är av lin, det roliga

IDUNS UPPMANING TILL LÄSEKRETSEN att sy nätta dockor att utdelas till små fattiga stockholmsbarn väckte livlig genklang. Bortåt ett hundratal dockor, små och stora, virkade och sydda, pajasar och babies, historiska och hypermodärna, ha under prisbedömningsdagen förvandlat redaktionsrummet till en riktig barnkammare. En hel nationernas gata bilda de dockor, som legationerna

i Stockholm älskvärt sänt till Iduns dockinsamling, och där man bl. a. finner amerikanska legationens gåva, en praktfull indian med glänsande svarta flåtor, fransade filtkläder och pilbåge, bredvid Käthe Kruses Rotkäppchen, en present från tyska legationen och en söt Amagerdocka från danska legationen. Det bondpar Estländska legationen förärat, ha folkdräkter, som äro små underverk i

tygansiktet målat och de stadiga benen klädda i grova ullstrumpor och skinnskor.

Småbarnen ha mest skickat in babydockor, riktigt nätt gjorda. Tröstepreis, roliga böcker, ha tilldelats följande barn: Karin Ingeborg Lundberg, Sthlm, Linnea Nilsson, Ystad, Rut Brorsson och Birgit Persson, Kvidinge.

(Forts. nästa sida.)

VILKEN BOK ÄR DEN BÄSTA NI LÄST?

Bokmarknadens gyllene tid nalkas. Det stiger upp en intensiv doft av trycksvärta från boklådskarna — en ljuvlig doft för bokälskarna! Även den som under elva av årets månader inte tänker det minsta grand på böcker, han gör det nu i den tolfte... ty alltid finns det i hans julklappskrets en fru, fröken eller yngling som älskar äventyret eller det ädla, sköna, goda, sådant det skildras i en bok. Trave efter trave av böcker drager hans fundersamma öga förbi, — i de mäst lockande omslag, i de mest bjärta färger, — vad skall man välja? Svenskt? Utländskt? Något för själen? Något för sensationslusten? Något urfärskt eller klassiskt? Det är sannerligen inte lätt att träffa smaken — det visar ombytena tredjedag jul... Det händer ju oss också lite var, att vi växlar favoritförfattare, att den vi gillade förra julen inte duger i år. Ett står fast: en gång bokvän, förblir man bokvän, om man också bara tre dagar på året, i julens helg, har tid att riktigt odla sin vurm, släppa tanken på vardagens jobb och försjunka i diktens värld.

Vad vi tryggt kunna fastslå är att det är kvinnorna, som läsa mest. D. v. s. »roliga» böcker. De ha mera sinne för det »känsliga», större längtan efter det ömma och litet sentimentala, än männen. Finna de det inte i verkligheten — nå, så måste de ha det i en bok. Nu undras: åt vilka håll går väl smaken, inom olika kretsar? Vad läser en dam i butik, en upparserska, ett hembitråde, en självförsörjande fru och en »hemmafru». Det har roat Idun att göra en liten rundtur för att införskaffa svar på frågan. Låt oss lägga fram resultaten! Om vi skulle börja med dem som syssla med böcker hela dagen? Där ha vi då en expeditris i Nordiska Kompaniets svenska bokavdelning, fröken H. Jonason: hon har till älsklingsbok »Ulla-Bella» av Marika Stjernstedt. Engelskan på N. K:s utländska bokavdelning, miss Simmonds, har en helt annan smak: hon älskar sin landsman Joseph Conrads bok »The Rover». Därjämte beundrar hon av »de gamla» Anatole France, Thackeray, Dickens, »fast jag visst tycker om svenska författare också, oh, yes».

Tre unga damer i Leja-magasinet ge prov på mycket skilda smakriktningar. En

Tävlan om karaktärsdockan var givetvis betydligt svårare och att sex förslag — därav 2 efter tävlingsidens utgång — inkommo är ju ett vackert resultat, då det här gäller självständigt konstnärligt skapande. Signe Grönbergers Sig, som erhöll halva första priset är väl modellerad, tilltalande för barnet och bär äkta svensk prägel. Skomakargossen, utförd av Nel Cederberg, Östersund, är käck och lustig, men tyget, som oljemålats för hållbarhetens skull, gör den litet väl sträv att bäras på barnarmar, — en detalj, som ju dock kan ändras vid ev. tillverkning.

Idun får nu hjärtligt tacka alla som bidragit att göra de tre tävlingarna så lyckade som de blevo. Tävlingsdockorna utställas så långt utrymmet tillåter hos Wikman & Wiklund, Strandvägen 7 A från och med onsdagen den 7 dec., då stockholmarna ha tillfälle se dem på närmare håll.

Alla dockor utom karaktärsdockorna komma att utdelas på den julfest Idun anordnar på restaurang Gillet lördagen den 22 december. De barnkära Idunläsare, som innan dess vilja öka dockornas antal äro hjärtligt välkomna med sina paket till Iduns redaktion, Mästersamuelsgatan 45 A. Idun bjuder in lika många småflickor som det finns dockor.

Vad läser Ni helst? Är det någon särskild bok, som fångat ert hjärta mer än alla andra? Idun har genom en enquête bland kvinnor av olika klasser och yrken sökt få denna fråga aktuellare än eljest i julinköpens dagar, besvarade. Resultatet kommer till synes i vidstående artikel.

av dem, fröken Ebba Lindblom, har en smak, som väger mellan »Fidras världsomsegling» och »Skalunga» av Runa — två tämligen olika böcker! Hennes kamrat fru Maja Callin, tycker bäst om Marika Stjernstedts »Ulla-Bella», och fröken Gulli Källström hör till Ethel M'Dells många beundrarinnor, med särskild smak för »En chance på hundra».

En högt kultiverad smak träffa vi på i modebranschen. Innehavarinna av Beda Tappers hattaffär, Mästersamuelsgatan 6, har till favoritbok »Tankebilder» av Ellen Key; en av hennes medhjälpare, fru Bertha Schröder, håller mest på »Jean Christophe» av Romain Rolland och en annan, fru Gerda Erickson, hyllar Selma Lagerlöf, med speciell smak för »Jerusalem».

En kvinnlig arbetschef på en klichéanstalt, fröken Alma Haag å Dagens Nyheter, har också en smak, som går i allvarets och djupsinnighetens tecken; av alla de böcker hon läst tycker hon bäst om »Christian Wanschaft» av Jakob Wassermann. Avgjort gladare är en konditoridams smak: fröken Magda Erikson i Victorins konditori, Mästersamuelsgatan 45, är på det allra högsta intagen i Bertha Rucks »Hans officiella fästmö». Innehavarinna av en damfrisering, fru Signe Bergvall, Englebrectsgatan 12, tänker strax på »Kristuslegender» av Selma Lagerlöf när vi framkasta vår fråga, och en sömmerska, fru Elisabeth Hansson, Årstalunden 16 B, svärmar djupt för det ädla, det självuppgivande. Hon har en gång läst en bok, som hon aldrig kan glömma. Den hette »Jess» och handlade om en flicka, som offrade sig för sin fader, »men, o, att jag har glömt författarinnan! Jag minns bara att den var mycket tjock!»

På Buffé Ceylon vid Regeringsgatan har Courths-Mahler en beundrarinna: fröken Greta Johansson vet ingenting mer förtjusande i bokväg än hans »Vilda Ursula». En av hennes kamrater, fröken Signe Olson, vänder sin håg åt samma håll som 1890-talets bachfischar — Marlitt är hennes favorit, mest då »Riksgrevinnan Gisela».

En frisk och sund smak visar en expedit i en blomsteraffär, fröken Lisa Pettersson, Thyra Lindquist blomsteraffär, Cdengatan 44, som bara läser om idrott. Romaner har jag aldrig brytt mig om, försäkras hon. Jag tror aldrig jag läst en enda till slut.

Så komma vi till hemmens stödjepelare, fruarna och hembiträderna. »Jag vet ingenting mera fångslande än »Kazans son», av Curwood, försäkrar fru Inez Marksson-Ståhl, en av apotekarne på Svanen

vid Stureplan. En annan, fru konsulinnan Signe Johansson föredrar »Tess» av Thomas Hardy. Och hustrun till en chaufför, fru Märta Johansson tycker allra bäst om »Lilians förlovning» av Ingeborg Vollquartz. Man behöver också helt visst något muntert och upplivande att styrka sin själ med medan maken svävar i ständig livsfara i gatukorsningarna!

En husföreståndarinna, fru Margot Lundgren, Polhemsgatan 31, har två böcker, som rivalisera om hennes gunst: »Mörkrets makt» av Tolstoj och en »Hälsolära». God smak har också en hushållsfröken, Anna Olsson, Flemminggatan 26, som haft största glädjen av »Singoalla» och Blücher-Clausens »Farbror Frans». Ett hembitråde, fröken Greta Svensson, Rörstrandsgatan 12, betygar sin starka förkärlek för den engelske författaren på modet William J. Locke, vars »Vrakspillror» efterlämnat hos henne ett oförgätligt intryck. Där förekommer en domstolsscen, vari hjältinnan för hjältens skull avlägger en (falsk) bekännelse, som sätter en fläck på hennes rykte, men räddar honom från döden. Ett annat hembitråde fröken Tora Meurling, Odengatan 44, finner Jack London vara den bästa förf. hon läst, men »min fästman säger att »Markens gröda» av Hamsun är den allra bästa, så nu ska jag se till att få tag i den.»

Fröken Augusta Gustafsson i cigarraffären Norrlandsgatan 20, läser gärna Courths-Mahler och Elinor Glyn, men blir det fråga om den allra, allra bästa boken går hennes minne flera år tillbaka tiden, då hon bodde i Visby och läste en bok, som hette »På Älghyttan». Författarnamnet kommer hon rakt inte ihåg, så därvidlag får man hänge sig åt gissningar mellan Strindberg och författarinnan till Molly Bawn. Men utsägligt gripande var den. »Jag minns ännu», säger fröken Gustafsson »hur jag måste avbryta läsningen ibland och gå gråtande av och an på golvet. Än i denna dag, fastän det är så länge sedan, får jag tårar i ögonen när jag tänker på den utmärkta boken.»

Fru Edith Åkerstedt, Uppsalagatan 7, vill åtminstone för närvarande nämna Sigrid Undsets Kristin Lavransdotter som sin allra bästa läsning. »Den ger en stämning av verklighet från dessa tider, då människorna voro kraftfullare, märgfullare än nu, man förstår dessa flydda tiders människor och känner sympati för dem.»

Slutsatsen av detta myckna frågande? Jo, den blir att vår inhemska litteratur tycks komma sorgligt till korta. Utom Selma Lagerlöf och en eller två till, är det idel utlänningar som triumfera. Varför? Enkelt nog: Courths-Mahler och Ingeborg Vollquartz och andra kunna dels ofta förväras till billigare pris, dels »tilltala de mera ett poetiskt sinne». Många svenska författare ha, förklarade en av de intervjuade, börjat skriva så likt verkligheten. Men verklighet ha vi självförsörjande nog och övernog av; när vi äro lediga och skola njuta i ett bekvämt soffhörn med en bok i hand, välja vi som sällskap helst någonting med glans och poesi över sig, något som förflyttar oss en liten bit bortom vardagens prosa.»

PÄLSVÄRK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A·B · GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

D E N M O D E R N E I K A R O S

OCH NÅGOT OM »LUFTMOTSTÅNDET». FÖR IDUN AV PRINS WILHELM.

Vad tjänar det egentligen till att åter skriva om en så vardaglig sak som en flygfärd? För tio år sedan hade man spetsat örnen, för tjugo satt sig i pur häpnad. Och ginge man ännu längre tillbaka i tiden hade självmordskandidaten ansetts mogen för dårhus. Men nu? Lika gärna skildra en rundtur på spår-vagn eller en utfärd till Saltsjöbaden. Så snabbt har utvecklingen gått i vårt århundrade. Hinna vi männe själva med? Växer den oss inte över huvudet? Bli vi inte snart själva maskiner, där man trycker på en knapp som det står äta, sova eller tänka på? Hur kommer nästa generation egentligen att se ut, när var och en har sin egen luftdrogla med telefon och ljusbilder i västficksformat, med skrivdisk vid fönstret och parlograf mitt emot? När Andersson i Stockholm ringer upp Pettersson i Göteborg och säger: Hallå, gamle gosse, jag kommer om två timmar och äter lunch. Lagg pilsnern på is och papperen på bordet så ska affären vara klar i en handvändning, för jag måste vara tillbaka igen klockan fem på bolagsstämma. Och när den, som älskar ensamhet och tystnad, förgäves söker gömma sig undan rundradions rop genom rymderna.

Och ändå har trafikfrekvensen på lufttrouerna inte alls hållit jämna steg med materia- lens fullkomnande. Trots jäkt och överarbete, trots satsen att "tid är pengar" nu mer än någonsin äger sin tillämpning, finns ändå innerst inne hos varje människa en viss medfödd motvilja mot det allra nyaste. Och dit måste man än så länge räkna trafikflygnin- gen. Det hjälper inte att statistikens siffror tala sitt tydliga och torra språk som säger, att olycksfallsprocenten på järnvägarna är precis lika stor som på luftens linjer. "Jag har inte lust att slå ihjäl mig", menar man. Nej, tacka för det. Det har väl ingen. Men lägger man då fram en tablå där det står, att risken är densamma på båda hållen, kommer svaret

Prins Wilhelm har flugit från London till Hamburg via Amsterdam på sammanlagt fem eller rättare fyra timmar, om man endast beräknar resan i luften. Prins Wilhelm börjar här sin skildring av färden med en introduktion om flygteknikens utveckling.

blixtsnabbt: "Javisst, men det är ju så många fler tåg på jorden än i luften. Därav det låga procenttalet." Och ändå påstås det att matematiken intar en alltför framskjuten plats i skolundervisningen.

Nej, kännedomen om flygteknikens utveckling är ännu starkt begränsad. Det behövs mera upplysning, vidlyftigare propaganda, ökad litteratur — inte facklig, men populär — för att övervinna en bred opinions "luftmotstånd". Och framför allt fler router, som tydligt ådagalägga den praktiska betydelsen av människans herravälde över luften. Då först kan förtroendet komma på allvar. Trafiken må ökas, erfarenheten mångdubblas, materialen förbättras, skickligheten växa, nya uppfinningar reducera riskerna till ett minimum — och förtroendet ökas igen. Så är cirkeln fullbordad och flygmaskinen ingår i det allmänna medvetandet alldeles som spår- vagnen och biografen. Avstånden förminskas, länderna rycka närmare varandra, banden mellan folken knyts fastare samman. Ty liksom havet är fritt, måste också luften vara det. Men det går tio gånger snabbare att plöja genom molnen än genom salta vågor.

Flyktingen i Doorn fälde en gång ett bevingat ord, som blev hela Tysklands lösen. "Vår framtid ligger på havet." Nu måste man rikta blicken högre än så och tänka tanken ut. Ett folk, som vill följa med sin tid, måste lära sig inse, att framtiden ligger i luften. Inte när det gäller att överfalla sina

grannar liksom örnen en ejderkull, ty sådant bör inte få ha någon framtid för sig alls. Utan för att leva i god gransämja, som medför ökad möjlighet för kulturellt utbyte och stegrad handelsomsättning. Rymden är obegränsad, dess möjligheter likaså. Vi skola inte sträcka oss efter måne och stjärnor utan efter herraväldet över det atmosfäriska lager, som närmast omger oss. Där jordens tyngd- lag härskar och mänskliga beräkningar hålla streck, där stackmolnen segla och där det är lätt att andas. Där framtidens vägar ligga outstakade och vänta på trafik. Det är bara en tidsfråga när luftfarten erövrar världen och när världen låtit sig erövras. Då skall klotet krympa från den enorma planet, som föreföll våra mormödrar jättestor, till en kula av betydligt anspråkslösare dimensioner, som våra barnbarn dagligdags se under sina fötter. —

Ja, så var det om en flygfärd, som här helt kort skulle ordas. Inte för det sensationella i saken, ty sådant är gammalmodigt. Utan som ett aktuellt bidrag till kännedomen om luftens möjligheter. Och även som en stilla maning till vederbörande, att inte låta vårt land komma för mycket på efterkälken i förhållande till kontinentens snabbt tillväxande luftnät. Vi ha redan försuttit en dyrbar tid. Vi ha redan låtit våra vänner på andra sidan Sundet komma före oss. Men mycket kan ännu gottgöras genom en beslutsam start och en planläggning, som tar sikte på framtiden. Ty denna ligger, som redan påpekats, i dubbel bemärkelse "ins Blau."

(Forts.).

V I L L M A N T Y S T A D I K T E N S R Ö S T

I NATIONENS ALLVARLIGA FRÅGOR? K. G. OSSIANNILSSON OM DIKTAREN OCH TIDSPROBLEMEN.

DED BERÄTTAS OM DEN FRAN- kiske kung Chlodvig, att han på ålderdo- men tid efter annan utbröt i gråt och ve- klagan, emedan han var så ensam i världen. Han hade inga släktingar, klagade han. När då vid klagolåten de troskyldiga släk- tingarna skyndade till, glada i hågen, lät han ögonblickligen hugga huvudet av dem allesammans för att på det sättet bli av med alla eventuella tronkrävare och upp- rorsmakare. En månad senare upphov åter den ensamme gubben sin jämmer mot de eviga stjärnorna. Det kunde ju hända, att någon enstaka släkting hållit sig gömd någonstans...

Kung Chlodvig är död, vile han i frid, men i mina öron låter det, som om hans andas stämman vore kvar i världen, varje gång svenskarna ropa efter problemdik- tare. I grunden älska nog inte våra lands- män vare sig problemen (det skulle då vara något trevligt schackproblem) eller deras diktare. För de allvarliga problemen har man ju fackmän, grovt avlönade och

Till några av våra skaldar har Idun ställt den frågan, om de anse, att nutida sven- ska diktare i tillräcklig grad hämta sina motiv ur de stora problem, som dessa dagars verklighet ständigt ställer oss in- för — dröja de icke alltför mycket en- dast i sin egen fantasivärld? Här nedan säger nu K. G. Ossiannilsson några skarpa ord om hur diktarne, just när de taga till orda i sådant, som är verkliga livsfrågor för vårt folk, få tala för döva öron, ja nedtystas med hän och tillmä- len. I ett följande nummer skola vi återge svar på den anförda frågan från Tor Hedberg, Ivan Oljelund m. fl.

ustrustade med tjocka tabellböcker och dito sittvalkar. Diktare, det är väl enligt äldre västgötalagen (1281—1920) detsamma som lekare, d. v. s. en som leker på strängar (»den som med giga gångar och med fidla far eller trumma»). Någon annan mot-

svarighet till diktaren fanns det i alla hän- delser icke i den tidens Sverige, och upp- fattningen av diktaren, hans anseende och hans uppgift har så tämligen hållit sig sedan dess. Skalden skall begränsa sig till sitt fantasiområde, han skall förnöja sig själv och andra med sin konstfulla lek, han skall som kung David (innan han blev kung) förjaga den onde anden från den dystre Saul, och han skall noga akta sig att blanda sig i förståndigt folks angelägen- heter. Ty enligt svensk uppfattning står skalden i egentliga förståndsgåvor under alla andra människor. Å andra sidan är han icke så alldeles ofarlig, det ligger en eggande makt i sången, och han kan lätt ställa till ofog, om han »slår sig till något löst parti», till tronkrävare eller upprors- makare eller dylikt folk.

Men om man ej vill, att skalden skall dryfta allvarliga problem, varför ropar man då tid efter annan efter problemens dik- tare? Ja, säg det! Ett faktum är, att så gott som alla, vilka, ehuru diktare, gripit

EN VÄLKOMMEN
PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 8 KR.

Fullst. omarbetad och utvidgad.

LITTERÄRA DYNASTIER SPELA EN stor roll i t. ex. det litterära Frankrike. Den för oss nordbor mest kända är väl Rostands. Det är helt naturligt att Frankrike har så många litteraturdynastier. I det landet kan en författare vinna både förmögenhet och ära. En berömd författares barn växa upp i en gedigen miljö, från sina tidigaste år få de tillfälle att utveckla sin smak, sin esprit och samla erfarenheter. Det kan hända att det blir litet klenk med inspirationen, med den verkliga kallelsen i deras verk, men hantverket kunna de.

I ett litet land som Sverige, där allmänheten har nästan intet verkligt intresse för litteratur, ha författarne helt andra villkor. Och det finns nog inte många författare, som önska att deras barn skola gå i deras fotspår. Hur var det Henning Berger skrev just i Idun: "Hade jag en pojke och han visade skrivklådetendenser, tror jag han fick rammelbuljong, av fadersömhet."

I stället är det bokförläggarna, som bilda solida dynastier i Sverige, låt vara att dessa dynastier i en del fall icke kommit längre än till två generationer: far och son.

Några få litterära dynastier finns det i alla fall. På föregående sida presentera vi deras medlemmar.

Gamle Frans Hedberg hade tre barn, som alla hade litterär begåvning och som alla höllo väl ihop. Tor Hedberg är den mest berömda. Hans bror Karl Hedberg är regissör vid Dramatiska teatern och har tidigare uppträtt som författare, och systemen Walborg Hedberg är bekant översättarinna. Iduns läsare få i detta nummer se en ny generation taga ett litet steg in på den litterära arenan: Tor Hedbergs dotter röjer på vår barnsida att hon har påbrå.

sig an med problemlösning, har det gått illa i detta land. Thorild, Almquist, Strindberg, Ola Hansson fingo alla efter någon tids problemofog »lägg å», som östgöten säger, till utrikes orter. En av dem, den starkaste, kom ju igen och tillkrånglade sig efter mycket gruff hemortsrätt, men nog tog det både på hans och på nationens nerver alltid. Och av ännu levande yngre, som en gång drömt att bli sitt folks vägledare och tolka och tyda dess gåtor, ha de flesta dragit sig ur spelet i tid. Vi ha ju haft en ovanligt populär kritik dessa åren, vilken satt till sin huvuduppgift att stävja poeternas benägenhet, när de äro unga, att skriva uppsånger och sociala romaner. Att denna kritikens syn på sin uppgift varit i svenskarnas smak, finner man av de ample lovord, de lysande epitet och höga äreställen, som slösats på de mest nitiske av skarprättarna. Kritiken har tydligen härvidlag uttryckt nationens verkliga sinnelag, och därefter ha förlagen och alltså författarna fått rätta sig.

Nu vill jag icke härmed ha sagt, att icke i fantasikonsten en stor och vacker uppgift kan tillfredsställa några generationer av diktare. Att dikt ger ädel njutning, kan vara folkuppfostran så god som någon. Fantasidekten har ju också redan skänkt Sverige ovanskliga värden. Och så finns det ju de psykologiska problemen, som ropa på sina mästare. Det finns intima känslor att tolka, det finns naturens

På detta nummers bildhelsidor 1172—73 finner läsaren ett intressant litet galleri av svenska författardynastier. Här nedan några randanmärkningar om "dynastierna."

Professorn Carl Rubert Nyblom och hans maka, författarinnan Helena Nyblom, äro de vördnadsvärda stamfäderna till två generationer Nyblom, kring vilka det alltid stått en fläkt av verksamhet, ibland litterär. Regissören Knut Nyblom, den vittbekante »Manasse», har sjungit och skrivit mycket och roligt om sin och andras sång. En av bröderna är regissören Sven Nyblom, och systemen är författarinnan fru Ellen Lundberg-Nyblom, gift med professor Lundberg. Tredje generationen går också på med friskt mod. Holger Lundberg är skriftställare, »Teddy» Nyblom, en son till Sven Nyblom, är journalist, och på Iduns handarbetsavdelning debuterar en ung Helena Nyblom junior, dotter till den äldres son artisten Lennart Nyblom — ännu så länge diktar hon förstas mest med nålen, men inför Iduns publik får ju också pennan tas till hjälp.

Ungdomen nu för tiden bereder sig för resten tidigt för sitt kall. Hasse Z:s son Erik Zetterström är visst knappt myndig, men har redan från sin debut »Från min pappas gata» hunnit övergå till nästa bok. Där är dynastien säkrad.

Ett populärt namn från tidigare år, August Blanche, lever vidare med hans brorson Thore Blanche, bekant publicist — han var den som införde intervjun i sven-

yttre skönhet att måla och sjunga. Det finns hemmens fröjder och sorger, som inspirera. Och stora samlande festkväden lida vi heller ingen brist på. Kort sagt, det tycks ej alls nödvändigt att diktarna bry sina hjärnor med sådant, som fackmännen kunna lösa nästan lika dåligt, höll jag på att säga.

Jag vet inte, om jag har rätt att nämna mig själv i detta sammanhang. Trots alla avrättningar lever jag emellertid ännu och tänker fortsätta därmed, så länge Gud ungar mig livet. Tre stora Stockholmstidningar, i vilka jag varit en mångårig och flitig medarbetare, även med social diktning, ha visserligen glömt min tillvaro och mitt medarbetarskap, kan jag se i Nord. F. a. m.-Bok, andra uppl., av deras av redaktionerna skrivna redogörelser för sin medarbetarstab, där de medtagit så gott som alla namn i Sverige utom mitt. Men alla svenskar torde ännu ej ha förgåtit problemböckerna Barbarskogen, Slätten, Havet, Ödets man, De tre systrarna, Bondlandet, m. fl. eller mina sociala dikter, som måhända dock ingripit i tidens liv. Jag nämner detta, emedan man på sina håll sökt förneka, att jag skrivit någonting alls. God vilja har således icke fattats mig, och med litet mera förståelse från andras sida skulle opustalet av mina problemböcker blivit större. Men nog om mig själv.

När jag sett fackmännens sifferbevisningar för, att vårt folk måste förbli ett

ska pressen — och även novellist och dramatisk författare.

Någon Strindberg verkar inte just nu i svenska vitterheten, åtminstone inte nominellt. Men hans dotter, fru Karin Smirnoff, f. n. med man och barn bosatt i Saltjöbaden, har uppträtt som dramatiker och skall nu skriva en bok om sin mor, Strindbergs första hustru.

Fru Agnes von Krusenstjerna, som trots sin ungdom väckt stor uppmärksamhet som författare, har ett lysande litterärt påbrå. Genom sin mormors far Erik Gustaf Geijer sammanhänger hon mer eller mindre löst med den stora kedjan av de litterära och konstnärliga värmlandssläkterna: Tegnér, Lilljebjörn, Fröding, Troilé, Dahlgren, Lagerlöf... Av själva hennes mödernesläkt Hamilton har ju flera varit litterära, hennes moster var den bekanta författarinnan till Solnedgången, Anna Hamilton-Geete och hennes morbröder äro Hugo Hamilton, som i höst utgett sin farfars journal och landsövning Knut Hamilton, som utgivit en samling dikter för länge sedan.

Av familjen v. Krusenstjerna bäres det enda nämnvärt litterära namnet av den berömda ryska världsomsegaren Adam Johan von Krusenstjerna, av vars till en mångfald språk översatta »Resa omkring världen» även ett sammandrag utkommit på svenska.

En del av skönlitteraturen just nu börjar med läroboken, genealogiskt talat. Det författande syskonparet Elin och Harald Wagners far var rektor Sven Wägner, som skrivit Filosofiens historia m. m. Och Artur Möllers litterära påbrå är sannerligen inte heller det sämsta: det kan sökas i — Möllers algebra, hans fars arbete.

(Forts. sid. 1179.)

litet folk, att det måste årligen åderlåta sig med en skopa av sitt bästa blod, att det ej finns jord eller arbetstillfällen, och att vi alltså i eviga tider måste dansa efter mäktigare nationers pipa, då känner jag, hur harmen ännu kunde skapa verser, hur problem kunde ropa på sin tolk, problem, som skulle lösas på annat sätt, än den siffersakkunniga och om folkets verkliga liv okunniga lärdomen löst dem. Men så säger jag mig, att jag än en gång skulle få tala för döva öron och för en mäktig klick, som funnit med sin fördel förenligt att tysta diktens röst i nationens allvarliga frågor. Då måste jag tänka på gamle kung Chlodvig, och så... ja...

I denna underbara värld, där ingenting sker slumpvis, där allt har en mening, och där allt lönar eller hämnar sig, i denna värld kunde det emellertid komma en tid, då diktaren blev folkets räddning, dess enda hopp, dess tålmod och segertro... d. v. s. skulle blivit det, om man icke dödat hans eget hopp och hans egen tro. På den tiden kan diktargenerationen, som anropas om stor, problemsättande diktning, svara sin tid och peka på de gångna tiderna:

»Nej, kung Chlodvig, spåren förskräcka!»
Linghem den 29 nov. 1923.

Clas Ramstedt

Äkta Spets- & Sidendépôt

STUREGATAN 611

Tel. 77436

Norr 19700

Besök Julutställningen

där Ni finner ett rikhaltigt urval vackra, nyttiga och konstnärliga **JULKLAPPAR** såväl till hemmets som till damtoilettens prydnade. Även material till modeller och arbeten. Nyheter! Prover till landsorten omg. franco.

KVINNORNA HÅLLA IDROTTSRIKSDAG

IDUN INBJUDER TILL BILDANDE AV ETT KVINNLIGT IDROTTSFÖRBUND.

IDUN INBJUDER HÄRMEDELLS tillsammans med nedan nämnda damer, som av Idun anmodats bilda en kommitté och som benäget åtagit sig detta uppdrag, till en *Kvinnornas Idrottsriksdag* och till bildande av ett *Kvinnornas Idrottsförbund*. Syftet med förbundet och Idrottsriksdagen framgår av uppdraget här nedan.

När Idun lade fram den plan, som sedan närmare utarbetats av kommitterade, för de representanter för fysisk kultur och för kvinnliga verksamhetsområden i allmänhet, som bildat kommittén, möttes denna plan av en enastående tilltro, hänförelse och tacksamhet. Vi skola i ett kommande nummer återge några uttalanden, som bättre än något visa vad man i sakkunniga och förstående kretsar tänker om och väntar sig av företaget.

Kvinnornas Idrottsriksdag hålls, såsom av uppdraget här nedan framgår, den 7 och 8 januari i Stockholm, i någon trivsam lokal, varom Idun senare meddelar närmare. Representanter för kvinnliga gymnastik-, idrotts- och scoutföreningar, för andra kvinnliga föreningar och organisationer äro välkomna till "riksdagen" såväl som intresserade enskilda. Programmet för *Kvinnornas Idrottsriksdag* lovar ju att bli av största intresse, och det kommer att ytterligare kompletteras.

Vi återge här nedan kommitterades

UPPROP

till deltagande i förbundet och idrottsriksdagen:

På inbjudan av tidningen Idun ha under tecknade sammanträtt för att överlägga om bildandet av ett riksförbund (förslagsvis kallat Svenska Kvinnors idrottsförbund eller Kvinnornas idrottsförbund eller Svenska Kvinnors förbund för fysisk kultur) för höjande av kvinnornas fysiska kultur. Förbundets verksamhet skulle bygga på den principen, att idrottsövningar för kvinnor böra åsyfta att höja dessas kroppsliga och andliga hälsa, arbets- och samhällsuglighet — aldrig urarta till överdriven, osund träning för tävlingar om sekund- och millimeterresultat.

De olika idrottsgrenar, som vi tänkt oss att förbundet skulle företrädesvis främja, äro: gymnastik (även rytmisk), gång, löpning, hopp- spring- och bollekar (även tennis), kast, florettfäktning, dans, skid- och skridskoåkning, simning, rodd, ridning samt vissa ovan ej anförda scoutövningar för vandrings- och lägerlivet.

Förbundet skulle verka för att de former av dessa idrottsgrenar, som lättast låta sig anpassas för kvinnor, upptagas till övning, och det skulle också sprida kunskap bland kvinnorna om personlig hygien i övrigt. I samband härmed skulle förbundet arbeta för att kvinnliga ledare med goda praktiska och teoretiska kunskaper utbildas för ifrågasvarande övningar samt för att tillräckliga och lämpliga övningsplatser — framför allt i

Kommitterade för *Kvinnornas Idrottsriksdag* och *Idrottsförbund* sammanträdde hos ordf. dr Ada Nilsson. Sittande från höger: Fröken Elin Falk, fröken Ester Svalling, dr Ada Nilsson, fröken Anna Behle, fröken Ida von Plomgren, fru Ebba Theorin. — Stående, från vänster: Fröken Marrit Hallström, fröken Maria Kärrberg, fröken Karin Karling och fröken Ragnvi Torslow.

önskningsar och strävanden så kraftigt hörda och beaktade som möjligt inom stat och kommun.

Enligt tidningen Iduns förslag skall förbundet konstitueras på en "Kvinnornas idrottsriksdag" i Stockholm 7—8 januari, vid vilken därjämte skola förekomma föredrag och diskussioner i ämnen, som beröra kvinnlig idrott och kvinnohygien i övrigt.

Undertecknade, av tidningen Idun kallade till kommitterade, inbjuda härmed intresserade enskilda och representanter för föreningar till "Kvinnornas idrottsriksdag" med tanke på att inträda i det planerade Kvinnliga idrottsförbundet.

Anmälan om deltagande ställes till fru Ebba Theorin, Iduns redaktion, Stockholm, som även på begäran lämnar närmare upplysningar. Om så önskas skola anordningar vidtagas för att för ett begränsat antal deltagare från orter utom Stockholm bereda billigt uppehälle i Stockholm under de dagar kongressen pågår. Vi äro med tanke därpå tacksamma att snarast mottaga anmälan.

Mötesavgift 2 kr.

Stockholm i december 1923.

D:r Ada Nilsson,
Stockholm, Ordförande.

Greta Adrian,

Örebro.

Elin Falk,

Stockholm.

Karin Karling,

Göteborg.

Ingrid Larsson,

Gävle.

Ida von Plomgren,

Stockholm.

Ebba Theorin,

Stockholm.

Dr Lydia Wahlström, Dr Siri Wikander-Brunander,

Stockholm.

Anna Behle,

Stockholm.

Marrit Hallström,

Stockholm.

Maria Kärrberg,

Malmö.

Selma Lundberg,

Jönköping.

Ester Svalling,

Stockholm.

Ragnvi Torslow,

Stockholm.

Ett lockande program vid *Kvinnornas Idrottsriksdag*.

Det preliminära programmet vid *Kvinnornas Idrottsriksdag*, vilket senare skall ytterligare kompletteras, har följande utseende:

Förbundets konstituerande, val av styrelse, antagande av stadgar etc.

Dr Ada Nilsson talar om *Den kvinnliga övergångsålderns hygien*, och

fil dr Lydia Wahlström om *Kvinnoarbete och hälsa*. Diskussion i anslutning till båda föredragen.

Om gång och löpning tala:

Dr Göran Liljestrand, vars föredrag berör gångens och löpningens fysiologi; och

löparen Edvin Wide, som även har demonstrationer rörande gång och löpning, eventuellt med kvinnliga elever. Diskussion.

Kvinnlig idrott, särskilt med hänsyn till erfarenheterna från den första kvinnliga idrottsledarkursen på Lundsberg. Inledningsanföranden med diskussion.

Uppvisning i *rytmisk gymnastik* under ledning av fröken Anna Behle.

Förevisning av *idrottsfilm*.

Utställning av *mönsteridrottsdräkter*, efter sakkunnigas anvisning utarbetade av Elisabeth Glantzberg, Birgittaskolan. — Gemensam fest.

Ytterligare fyra damer, som ej voro närvarande vid sammanträdet, tillhöra kommittén. De äro: i övre raden fr. v. dr Lydia Wahlström och frk. Ingrid Larsson. I nedre raden fr. v. fru Greta Adrian och frk. Selma Lundberg. Slutligen hör även dr Siri Wikander-Brunander till kommitterade.

det fria — anordnas för desammas bedrivande. Också genom populära föredrag och uppvisningar, tidningsartiklar m. m. skulle intresset för kvinnornas fysiska kultur alljämt utbredas och förbättras.

Förbundet skulle försöka i sig samla svenska kvinnor inom alla åldrar och yrken — redan befintliga kvinnliga gymnastik-, idrotts- och scoutföreningar såväl som nya sammanslutningar — för att kunna göra deras

Dålig matlust, blodbrist, samt därav följande nervositet och svaghet, övervinnes snabbast med järnmedicinen Idozan. På grund av dess 5-dubbla järnhalt och förtärliga sammansättning giver Idozan överraskande resultat. Idozan är utmärkt välsmakande, angriper ej tänderna och bliver billigast att använda. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3.50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

DET OBEGRIPLIGA. AV ERNST DIDRING

VI VORO ETT STORT SÄLLSKAP av blandade nationer, som av en tillfällighet förts samman i ett av hotellen i Meran.

Det var i vårens ljuvligaste tid. Mimosorna blommade, och fruktträdens knoppar började få en aning av skärt och vitt över sig. Vi sutto ute efter lunchen och riktigt gassade oss i solskenet, när den österrikiske artillerikaptenen bland annat berättade även följande historia.

— Visst upplevde vi många märkliga händelser under kriget. Både på gott och ont. Det mesta vill jag inte minnas. Minst av allt passar det att berätta här, när allt är så vackert omkring oss. Det är bara en historia, som på sätt och vis hör ihop med våren, när plojen sättes i jorden härnere i dalarna och solen lyser så bländande på snötöpparna däruppe, som vi alla se. Var gång jag ser det, kommer jag alltid att tänka på — — —. Det är en upplevelse, som jag aldrig kommer ifrån, hur mycket jag än anstränger mig att glömma den.

Jag har nämligen legat däruppe i den eviga snön elva månader i sträck, ja, inte precis i de här bergen utan längre åt öster. Där fick man känna på kyla så det knakade i kroppen. Lyckligtvis höll vi oss friska allesammans. Luften var hög och ren. Bakterierna trivdes inte alls däruppe i den eviga snön, tretusen meter över havet. Vi hade sprängt oss ned i isen och bonat om oss med trä samt fick var dag rikligt med proviant och kol med linbanan nerifrån dalen. Fast vi låg där i elva månader, hade vi inte en enda man sjuk på hela tiden. Vi trivdes också rätt gott. Det enda verkliga obehaget var snöfallen. Ibland var vi ängsliga för att skorstensröret inte skulle räckta till. Vi måste också öka på det undan för undan. Till sist var det tjugo meter högt. Det var då det hände, som jag tänkte berätta för er.

Jag måste dock förutskicka den upplysningen att vi hade artilleri och trupper på nästan varenda topp av större betydelse runt omkring och att vi stod i ständig kontakt med varandra genom tekniska hjälpmedel, som jag inte här skall ge mig in på och som dessutom till en del är militära hemligheter.

Vi hade som jag sade lyckats förlänga kaminröret efter sista snöstormen och hade fått alla skjutgluggarna klara igen. Ett stycke över oss, så där en tre hundra meter, hade jag en ung löjtnant med fyra man förlagd på allra högsta toppen, med vilken vår egen bergstopp var förenad med en smal och brant kam, som var rätt så besvärlig att ta sig över. Jag gjorde det inte heller gärna i onödan och hade bara varit där en gång, när jag behövde ta en rundvy över omgivningarna.

Löjtnanten var karl att sköta sig och sina fyra man själv. Han var ung och glad och hade till och med energiskt vägrat att bli avlöst under flera månader. Han trivdes utmärkt, påstod han, i sin delvis i själva berget nedsprängda hydda. Några promenader fick han icke ta sig. Från toppen stupade berget nästan tvärbrant åt alla sidor. Manskäpet lättnade också efter avlösningen för veckan, men löjtnanten själv försäkrade, att han aldrig haft det så skönt

En dramatisk händelse utspelad i den eviga snöns regioner, medan ännu kriget rasade däruppe bland Alptopparna, tretusen meter över havet.

och fridfullt som däruppe. I synnerhet efter sista snöstormen. Jag kunde på sätt och vis förstå honom, för det var verkligen härligt uppe hos oss. Luften kunde vara bedårande. Man blev nästan rusig av den. Solen stekte tropiskt. Luftlagren voro så förtunnade. Och så hela alpvärlden omkring, i soluppgångar och solnedgångar, med snötöppar och dalar emellan! På vårsidan, när det var riktigt klart, kunde man mycket väl med kikaren ja, ibland med blotta ögat se hur bönderna eller bondkvinnorna gick och plöjde sin jord på andra sidan gränsen. Jag måste medge, att det var litet märkvärdigt att tänka sig, att det var ens fiender, som gick och arbetade helt fredligt därnere med något nyttigt. Jag skämdes över, att det en dag kunde komma order att beskjuta dalgången mitt för oss, och jag bad verkligen i mitt stilla sinne, att man åtminstone skulle hinna plöja färdigt därnere, innan vi började.

Nå, det gick naturligtvis icke som jag hoppades. En dag — det var mycket tidigt om morgonen samma dag vi hade förlängt kaminröret — kom order att vid första tillstymmelse till misstänkta rörelser nere i dalgången bestryka den med artillerield. Jag repeterade genast ordern, bland annat till löjtnanten ovanför, som hade vidare utsikt och därför även större chanser att varsebli något misstänkt.

Vi väntade några dagar i spänning. Ibland hörde vi gevärsskott, men det var ingenting att fästa sig vid. Nere i dalgången hade de plöjande försvunnit. Jag började tro, att alltsammans var falskt allarm från stabens sida, då sent en kväll löjtnanten rapporterade kolonner söderöver. Vi gjorde oss klara. När det blev natt sökte vi med strålkastarna. Ingenting fanns att se. Inte på morgonen heller. Jag telefonerade till löjtnanten och frågade, om han hade blivit galen. Han bedyrade vid sin själs salighet, att han sett en kolonn, som rundat ett av bergen helt nyligen och troligen var i framryckning norr ut. Jag frågade runt bergstopparna, där de våra lågo. Ingen människa hade sett någon kolonn. Inte ens flygarna hade haft något att berätta.

Återigen satte jag mig i förbindelse med löjtnanten över oss och skällde ut honom. Han svor vid sin faders minne, att han talat santt och bad mig skrattande i telefonen att själv komma upp och se efter, om jag inte trodde honom. Han frågade mig rent av uppsluppet, om jag inte ens hört gevärsskotten. Just nu, när han telefonerade med mig, försvann kolonnen, men i dalgången drogo starka patruller fram.

Han föreföll visserligen litet exalterad, men å andra sidan gjorde mig hans bestämthet osäker. Jag bad att få tala vid en av hans soldater. Han svarade, att de voro allihop på andra sidan berget för att

reparera linjen, som sista snöstormen förstört.

Det var möjligt, att han hade rätt. Hans synfält däruppe var betydligt större än mitt. Jag kunde ha skickat en av mina egna karlar för att få visshet, men, då saken var av största vikt, beslöt jag mig att själv klättra upp till honom. Det var en högst obehaglig tur, det visste jag sedan sist, när jag var uppe hos honom. Nu var det tio gånger riskablare. Nysnön hade ännu icke hunnit packa sig ordentligt, och snavade man uppe på själva bergskammen mellan de båda topparna rullade man tämligen säkert ned med en lavin. Jag, som ända sedan barndomen är van att klättra omkring här i bergen i Tyrolen, fick också en besvärlig tur. Större delen av vägen längs bergskammen måste jag krypa på alla fyra. Det värsta var, att jag redan i början vid en rutsch, som jag lyckats i tid stoppa, förlorade mina snöglassögon. Uppstigningen till löjtnantens topp minns jag ännu med fasa. Jag var både svettig och arg, innan jag hann upp. Det drog nära tre timmar.

Jag kunde icke finna något roligt just i det och sade honom det också, varvid han förvred ansiktet på ett högst indisciplinärt sätt. Jag sade emellertid ingenting om det, men på min fråga, var de andra voro, svarade han, att de voro på andra sidan bergstoppen, neråt till, för att reparera linjerna.

När vi kom in i postrummet, visade han mig genom sydgluggen genast direktionen, där han sett kolonnen försvinna och angav även platsen för patrullen. Jag tog till kikaren. Jag kunde icke upptäcka ett levande väsen i dalgången och sade honom det. Han skrattade till och frågade, om jag inte såg de tre bondkvinnorna heller, som gick och plöjde på östra sidan.

Nu låg det visserligen en slagskugga av berget därnere, men jag borde i alla händelser sett dem. Jag kunde icke få syn på dem hur mycket jag än sökte med kikaren.

Löjtnanten begagnade själv icke sin kikare. Han stod alldeles bredvid mig, pekade och kisade genom sina smala ögonspringor och pratade oavbrutet om vad bondkvinnorna tog sig till. Han lade till och med in riktlinjen på kompassen för mig. Lika omöjligt var det för mig att få syn på dem. Jag sade honom, att han såg i syne. Han svarade med att beskriva hur de voro klädda och hur de alls icke plogade som bondkvinnor brukade. Han hade studerat kvinnorna i veckotal. De hade ett annat sätt att gå och ett helt annat sätt att vända plojen. Det här var soldater, som klätt ut sig till karingar och låtsades gå och plöja, medan de i själva verket undersökte terrängen och bergen. Ibland lade de sig raklångt på magen och låtsades vila sig, fast de låg och bekikade oss. Såg jag inte ens den där gamla vit-skäggiga gubben med svarta hästen, som låtsades ploga alldeles tätt under berget?

(Forts.)

Det är fastslaget att

BECKERS Linoleumfernissa
gör mattorna outslitliga. Säljes hos alla färghandlare.

F E M S K A L D E R O M H E M M E T

RAGNAR JÄNDELS »DET STILLA året» är kanske ursprungligen skriven som ett slags dagbok. Den berättar lyriskt om det stilla, av tankar fyllda livet i ett enkelt hem i en undangömd bygd — förf. bor i Hemsjö i Blekinge — i umgänget med böcker, med mor, hustru och barn och bygdens enkla människor.

»Där är en guldton omkring din panna», skriver förf. om sin hustru. »Den är ditt tecken, den är mig kär. Du har gått genom stormen, och du har mognat i den».

Men den vackraste glorian ger den unge skalden sin moder. Här några rader ur kapitlet om henne:

»Om det är sant, vad en stor siare har sagt, att man i himmelriket inte åldras, utan ständigt förnygras, då lever du redan i himmelriket. Det är som om de skrynklor, vilka årens lidande ha skurit i ditt ansikte nu började slätas ut, du blir allt ljusare, och ditt sinne är lekfullt som ett barns. Det var något av drömmerska och sierska i din natur, du hade en rik fantasi och en ömtålig, skälvanande känsla, men du växte upp till en tjänarinna åt alla. Man sade: »kom», och du kom, — det föll dig aldrig in annat än att det just var du, som skulle komma. Du förolämpades, du trampades ned, du fick liten lön för allt du gjorde. Mitt i den kallaste vintern gick du till handelsboden med din tunnslitna schal och bad att få sätta den i pant för en kaka bröd...

Du känner inte så mycket till, kan inte beskriva och resonnera. Men det är sällsamt, hur mycket du dock vet. Du tillhör dem, som veta utan att ha lärt; det de lärda ha kunskap om, det vet, det äger du. Det andra i ständig ävlan fåfängt söka förvärva sig, det »giver Han», heter det i Psaltaren, »åt sitta vänner medan de sova.»

Av ett helt annat, mer brinnande och icke-svenskt kynne är Bertil Malmberg, som f. ö. sedan flera år tillbaka lever i München och är gift med den bekanta tyska danskonstnärinnan Gabriele Mariagræte. Hans dikter, »Orfika», ha en glödande prakt, som ibland nästan blir överlastad. Men hans konst glöder också av tankar. Man finner hos honom den verklighetsförnekelse och pessimism, som — en skenbar motsägelse! — verkar så eggande och befruktande på konstnärliga temperament

Hemmet och familjelyckan — det som i varje normalt människoliv utlöser de innerligaste, djupaste och mest trofasta känslorna, har icke så särdeles många lovsjungare bland våra yngre skaldar. Från fem av de yngres nyutkomna samlingar av lyrik göra vi här nedan några plock, som röja deras ställning såsom lyriker till hemmets lycka.

— hur många litterära verk har inte Schopenhauer inspirerat! I en sådan diktning kan man inte gärna finna någon hymn till hemmet, familjelyckan. Men i dessa rader ur »En man till en kvinna» ger han i stället den hemlösa kärlekens bittra extas:

Är detta smärta, då är smärtans själ en namnlös fröjd.

Är detta lycka, då är lyckans höjd ett enda snyftande farväl.

I Gunnar Mascoll Silverstolpes »Dagsljus» säges i »Tonen» på ett på en gång blygt och klart sätt hur svårt det är för diktaren att besjunga just vardagens stilla möda och hemmets blida lycka. Själva dikten är f. ö. en hymn både till denna lycka och till den fria tankens:

Belyst av flammorna från härdens bränder och fönstrets morgonfriska solskensflod, den lilla sträckte sina mjuka händer mot modern, där hon ljus i ljuset stod. Och modern log och lyfte upp den lilla, oändligt ödmjukt och oändligt stilla. Men då gick mannen sakta ut ur rummet och följde stigen, vit av daggig blom och dröjde först på klippans krön, där skummet från vidden sprang i evig rikedom.

Den hemmets lugna, vardagsfyllda anda, som led för led sin milda värme spred, den stilla tonen, evigt enahanda

i mänskosläktets saga, led för led — den skulle aldrig lyft och frigjord strömma ur instrumentet, han förtrott sig åt, hur än hans hjärta kunde gripet ömma för glanslös lycka och för lågmäld gråt.

Kerstin Hed heter i det borgerliga livet fru Hilda Olsson och bor utanför Hedemora. I hennes nya diktsamling »Arv» prisas med ett visst kvinnligt lugn bygden och minnena. Här en strof ur en hymn till Hemmet:

Jag tycker att jag vandrar över döda släkters grifter, när över hemmets marker en vårkväll jag går, jag tycker att jag läser som i gulnade skrifter om deras liv och gärning i skiftande år.

Då vandrar jag bland skuggor av gångna, glömda fäder, då viska svala vindar om deras levnads ve. Mot samma öden går jag, på samma mark jag träder mitt liv och min gärning skall bli till mull som de.

Sten Selander slutligen ger bidrag till »svensken på resa» i sina småspirituella verskåserier från en utlandsfärd, »Vår Herres hage». Under en resa med métro i Paris stiger ett litet minne från tidigare tåg-resor upp i honom: han har åkt förbi en vagn, där det sitter en man och kör:

Vad hette hästen — Guling, Blacken? Jag sörjde att ej känna dem så väl som om jag haft mitt hem hos dem i huset där på backen —

Och alltid skall jag undra så, om Perstorp och om Porte Maillot, och sörja för att allt far bort och för att livet är så kort — mitt enda liv, som inte räcker att leva med i alla hem och bli god vän med alla dem som inte se den famn, jag sträcker.

Hemma hos tre av våra mest bekanta författarinnor, bosatta i Stockholm. Fr. v. fru Marika Stjernstedt vid hemmets härd i sin Djursholmsvillan, fru Frida Stéenhoff, fru Anna Lenah Elgström i sin studievrå.

Fru Ida Norrby, Fackskolan för huslig ekonomi, skriver:

Brillo Aluminiumputs

har använts till putsning och polering av gamla, illa medfarna kokkärl av aluminium med mycket gott resultat: kokkärlen ha blivit blanka och verka som nya samt bibehålla sig sedan länge.

Lille Sven hos Bergakungen.

Det var en gång en liten gosse, som hette Sven. Han var mycket förtjust i att höra sagor, helst om Bergakungen och de små älvorna. Hans mamma måste varenda kväll innan han lade sig berätta om Bergakungen, som bodde i det stora berget borta i skogen, och som hade en vacker dotter och små vackra älvor i sin tjänst.

En kväll när Sven hade lagt sig, kunde han inte somna. Plötsligt hörde han en späd röst, som ropade: "Sven?" Sven reste sig upp i sängen för att se, vem det var. Sven blev så förvånad, att han var nära att ropa på mamma, ty på golvet stod den mest förtjusande lilla älva med lång vit slöja, och i hennes hår gnistrade det av pärlor och diamanter, som liknade daggdroppar. Hon sade med klingande röst: "Sven, jag kommer från Bergakungen för att föra dig dit. Endast de barn, som tro på att Bergakungen finns, få komma dit, och det gör du. Kom nu och följ mig dit." Sven reste sig utan tvekan, steg ur sängen och började kläda på sig. När han var färdigklädd, tog älvan honom vid handen och förde honom ut. O, vad det var vackert därute, det var månsken, och dagen glittrade i gräset. Överallt lekte små älvor, som skratade och sjöngo. Snart voro de framme vid Bergakungens slott. Älvan bultade på porten och den öppnades. De kommo in i en lång, mörk gång. Så småningom ljusnade det, och de stodo inne i en stor, ljus sal. Där satt Bergakungen på en tron av silver, med en guldkrona på huvudet. När han fick se Sven, sade han: "Jaså, det är den lilla gossen, som tycker så mycket om Bergakungen." Älvan tog honom åter vid handen och förde honom in i en stor kammare, vars väggar gnistrade av diamanter. I mitten stod en säng med blå sänghimmel. Älvan sade: "Lägg dig här och sov, i morgon kommer jag och hämtar dig." Men när han låg i den stora sängen, längtade han efter mammas godnattskyss. Då ropade han: "Farbror Bergakung, jag vill hem till mamma." Plötsligt vaknade han och såg sig förundrad omkring. Han låg ju i sin egen lilla säng, och mamma kom in genom dörren. "Mamma" ropade Sven, "jag har varit hos Bergakungen i natt." Men mamma bara skrattade och sade, att han drömt.

Men Sven tror inte, att det är en dröm och berättar stolt för de andra barnen, hur det var, när han var hos Bergakungen. Men han hittar nog på lite varje gång.

Sagnil Hedberg.

En liten sago-diktarska: Sagnil Hedberg, Tor och Stina Hedbergs dotter. Foto Jaeger.

Two små barndikter.

Här återges två små diktförsök av Ria Wägner, den 9-åriga dottern till författaren Harald Wägner och journalisten och översättarinnan Ellen Rydelius, och brorsdotter till Elin Wägner:

SVERIGE.

(Till mor, då hon var utomlands.)

I Sveriges land
är lugn och frid.
Vid andras strand
är kamp och strid.

PSALM.

Jag drömmer om en stad,
där Guds änglar stå i rad,
och alla helgon stå på vakt,
i himlens underfulla prakt,
där Gud har hus och makt.

Huvudbry.

FISKAFÄNGE.

Elsa fick en vacker slöja av sin kusin Gösta.
Karl reser i dag till Alsike.
Tag med ett kilo smör till fru Svensson, när du går dit med hennes krabbor, Regina.
Han lönades illa för sitt besvär.
Fånga namnen på sju fiskar i ovanstående meningar!

ORDSPRÅKSGÅTA.

Saga, under, frist, backa, hall, aska, lytt, bris.
åtta, bröst, fång, örter, burk, länka, bast, aga, bad.
föra, ära, borra, bet, att, sax.

Begynnelsebokstaven i vart ord utbytes mot en annan så att nytt ord bildas. De nya bokstäverna skola, skrivna i följd, bilda ett ordspråk.

BOOKSTAVSCHARAD.

I skål mitt första ses, men ej i vin
I glad mitt andra ses, men ej i grin
I varm mitt tredje ses, men ej i kall
I stol mitt fjärde ses, men ej i pall
I lång mitt femte ses, men ej i kort
I kvick mitt sjätte ses, men ej i sport
I nu mitt sjunde ses, men ej i tid
Mitt hela modig gick till strid.

EN KNEPIG FRÅGA.

Lilla Lisa kom in i ett rum där det fanns en hel massa katter. I vart och ett av rummets fyra hörn satt en katt och var katt hade fyr ungar. Hur många fötter fanns då i rummet? Tänk er noga för innan ni svarar!

SKAL OCH KÄRNA.

Av — skall
Jul — jakt
Huvud — väder
Häst — band
Kort — när
Brand — rum
Papp — hopp
Bak — rätt
Flod — led

Finns enstaviga ord att sätta mellan ordparen här ovan. De insatta orden skola kunna utgöra både slutstavelser till vänsterorden och begynnelsestavelser till högerorden. De rätta mellanordens begynnelsebokstäver skola bilda benämningen på ett slags byggnad.

NAMNGÅTOR.

Erik Erland Ögert.

Ave Sättmark.

Båda dessa personer äro anställda i samma firma, men ha högst olika befattningar. Genom omflyttning av bokstäverna på vart kort för sig får man veta vilka befattningar de ha, d. v. s. hur de tituleras.

Iduns pristävlan i n:r 49.

MEL Belgien

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pris-

tagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 49".

Lösningen till Iduns pristävlan i n:r 46 lyder: Olika meningar i hög grad stridande mot varandra

får man höra angående vår armés omorganisation. Pristagare blevo denna gång Bernhard Göthe, Falun, och fru Ruth Palm, Ringvägen 20, Gävle, som erhålla vardera kronor 19,05 i pris.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

ANNA SÄLLSTRÖM.
F. Taube, Luleå. Änka efter
vicekonsul J. Sällström.
80 år den 8 dec.

AUGUSTA HJELM.
F. von Koch, Nykil. Maka
till prosten K. G. F. Hjelm.
75 år den 10 dec.

EMILIE d'AILLY.
F. Ugglå, Stockholm. Maka
till byråchefen Adolf d'Ailly.
70 år den 9 dec.

NELLY KOLMODIN.
F. von Post, Uppsala. Maka
till professor J. A. Kolmodin.
65 år den 7 dec.

MARIA DEHN.
F. Almgren, Södertälje.
Text se nedan.

SILVIA DAHLSTRÖM.
Änka efter telegrafdirektör
G. W. Dahlström.
60 år den 2 dec.

IDA NILSSON.
Har den 1 dec. varit anställd
i 45 år i Maria Anderssons
& C:os Blomsterhandel,
Drottninggatan 65,
Stockholm.

VICTORIA NORDBERG †.
Fröken, Alingsås. Dotter till
major Victor Nordberg.
* 1841, † den 16 nov.

CAROLINA SIK †.
F. Procopée, Stockholm. Än-
ka efter prosten C. P. Sik.
* 1847, † den 23 nov.

LOUISE JACOBSSON †.
F. Tärnberg, Sundbyberg.
Änka efter fabrikören Jo-
sef Jacobsson, Stockholm.
* 1836, † den 23 nov.

ANNY LINDH †.
F. Stenfelt, Stockholm. Än-
ka efter överläkaren med dr
A. Lindh.
* 1854, † den 26 nov.

MARIA ATLAS †.
F. Henriksson, Malmö. Ma-
ka till f. d. fabrikören N.
Atlas.
* 1855, † den 23 nov.

KRISTINA BJÖRK-
LUND †.
F. Palmqvist, Jörn. Folk-
skollärarinna. Maka till disp.
O. Björklund.
* 1870, † den 10 nov.

MAJA MAGNUSSON †.
F. Akerlund, Avesta. Folk-
skollärarinna. Maka till över-
lärare K. G. Magnusson.
* 1890, † den 4 nov.

IA LARSSON †.
F. Söderström, Hudiksvall.
Maka till förste stadsläkaren,
dr L. A. Larsson.
* 1895, † den 20 nov.

Fru Maria Dehn, Södertälje, fyllde den 27 november 60 år och uppvaktades därvid livligt av personer och föreningar i sin hemort samt av samsmanslutningar, släkt och vänner nära och fjärran ifrån. År 1908 inköpte makarna Dehn Södertälje Tidning med tryckeri och skötte denna officin tillsammans med stor framgång i 10 år. Fru Dehn förestod därunder tidningens expedition samt skrev musik- och litteraturanmälningar och deltog livligt i stadens musikliv.

För kvinnosaken, fredsrörelsen, de frisinnaede idéerna och andra idéella ting har hon kämpat varmt, ofta som ombud och delegerad vid kongresser i in- och utlandet. Fru D. var sekreterare i F. K. P. R. i Västerås, ordf. i samma förening i Södertälje, mångårig centralstyrelsemedlem i L. K. P. R. samt sekr. i Södertälje Musikförening m. m.

Iduns julnummer

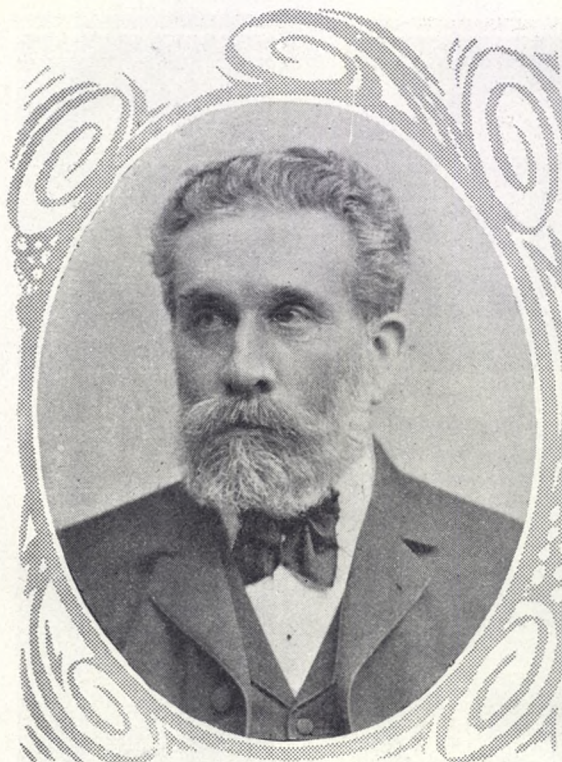
ligger nu ute i boklådorna i ett konstnärligt omslag av Olle Hjortzberg, föreställande det heliga barnet i den blåa skyn. Innehållet är prägladt av fin litterär smak på samma gång som det är omväxlande och bjuder på julläsning för familjens alla medlemmar.

Hela Sverige skall således med intresse läsa vad Ellen Key berättar om sin barn-
doms jul, prins Wilhelms sjömansnovell
Skorna slår an den sentimentala strängen
hos den furstlige författarens stora publik,
de som älska resor och främmande län-
der fånglas av tjeckoslovakiske ministern
VI. Radimskys skildring av en juldag vid
Ganges, tillbragt under krokodiljakt, me-
dan de patriotiska stugsittarna kanske äro
mer intresserade av finske ministern dr.
Söderhjelm julminne från Sverige 1916.
Hasse Z. är lika rolig som alltid i sin hu-
moresk »Ny jord», Elin Wägner har skrivit
en vacker allegori om kärleken och Al-
bert Engström har i »Moster Margret» skiz-
zerat två människöden sådana han minns
dem från barndomsdagar i Tjust och ritat
både roliga och vackra bilder till historien.
Selma Lagerlöfs novell »Skojarbaronen»
spelar vid stranden av Löfvens sjö och skil-
dringen av Adrian Löwenborg är gjord

med författarinnans vanliga mästerskap.
Friherre C. Bildt bidrar med en intressant
skildring av drottning Kristinas sängerska.
Fridas sångare har för Idun skrivit en ny
visa, med trevliga ord och musik Natur-
lig förklaring, och på en annan sida hittar
man en rolig karamellvers, som hör julen
till och hämtats ur arkivens gömmor. Bar-
nen komma med förtjusning att läsa och
kanske också inöva Margit Ekegårds sago-
spel Prinsessan och trollen, artiklarna om
julsrocket och julförberedelsebilderna äro
roande för litet var, och nog kommer re-
daktionen att få massor med mer eller min-
dre riktiga svar på sin roliga pristävlan.
»När elaka herrar voro snälla gossar» där
det lockande priset är en originell bok-
gåva: böcker med egenhändiga tillägnan-
den av samtliga författare.

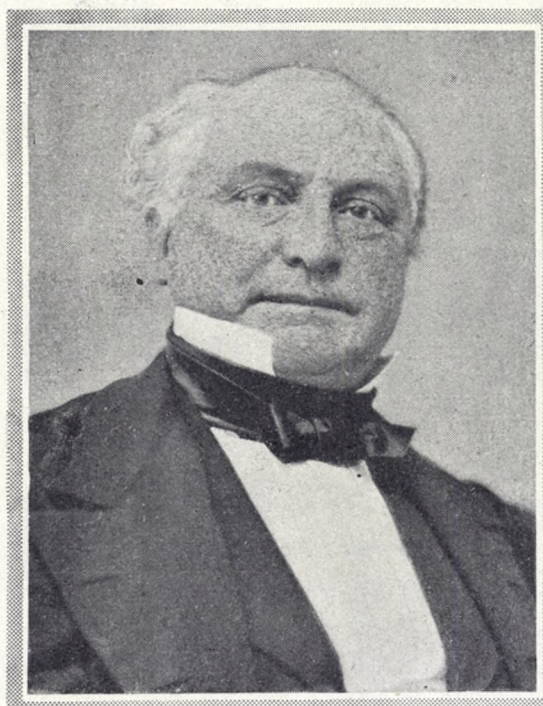
Allt som allt: ett verkligt förstklassigt jul-
nummer för det mycket billiga priset av
1 kr. 50 öre.

LITTERÄRA DYNASTIER

Tor Hedberg som ung student
1880-81.

Författaren Frans Hedberg och hans barn Walborg, Tor, Karl, Bengt, Nils och Elin, av vilka åtminstone tre, Tor, Karl och Walborg, förvärvat sig ett litterärt namn.

August Blanche och hans brorson, författaren
Thore Blanche.

Fru Karin Smirnioff, August
Strindbergs dotter, är en talang-
full dramatiker.

Walborg Hedberg.

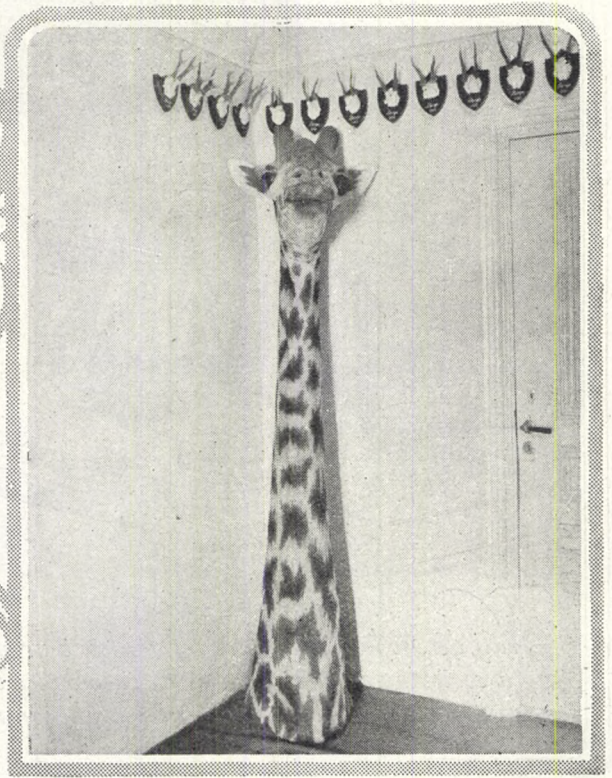

Författarinnan fru Agnes von Kru-
sensjerna-Sprengel räknar bland
sina litterära anor sin mormors
far E. G. Geijer, sin moster Anna
Hamilton-Geete och sina morbröder
Hugo och Knut Hamilton m. fl.

Hasse Z. och hans son Erik Zetterström, som
vandrar "på sin pappas gata" som humorist.

HEMMA HOS PRINS WILHELM

Å Stockholms slott har vår furstliga författare i en entresolvåning vettande utåt Norrbro inrett ett vackert och smakfullt utstyrt hem. Här ovan ses salongen med dess mångfald av konstföremål och minnen från resor. En souvenir av det senare slaget möter besökaren redan i hallen där en lång giraffhals erinrar om jakter under Afrikas himmel.

EN AV DE LITTERÄRA DYNASTIERNA

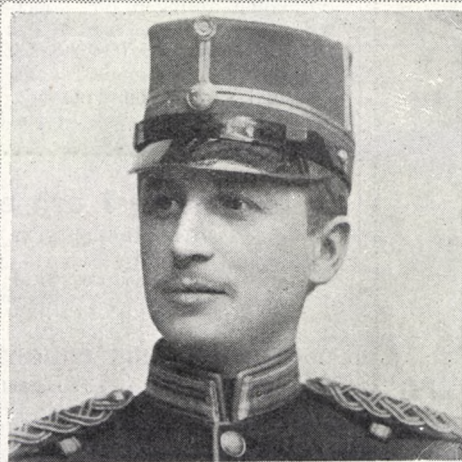
Professor Carl Rupert Nyblom, stamsfadern för en "litterär dynasti", som nu ser sin tredje litterära generation.

Författarinnan professorskan Helena Nyblom i 45-årsåldern och hennes dotter författarinnan Ellen Nyblom, numera professorskan Lundberg-Nyblom.

Skriptställaren och regissören Knut Nyblom som Uppsalastudent 1891.

Skriptställaren och f. regissören Sven Nyblom, år 1891.

Konstnären Lennart Nyblom och dr Holger Nyblom som små pysar. Båda äro även skriptställare.

LUNDHOLMS

EN GARANTI
för
förstklassigt
fabrikat är
namnet
GAHNS

Välj, då Ni köper julklapp, en tvälsort ur vår stora sortering, en parfym eller en crême med vårt namn, och gåvan blir omtyckt och välkommen.

Ryggvärk

Ingenting bättre än Sloan's Liniment. Lindring ernås snabbt och säkert. Ha det till hands för reumatism, nervvärk, höftverk, vrickningar, försträckningar och andra plågor. Tränger in i huden utan gnidning.

Fås på alla Apotek.

**SLOAN'S
LINIMENT**

En glad stämning

över den enklaste måltid förläna Dirigold.

Egna utställningar i **Stockholm, Hamngatan 5;**
Göteborg, Ö. Hamngatan 27; Malmö, Södergatan 10;
Hälsingborg, S. Storgatan 9; Örebro, Storgatan 23.

Dessutom försäljes Dirigold av välsorterade affärer i branschen. Alla våra tillverkningar äro stämplade Dirigold.

A.-B. ALCOMETALLER, ÖREBRO

Barn- och ungdomslitteratur.

FRAMFÖR MIG LIGGER I SKRIVANDE stund ett femtiotal speciella julpublikationer: jultidningar med tilläggshäften samt kalendrar. Att en uppsjö av jul-litteratur för barn av denna art ej kan betecknas som något glädjande faktum är väl självklart. Först och främst står det ej i förlagens makt, även där verklig god vilja förefinnes, att uppbringa värdefulla bidrag till alla dessa publikationer, utan åtskilligt mindervärdigt gods slinker med, detta både vad text och illustrationer beträffar. Och vidare komma särskilt dessa tunna små häften som efter läsningen oftast slängas undan, att gå i vägen för den verkliga boken, den, som man läser om och om igen och som långt in i ålderns dar förblir ens vän. Det kan måhända invändas, att häftets billiga pris i många fall möjliggör »bok»köpet, men huru ofta stannar gåvan vid ett häfte? Nej, flera skall det vara, och sen blir det ej råd att köpa något mer i bokväg, och barnen vänjas vid att anse »häftet» som den normala presenten. Vi äro på god väg att medverka till vad tyskarna kalla »die Entwertung des Buches».

På grund av Iduns hårt anlitade utrymme tvingas en recensent att bland denna jullitteratur utgälla en hel del och omnämna endast det värdefullaste och vad man vågar anse för barnen roligaste.

Jultomten har tre förträffliga textbidrag av Anna Wahlenberg, Elsa Beskow och Edith Ahrenlöf samt en riktigt rolig Louis-Moe-bit. Julklappens värdefullaste bidrag äro den hjärtinnerligt glada titelpanschen av Aina MasOlle samt ett par sagor av Hjalmar Bergman och Elsa Beskow. Även i Julboken medverkar Elsa Beskow, här med en lustig trollhistoria, och E. Hammars färgglada dalabilder utöva säkert dragningskraft åtminstone på små barn, som ju främst älska starka färger. — En riktigt trevlig och billig liten jultidning är *Granen och stjärnan*. I Sveriges vårs julnummer utgör Hedda Landströms saga om Mor Hoppa det bästa bidraget, och i *Julbloss* har Louis Moe några roliga bilder.

Av innehållet i kalendrarna *Fågel Blå*, *Guldslottet* och *Snövit* fäster man sig vid G. Palmers Lergökarna och Frida Åslunds präktiga, friska, humoristiska verklighetsskildring. Tre små västerbottningars julafton (båda *Fågel Blå*), samt vid Erik Jolins De fem systrarna (i *Guldslottet*). I *Snövit* finnes en del goda teckningar, men texten är tung och moraliserande. I *Bland tomtar och troll*, som oftast intagit en plats för sig och utgjort en av julens vackraste och relativt sett billigaste barnböcker, finnas förtjusande teckningar av G. A. Tenggren, som alltmera gör sig fri från sina förebilder. Men texten — sagorna av Hj. Bergman, W. Nordin och E. Lundberg Nyblom — verka en smula gjorda och bisarra.

Bland tilläggsböckerna stannar man bl. a. inför E. Jolins vackra saga *Den gyllene blomman* med teckningar, påminnande om medeltidens konst, av G. Magnusson. Väl och vackert illustrerade äro också *Sagas julbok* (E. Berggren), *Sagoprinsen* (Byberg, Lindman-Jan, H. Söderberg och P. Linderoth) *Trollförklädet* (Byberg) samt *Lill-Nisse* (MasOlle och Strandman.) — *Pojkarnas julbok* samt *Indianboken* förete däremot rent bedrövliga teckningar vittnande antingen om nonchalans inför uppgiften eller om bristande fantasi och rutin.

Vad texten i häftena beträffar, så förtjäna *Sagas julbok* med sitt mera för litet större barn ägnade innehåll särskilt omnämnande. *Gulle brand* har ett värdefullt bidrag av *Aivva Uppström* och *Trisse*

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Plattsökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år 15:— Helt år 17: 50
Halvt år 8:— Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Oxygenol-
Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och
tandkött.

AUG. FÖRSTERS

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & C:o)

Regeringsgatan 26, Stockholm.

Hemfärgen
HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veck-
fria bli Edra plagg med
denna av alla förbrukare
högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka.
Begär provkartor.

En påse å 35 öre
färgar 1/2 kg gods.

Hos alla
handlande.

A.W.HERDINS FÄRGVERK
FALUN.

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER

Förordas av läkare vid all-
män svaghet, nervositet, över-
ansträngning och sömnlöshet.

SALJAS ENDAST I APOTEK

några riktigt roliga västmanländska sagor återberättade av Ruth Rosenius-Högman.

MARIE LOUISE GAGNER.

Fyra kvinnogestalter.

DET ÄR MED NÖJE OCH VEMOD man läser om Maria Stuarts öde i den vackra och fängslande bok Beth Hennings ägnat denna kvinnogestalt. Maria Stuart hade lockat målare, teaterförfattare och historiska forskare i alla tider att hämta inspiration hos hennes sammansatta naturell, hennes kamp för sin krona och sin fåfänga jakt efter lyckan. Författarinnan till »Grevinnan d'Egmont och Gustav III» har i sin bok om Maria Stuart givit nytt prov på sin förmåga att vara saklig på ett underhållande sätt och att levandegöra en gestalt utan att romantisera.

Stormiga och glansfulla dagar med djupt tragiskt slut kännetecknar också levnadskildringen av en annan drottningsgestalt som fånglar fantasien i alla tider — Kleopatra, Egyptens drottning. Denna för sin oemotståndliga charm, för sin vakna intelligens, sin grumhet och praktlystnad besjungna och beskrivna härskarinna är levande skildrad i Karin von Frauckens vackra och underhållande arbete: Kleopatra och hennes samtid, som för läsaren till en sällsynt dramatisk och fängslande tid.

En helt annan anda och stämning präglar Gertrud Avetz flott men mera ytligt gjorda skildring av »Kejsarinnan Katarina och hennes bror». Den ger en bild av kvinnan Katarina med sin energi, aptit på fest och nöjen, hennes märkliga karriär och hennes muntra hov med typer och levnadsvanor — möjliga endast i ett land som Ryssland.

Kåserande och underhållande skildrar överstelöjtnant A. Haggard i sin rikt illustrerade bok: »Madame de Staël, en svensk ambassadörsgemåls triumfer och nederlag» den världsberömda författarinnan. Han skildrar hennes föräldrars, finansminister Necker, äktenskap, hennes giftermål med den svenske baronen under Marie Antoinettes och Gustav III:s protektion, hennes salong, hennes författarskap, hennes alltför ogenerade levnadsvanor, resan till Sverige och intrigerna med Bernadotte mot Napoleon — roligt, respektlöst och med talande utdrag ur samtida brev.

En blixtrond bland julböckerna.

Nu är det åter den tid, då tröttkörda kritiker klaga över att julfloden svämmar över sina bräddar och då de griniga säga, att »det är ingenting med de svenska böckerna i år.» Tröttheten och grinigheten ha väl lika orätt här som de bruka ha t. ex. i vårt eget privata lilla liv. Det finns många värdefulla, intressanta ting bland de nyutkomna böckerna. De göra att Den Svenska Boken ånyo är en upplevelse. Låt oss här i all hast betrakta några sidor av detta kollektiv.

Man kan gott tvista om tycke och smak — men det är absolut inte lönt när det gäller Hjalmar Bergman. Den ene kan inte för sitt liv lära sig njuta honom, för den andre är han oemotståndligt fängslande. Hjalmar Bergman har aldrig onödigt, torrt stoff. Varenda mening bär antingen på ett löje eller en suck — ofta båda på en gång. Hans världssyn är satirikernas, inte skildrarnas. Han delar sönder verkligheten för att sätta hop den på ett nytt sätt. I »Jag, Ljung och Medardus», har han inte offrat så mycket av verkligheten för sina löjen och tårar eller rättare rysningar. Barnskildringen i boken ger utomordentligt djupa och vackra drag, fast

En talares övertygande kraft

försvagas aldrig, om han genom »4711» bibehåller kroppens motståndskraft och nervernas spänstighet. Några droppar då och då på tinningar och ögonlock göra underverk.

(Blå-Guld-Etikett) innebär garanti för förträfflig kvalitet.

Försäljes överallt. Firman grundad 1792.

No. 4711 Eau de Cologne

Använd i badet No. 4711 Eau de Cologne Bad-salt

Varför klipper Ni nagelbandet, då blir det ojämnt.

NÄR Ni försöker klippa den hårda, torra huden vid nagelns nedre del kan Ni icke undgå att skada den ömtåliga nagelsten, som ligger mindre än $\frac{1}{12}$ tum under ytan. För att läka dessa sår täcker naturen dem strax med en ny hinna, som är grövre än den övriga delen av nagelbandet, och detta framkallar den fula, trasiga kant, som Ni söker bli av med.

CUTEX

Den överflödiga huden kan avlägsnas lätt, hastigt och utan smärta med hjälp av Cutex Cuticle Remover. Ni smetar endast på den vid nagelbotten med en nagelpinne, omlindad med litet vadd, som finns i varje kartong. Tvätta sedan händerna, och det trasiga döda skinnnet, som Ni brukade klippa bort med mycket besvär, kommer helt enkelt att falla av och lämna kvar nagelkanten vacker, mjuk och jämn.

För att slutligen få den vackra glansen, bör Ni pröva en av de fem Cutexpoleringsmedel, som finnas som tablett, stift, pasta, pulver och i flytande form. Var och en av dessa ge naglarna hastigt en vacker glans, som håller sig längre än allt vad Ni förut försökt.

Cutex flytande polérmedel påsmetas jämnt och ger en mjuk glans, som håller sig över en vecka. Om Ni använder detta till sist, kommer er manicure att vara tre gånger så länge.

Cutex manicurettui finnes i fyra storlekar: Compact, The five minute, Travelling och Boudoir, alla i nätt förpackning och rymmande allt som behöves för en utsökt manicure.

Cutex kan köpas i hela garnityr — såväl som varje artikel för sig — i alla parfymaffärer, apotek och hos färghandlare.

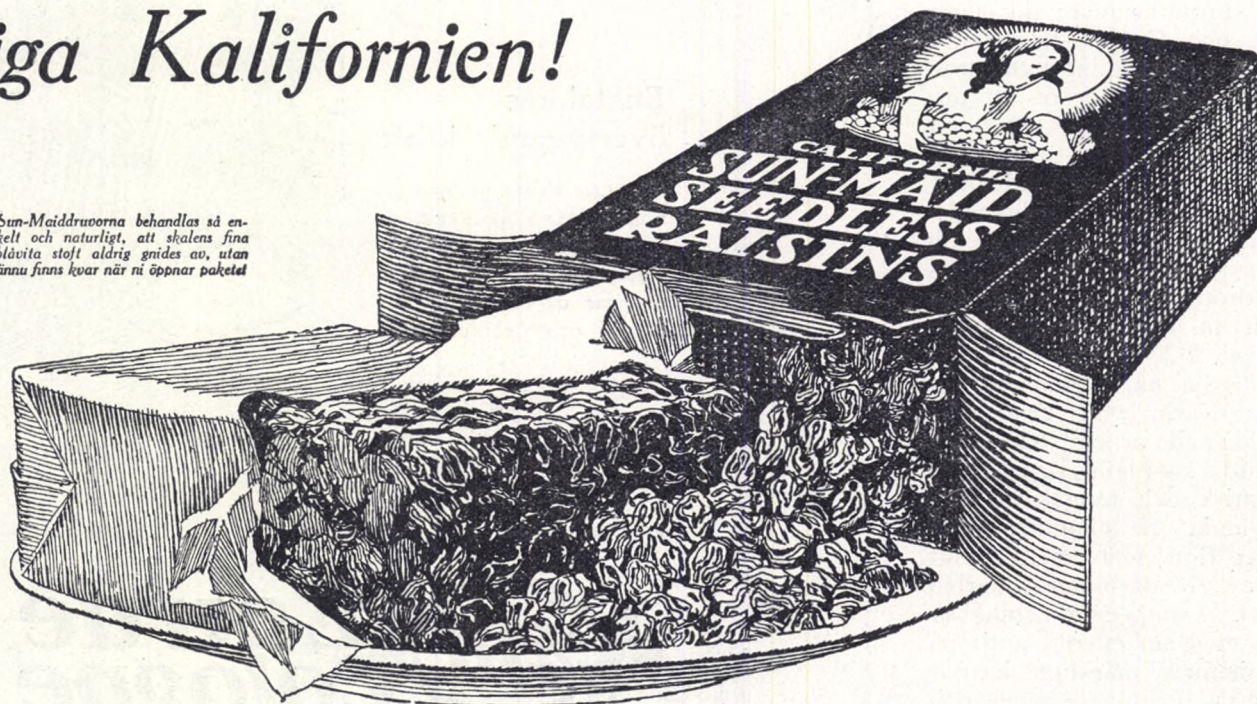
Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige:

Madsen & Wivel,

Östergade 26,
Köpenhamn K.

Försök de nya Sun-Maidrussinen— de komma från det rika, soliga Kalifornien!

Sun-Maidrussinen behandlas så enkelt och naturligt, att skalens fina blåvita stoft aldrig gnides av, utan ännu finns kvar när ni öppnar paketet!

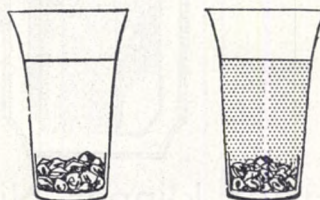
INGENSTÄDES I VÄRLDEN
NÅ DE EN YPPIGARE MOG-
NAD.

Nu äntligen kan den svenska husmodern få russin från den för dylik odling bäst lämpade trakten på hela jorden. Ingenstädes bli nämligen druvorna så söta, rika på fruktkött och aromatiska som i San Joaquin-dalen i det soliga Kalifornien. Den bördiga jorden och det jämna, varma klimatet bringa dem, i skydd av de omgivande höga bergen, till den yppersta fullkomning.

Men det är icke blott druvornas höga kvalitet, som gör Sun-Maidrussinen så överlägsna. De torkas och förpackas efter en omsorgsfullt utarbetad metod, som representerar en fullkomligt revolutionerande för-

ändring av de gamla framställnings-sätten.

Det är solen enbart, som förvandlar de av sötma fyllda San Joaquin-druvorna till russin. Genom denna naturliga, långsamma torkningsmetod—dag efter dag ligga de utbredda till torkning i den rena, solvarma luften—ger man dem den klara färg och rika arom, som de vanliga, artificiellt påskyndade metoderna aldrig kunnat frambrin

Ett intressant renlighetspröv.
Vattnet som hålls över Sun-Maidrussinen förblir klart!
Vanliga russin göra vattnet oklart och soligt.

Så rena äro Sun-Maidrussinen, att man icke ens behöver rensa dem före användningen. Genast man öppnat paketet, ser man hur fria från smolk och stjälkar de äro jämförda med andra russin.

Det finns Sun-Maidrussin av två slag—Sun-Maid kärnfria och Sun-Maid urkärnade.

Gör ett försök med dem! För varje fall, där ni brukat använda russin, kommer ni att finna dem renare, sötare, rikare på fruktkött och mera välsmakande än alla andra.

Ni finner dem hos varje speceri—och frukthandlare.

SUN-MAID RAISIN GROWERS,
Fresno, California.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russinen, i de blå paketen de stora, urkärnade.

Vad läkare skriva om Radium och Miradium.

Ständigt nya uttalanden.

Prof. Dr. H.:
"... Ingen vill numera betvivla att de radioaktiva substanserna ha förvärvat sig en framskjuten plats i terapin..."

Dr. C.:
"... Som flera gånger omtalats är det i synnerhet som medel mot gikt i dess många olika former, som emanationskuren användes. Men också mot nervsmärtor, svaghetsstillstånd, ämnesomsättningsjukdomar o. d. har man sett goda verkningar..."

Prof. Dr. G.:
"... Vad nervsystemet angår, ser det ut som om en lugnande inverkan vore dominerande, vilket vid många tillfällen visar sig därigenom att patienten sover bättre..."

Dr. C. N. och Dr. W. F.:
"... De goda resultat, som man kan uppnå med drickskuren vid led- och nervsjukdomar..."

Dr. P.:
"... Jag har vid några tillfällen under den senaste tiden ordinerat Edra Miradium-Tabletter och -Pastiller, som det synes med gott resultat..."

Rådfråga Er läkare om Miradium. Miradium-Salt, Miradium-Pastiller och Miradium-Tabletter fås på apoteken å Kr. 6.50 pr. glas.

Begär provtub

från

Oljefabriks A.-B. UNION
MALMÖ

Kaysers

DAM-UNDER-KLÄDER

och

STRUMPOR

av silke o. bomull

I största urval hos

Paul U. Bergströms A/B

74 Drottninggatan 74.

Enda verkliga Kvalitets-Hemfärg.

Gör ett besök i

Firenzemagasinet

Specialaffär för Florentinska handarbeten i kuddar, dukar, löpare, filetspetsar, infällningar m. m.

Regeringsgatan 5, 1 tr., Stockholm.
Norr 234 60.

Bergman visst inte i sin psykologi är den ängslige naturalisten, som åtminstone bildligt talat håller psykometern i hand. —

Anna Lenah Elgström älskar inte heller oväsentligheterna. Varenda händelse, varje tanke och yttrande skall hos henne syfta till något som ligger längre bort eller längre in. Hennes konst har perspektiv. Den nya berättelsen av henne, »Myrstacken», är i många avseenden ett märkligt verk. Det bedömes närmare på annat ställe i numret.

Ett annat kvinnonamn, som väckte uppmärksamhet i fjol, Alma Söderhjelm, företrädes även i år av en roman. Den heter »Den flygande holländaren», men som boken ännu inte föreligger i bokhandeln, får ett närmare omnämnande anstå.

Nu när Idun skall publicera en ny följetong av Elin Wägner kan som ett glädjande apropå nämnas, att hennes »Åsa-Hanna», som först gick som följetong i Idun och som är författarinns kanske allra bästa arbete, utkommer i ny, billigare upplaga.

Det är rätt intressant att jämföra Hjalmar Bergmans konst, som skapar en annan, liksom mer koncentrerad värld än verklighetens, med t. ex. Gustaf Hellströms, då nu också Hellström är inne på barndoms- och ungdomsskildring. I andra delen, »En mycket ung man», av sin stort lagda uppfostrings- och utvecklingsroman, »En man utan humor», har Hellström hunnit till studenttiden. Hellström är så angelägen om sanning och utredning, att han slösar visst ett hundratal sidor på att skildra ett diskussionsmöte i religiösa frågor i Lund. Men också Hellström är en man för sig i svensk litteratur: han är en stark psykolog, och han är både intelligent, fördomsfri och spirituellt — egenskaper, som det ofta talas om men som man mycket sällan påträffar. När man tänker på alla trista glädjehistorier från universitetsstäderna, som unga litterära herrar satt sig att skriva ner i stället för att som de eljest brukat skriva på växlar och berätta anekdoter, sätter man dubbelt värde på denna skildring von oben av studentliv.

Det finns män, som i hela sitt liv tyckas förbli studenter och ungar, vad som än händer dem, och till dem hör Artur Möller. Andra delen »Den vita fjärilen» av hans självbiografiska romancykel, är också den en student- och Lundaskildring. Men tar Hellström sitt ämne von oben, så håller sig Möller bara alltför mycket au niveau — också med all den sensualism och naivt självkära oblyghet, som kanske ofta höra den skildrade åldern och klassen till. Några ha förebrätt Hellström för att hans bok smakar nyckelroman — men den kan i alla fall läsas med lika stort intresse även av den som inte har en aning om modellerna. När man läser Artur Möller däremot, sitter man och överraskar sig med att vänta pikanta anekdoter om den ene eller andre knapphändig beslöjade Lundafiguren — och de komma i regel också. Hellströms roman slutar litet smaklöst med att hjälten blir sjuk — här får man sjukdomen ytterligare detaljerad och kommenterad. En konfrontation mellan de två romanerna ger på det viset ibland rent löjeväckande resultat. — Det skall nu inte heller förnekas, att Möller har en lätt, underhållande stil — om det nu skall vara en så oerhörd förtjänst att skriva lätt, tankelöst — och att han kan skissera små tavlor på ett sådant sätt, att de etsa sig in i minnet, t. ex. bilden av B. L. och de andra Lundasnillena drickande öl och berättande historier om dryckeslag, eller be-

FÖR TILLVERKNING

AF

LAMPSKÄRMAR

SIDEN GANSER
SNODDER TOFFSAR
FRANSAR

J.F. HOLTZ

BRUNKEBERGSTORG 5
STUREGATAN 8

H. M. DROTNINGENS
HOFLEVERANTÖR

STOCKHOLM

Feniths

namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: »Extramärket Fenith»
Växtmargarin: »Feniths Extra Växt»

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Julutställning

Lämpliga julklappar

WIKMAN & WIKLUND

Fleminggatan 17, Strandvägen 7
Stockholm

Plakett över Kronprinsparet i brons

HERMAN BERGMANS KONSTGJUTERI, Kungsgatan 2

Pris i Brons 15:—

Försilvråd Brons 20:—

Solidar Tvätt-Extrakt

Upplös lika mängder pulver i lika mängder vatten och gör jämförelser. Överlägheten i **Solidat** märks genast.

Priserna äro ändock enastående låga:

Over all konkurrens i kvalitet och pris. Följ noga de sakkunnigt godkända beskrivningarna i paketen.

1/1 paket 52 öre.
1/2 paket 27 öre.

Tekniska Aktiebolaget Flora

EN ERINRAN.

Att Florodol-Tvålen under årens lopp blivit en inom vidaste kretsar oundgänglig nödvändighetsvara är obestridligt och ett känt faktum.

Under sina nära tjuguariga tillvaro har den tillvunnit sig ett alltjämt stegrat förtroende från allmänhetens sida.

Dess konsumtion i grafisk framställning är från år företer en ständigt stigande kurva.

Under dess säkra och lugna vandring mot höjden av popularitet har den tid efter annan blivit föremål för immitationer och sett småkonkurrenters ansträngningar i efterapningarnas form dyka upp, eftersträvande samma framgång.

Ingen av dessa har väl dock tilltrött sig förmågan att nå fram till Florodoltvålens fulländade sammansättning och sålunda ställa sig på samma höga nivå som originalet, varför i stället tillgripits utvägen att med tillhjälp av mera ytliga efterapningar vilseleda den konsumerande allmänheten och lotsa sig in i Florodoltvålens kölvatten.

Florodoltvålens form, färg och utseende vållar immitatören inga särskilda svårigheter, men äro värdefulla faktorer att börja med.

Bristfälligheten i efterapningens sammansättning överskyles på allehanda sätt. Så t. ex. tillskrives densamma äga några alldeles speciella verkningar grundade sig på tillvaron i kompositionen av särskilt angivna ingredienser.

Plagiatörerna glömma dock tydligen att dessa deras "speciella ingredienser" sett sin bästa tid inom tvåltillverkningen för mer än 40 å 50 år tillbaka och efter denna tid utdöms av såväl framstående dermatologer och forskare, som av erfarna fabrikanter. Användningen av dylika ämnen kan därför med rätta betecknas som nedsättande för den höga ståndpunkt vartill den moderna tvålindustrien nått fram.

Dylika metoder kunna momentant förleda och bereda efterapningen en tillfällig framgång. Men allmänheten låter sig i längden icke förvillas. Ty framgången för en tvål, i synnerhet en sådan för hudhygienens tillgodoseende hos förbrukaren, plägar nu för tiden bli av den varaktighet, som dess sammansättning förtjänar.

I detta avseende står Florodol-Tvålen lika stark, som den är populär och den välkända röda etiketten möter numera ögat i mångtusende av landets affärer. Ty ingen tvål har nått ett så rotfast förtroende från allmänhetens sida, grundat som det är på Florodoltvålens karaktäristiska, vetenskapliga sammansättning och befästat under dess snart 20 åriga tillvaro.

PAFYMERI FLORA.

En elegant Bilfäll

av långhårigt isländskt fårskinn, är vad Eder bil fordrar.

Vi leverera Bilfällar i följande storlekar:

ISLÄNDSKA:	SVENSKA:
140×180 cm., vit, kr. 95:—;	140×180 cm., vit, kr. 83:—;
140×180 cm., svart, brunt o. grått	140×180 cm., svart
kr. 110:—; 200×200 cm., vit,	kr. 92:—; 200×200 cm.,
kr. 130:—; 200×200 cm., svart,	vit, kr. 114:—; 200×200
brunt och grått kr. 155:—.	cm., svart, kr. 122:—.

De isländska skinnen ha en hårlängd av cirka 15 cm., medan de svenska endast räknas omkring 35 mm:s hårlängd. Exp. mot förskottslikvid eller postförskott + porto. Full ombytesrätt!

A.-B. THURE ANDERSSON, Örebro. Tel. 2076.

I slott och i koja

användes numera på grund av dess oöverträffade kvalitet endast

Pellerin's
margarin

Kungl. Hovleverantör.

skrivningen på de högadliga herrskap, hjälten träffar som informator.

Pär Lagerkvist vist utropas i annonserna som »den nya skolans ledare». Lagerkvist är ypperlig, men man får hoppas, att hans skola icke är stor. Ty skulle inte dess prestationer bli litet väl enformiga, något i stil med fakirens stirrande på sin navel eller tibetanens rabbel »rubinen i min lilla lotusblomma»? Sceneri och ämne känner man igen från Lagerkvists tidigare böcker. Det är intet mindre än universum, där människosläkte, naturmakt, människoande äro de agerande. Lagerkvists språk är enkelt och starkt av stor suggestiv verkan. Det bär fulländat upp diktens stämning av kvalfullt öde och ett den mänskliga värdighetens »quand meme» mitt i all förnedring.

Apropå nya skolor, så har den anglosaxiska romanlitteratur, som översvämmar ett för allt utländskt lättfånget land, visst lockat också svenska författare att söka skola sig för tidsmakern. Om Sigfrid Siwertz kan man naturligtvis rakt inte säga, att han sökt sig till någon skola, men han påminner redan förut om en framstående engelsman, Galsworthy, i sin behärskade framställning och sin förmåga att dissekera över- och medelklassens föreställnings- och tankevärld. Hans nya roman, »Hem från Babylon» bjuder dessutom på en spännande handling, som oscillerar mellan Baku, Mariefred och Paris.

Historiens tendens kan kort och gott sägas vara den, att Mariefred är bättre än Paris — n. b. såsom hemvist för kärlek, hopp och tro. Lika litet som många andra goda läror är ju denna ny — och framför allt personerna äro självförsörjande av pauvre honteux-anstrykning, sedan en njutningslysten och hänsynslös lyxvarelse, hör absolut inte till de »moderna kvinnotyper», som det på annat ställe i detta nummer är tal om. Men det är ju ändå alltid lika aktningvärt att resa hem från Babylon, och resan går med den flotthet, som Sivertz' penna är mäktig.

Har det inte föresvävat Ernst Didring, när han skrev sin »Två vägar», att en författare måste vara underhållande och rafflande, om han skall få folk att också ta in litet filosofi, alldeles som när man ger barn ricinolja i kaffe. Hans fall visar då, att det är synd om svenska författare: skriva de efter egna konstnärliga anspråk, beskyllas de lätt för att vara tråkiga, och lägga de an på att framför allt vara underhållande, ondgör sig kritiken.

Sigrid Stjernswärd närmar sig också anglosaxerna, men på ett mycket sympatiskt sätt. Hennes böcker fylla verkligen ett berättigt behov av god underhållningsläsning, buren av humor, ordentlig karaktärsskildring, och inte utan sin moraliska undermening. »Bråkstakar» upp-tar tråden och stilen från hennes debutbok, »Ungarna i stora huset». Den bör liksom den kunna roa både barn och vuxna. Men vad tänkte hennes syster Brita von Horn på, när hon skrev »Syndens lön»? Ack, kanske också på diverse mer eller mindre rafflande anglosaxiska historier om dubbelgångare och dubbelliv. Men hennes pastor Tugenfreud har icke blivit någon mr Hyde-Jekyll och naturligtvis ännu mindre någon Dorian Gray. Brita von Horn bör själv akta sig för litterärt dubbelliv — ty det måste väl vara någon den ofta förtjänstfulla författarinnans dubbelgångare, som skriver så dålig svenska?

Med den enkla ärlighet, den kvinnligt blyga innerlighet, som förvärvat Hildur Dixelius-Brettner så många vänner, skildrar hon i sin nya berättelse, »En hustru», en kvinnas lidande och kamp vid sidan av en slarver till man.

Vintervädret och hyn.

Man bör taga som regel, att innan man går ut i ruskväder eller kyla, ingnida ansikte och händer med F. Pauli's äkta Liljemjolk Crème. Varför? Jo, den hindrar den råa luften att komma i direkt beröring med huden och verkar därför *skyddande*. Huden blir icke spröd och narig av temperaturväxlingarna. Dessutom lämnar den det erforderliga tillskottet av fettämne (men icke mera, varför huden icke blir glänsande) och verkar *läkande* och *helande*. Huden blir genom den äkta Liljemjolkcrèmen mjuk och smidig, och hyn får vackrare färg samt större friskhet och renhet.

F. Pauli's äkta

Liljemjolk Crème

Waldemar Swahn upprätthåller i sin julbok »Den lyckliga raden», traditionen av något visst gentlemannamässigt kultiverat i stil och i pietet för vad som är gammalt och stämningsmättat — ibland kanske väl stämningsdäst.

Prins Wilhelms och Birger Mörners »Exotiska noveller», är en liten läcker och intressant bok. Och »Tusen och en dag» har den bästa rekommendationen på titelbladet, Hasse Z:s författarnamn.

En liten fin bok är Fanny Olssons »Legend och krönika». Hon målar sina små folkligt-religiösa stycken enkelt, men med säker pensel. Och den skenbara naviteteten i framställningen döljer en underfundigt leende visdom.

C. A. Bolander har samlat en hel del av sina litterära essayer i »Tidens oro». När man läser dem så här i följd, märker man, att man får mer av Bolander, av hans stac-

catostil, hans känslomåleri än av de skildrade. Men å andra sidan har denne kritiker en sympatisk och ovanlig egenskap: han hyser verklig kärlek och vördnad för dikten.

Vill man ha en hel samling utmärkta koncentrerade romaner och noveller, då skall man gå till Linnés »Nemesis Divina», utgivna av Knut Barr. Den gamle stormannen har kanske där gett några recept på framtidens diktning: koncentrat av livsöden, tendensen må man draga själv.

E. TH.

Litterära dynastier.

(Forts. fr. sid. 1166.)

I den svenska vitterheten stråla just icke några författande syskonpar likt en ny constellation Tvillingarna: här finns icke någon motsvarighet till bröderna Goncourt, mön-

stret för de samarbetande bröderna eller till bröderna Mann, typen för de konkurrerande. Men brödraparet Johansson håller ihop på samma revir och systrarna Brita von Horn och Sigrid Stjernswärd gå inte i vägen för varandra.

Inom den svensk-finska vitterheten äro ju Söderhjems en lysande litterär släkt av en syster, doktor Alma Söderhjelm och två bröder, nuvarande ministern i Stockholm Werner S., samt framlidne Torsten S. — »Italiensk Renässans» är det märkligaste arbetet, de båda bröderna skrevo tillsammans. En son till minister Söderhjelm Henning Söderhjelm, fortsätter i samma spår. Han är f. n. litteraturrecensent i Göteborgs Handelstidning. En systerson till syskonen. Erik Grotenfelt, var författare och kritiker.

EBBA THEORIN.

Baka
med
BORWICKS
Bakpulver

Det bästa av allt.

Sparta
PJÄXOR

Tycker Ni om det fria livet i skog och mark, bör Ni också rusta Eder för alla eventualiteter. SPARTA SPORTSKODON äro de bästa, som i den vägen stå att få. Deras utomordentliga passform gör dem behagliga att gå i. De äro hållbara, vattentäta och eleganta. Efterfråga därför Sparta hos Eder skohandlare.

A/B JOHANSON & BJÖRLUND
ÖREBRO

Den omtyckta
SCHAL-KOFTAN
till kr. 13: 50

är nu åter inkommen. Helylle i ett flertal färger, försedd med fickor.

Koftavd. b. v.

A/B NORDISKA KOMPANIET

Ingas födelsedagspresent.

För att visa hur fasligt praktisk jag är tag, kära far, denna gåva här: det bästa som finns för alla sortsläder och det som gör blank dem i alla slags väder, det skall Du nu få av Din tack-samma flicka, som snart Du på nytt efter **Terro** skall skicka.

Terro försäljes i 60-gr. burkar och i tuber.

Ensamtillverkare:
Ferd. Mühlens Fabriksfilial,
Sundbyberg.

Terro Sko-Kräm

Min erfarenhet är att flertalet verkligt värdefulla, mogna personligheter undvika ungdom. Själv tillhör jag icke fjärrsläktet i danshallarna, och en idrottsfest intresserar mig mest som ett livligt skådespel, men i min omgivning finner jag ingen resonans för mina strävanden att förena ungdomlig entusiasm och "common sense". Var finnes sådan?
21-årig bokälskare.

BOKNYTT

"Krogen vid vägskälet" av en fransk författare Gilbert de Voisins hör till de böcker som gärna kunnat vara översatta. Handlingen är förlagd till ett guldgrävarläger i fjärran västern och en ruskigare samling gestalter samt oaptitligare uppträden få man leta efter. Ingen humor sprider sitt försonande ljus över skildringen. allt är bara tröstlöst rått och oäckt.

Blad ur Montaignes Essayer. Urval och översättning jämte inledning av G. Aman Nilsson har en elegant upplaga utkommit på Hugo Gebers Förlag. Montaignes liv infaller under renässansens högsta blomstring i Frankrike och knappast hos någon av tidens tänkare framträder renässansens olika sidor med en sådan klarhet och fylldhet som i Montaignes filosofi. I sin stilla tillbakadragenhet har Montaigne givit uttryck åt tankar som för den mänskliga utvecklingen varit av den största betydelse och blivit lärare av idéer, av vilka många först långt senare slagit igenom och åtskilliga, även om de fått erkännande, ännu vänta på att realiseras. Hans Essayer har tiderna igenom varit en bok, vilken icke blott senare tiders filosofiska stormän utan alla mera djupt anlagda människor sökt sig till. Också den svenska allmänheten har nu hugnats med en översättning av Victor Harguerittes "La Garçonne", i svensk gestalt kallad "Ungkarlsflickan". Alldeles som

Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

Är det någon av Iduns läsare som i likhet med undertecknad längtar efter ny omgivning och nya glada människor? Jag har något år på grund av mitt arbete levat på en mycket avskild del av Sverige, och jag har nödgats leva ett mycket stilla liv, i vilket mitt temperament har mycket svårt att finna sig. Nu undrar jag om någon med mig likasinnad ville

tillbringa julveckan på något av de större pensionaten. *Studentiska.*

Iduns korrespondensklubb

Undertecknad är mycket intresserad av människor, Guds vackra natur, litteratur, musik, men först och sist av människorna och deras liv. Hur de skola få ut av livet så mycket som möjligt av sol och lycka är för mig det stora problemet och det övriga har mitt intresse i den mån som det gör människorna lyckligare.

Nu har jag tyvärr en tid kommit att leva i en mycket trång miljö, där hela tillvaron upptas

av spänning och slitning för även de minsta småsaker. Jag är olyckligtvis så känslig, så att jag inte kan frigöra mig från min omgivning, utan jag har blivit pinsamt vaken för allt som händer och sker omkring mig.

Jag har försökt leva mitt eget liv trots allt, men jag har bara blivit uttröttad av allt detta sökande efter mig själv och mitt själsliv har så småningom slappnat av brist på näring. Jag vet väl att jag inte ska skylla på andra och att jag borde hjälpa mina medmänniskor att se de ljusa rika sidorna av livet jag älskar människorna och vill ingenting högre än hjälpa dem, om jag kunde. Men — jag är inte nog stark. Jag själv behöver hjälp av

andra människor, behöver den styrka, som sympati och förståelse från likasinnade människor ger.

Om någon, som känt något liknande, ville skriva till mig och berätta något ur sin värld, så kanske det kunde hjälpa mig att känna igen mig själv och åter tro på lyckan och solen i livet.

Sonja.
Ville gärna få vara medlem i Eder korrespondensklubb och önskar brevväxla och utbyta tankar med någon god och ädel personlighet med allvarliga livsintressen i såväl vardagslag som helgd. Helst sång- och musikaliskare som har ett glatt lynne. Min ålder är 29 år. Tacksam för svar till *Bojans nytta och nöje.*

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Fjädderränseri

NOTER

Väl-försett lager av såväl klassisk och modern musik, som senaste slagere.

Gör ett besök!

TORE ERIKSONS MUSIKHANDEL,
Norrlandsg. 16, STOCKHOLM.

Mönster,

Garn och övriga tillbehör till knytning av de nu så omycketta Flossamattorna nu inkommet. Order t. landsorten exp. mot post.
H. RAHMS TAPISSERIAFFÄR,
Triedwaldsgränd 2. Tel. N. 2681.

Enda värmeledningspis som erhållit högsta utmärkelse!

MODERN PATENTERAD KONSTRUKTION ÖVERLAGSEN I EFFEKTIVITET

**UPPVARM
EDER VILLA
ELLER
VÄNING
GRATIS**

MED
ÖVERLOPPSVÄRMEN
FRÅN
KOKSPISEN

**VÄRMELEDNINGS-
SPISEN
MALCUS**

ÄR UTMÄRKT FÖR
KOKNING OCH BAKNING
SAMT LÄMNAR DESSUTOM
VÄRME FÖR
3-18RUM

ÄVEN SOM VÄRMVATTEN TILL
BAD OCH DISK

REKOMENDATIONER FRÅN
HUNDRATALS ANLÄGGNINGAR
ÖVER HELA SVERIGE

MALCUS-VÄRMELEDNING IDEALISK FÖR EGNA HEM

AKTIEBOLAGET MALCUS HOLMQUIST — HALMSTAD 1.

~ BEGÄR KATALOG ~

NEN:s

kontrollerade
tuberkelfria
BARNMJÖLK
å förseglade
glasflaskor

För återförsäljare:
Telefoner: 70 41, Norr 70 41

Crème Suzon

är utan rival, då
det gäller hudens
vård.

JOH. D. ANDERSSON,
Tvål- och Parfymfabrik,
Malmö.

Med
sula och klack

av Trelleborgs välkända
fabrikat är Ni bäst rustad.
Ni går torr även på våta
gator, och Ni halkar icke.
Sulningen är billigare än
vanlig lädersulning och
lätt att göra. Håller 3
gångar så länge.

**TRELLEBORGS
GUMMISULOR**
erhållas hos läder-
och skohandlande.

**TRELLEBORGS
Gummifabriks A.-B.**

En nyttig present

som alltid är välkommen, är Yematvålen, ty den är lika lämplig och oumbärlig för alla. Den gör huden mjuk och smidig samt bevarar och försköner huden. På grund av dess goda egenskaper rekommenderas den av hudspecialister. Säljes överallt å 1 kr. I parti från

A.-B A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö
Nederlag i Stockholm, Tel. Norr 26374
Göteborg, Hålsingborg, Tel. 1611.

Yema

Varje ask innehåller skönhet

**FÄRDIGA
HANDARBETEN**
Gardiner, Kuddar, Dukar, Skrivbordsmattor etc. utförsäljas till halva priser.
H. RAHMS TAPISSERIAFFÄR,
Triedwaldsgränd 2. Tel. N. 2681.

Lätt som ABC

är skötseln av en Husqvarna symaskin. Med den blixa stoppning av handdukar, duktyger, linne, etc., lagning, märkning och finare handarbeten ej längre tråkiga och tidsödande.

Edra ögon fara mindre illa, då Ni arbetar med maskin än för hand. Husqvarna symaskin inbespar sömmerska. Den betalar sig själv på kort tid.

I varje svenskt hem och i varje svensk skola böra därför

HUSQVARNA SYMASKINER

vara självskrivna. Kvalitetsmaskiner.

Försäljas på bekväma avbetalningsvillkor eller per kontant mot hög kassabatt av Husqvarna depoter. Katalog på begäran gratis och franco.

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG,
HUSQVARNA.

*Kvalitet
skapar
efterfrågan*

Alltifrån starten av Helsingborgs Gummifabrik har ledningen koncentrerat sina ansträngningar på att framställa ett så förstklassigt och hållbart fabrikat av galoscher och bottiner, som det överhuvud taget är möjligt att göra, och allmänheten har omedelbart svarat genom en ständigt ökad efterfrågan å fabriken produkter.

Inom Sverige äro Helsingborgs galoscher sedan länge det märke, som säljes mest, men även utanför hemlandets gränser har efterfrågan ökats i sådan omfattning, att fabriken inrättat ett antal utländska exportkontor i Köpenhamn, Kristiania, Zürich, Berlin, Wien, Bukarest, Kischinew, Warschau och Krakau. Helsingborgs galoscher äro på god väg att icke endast vara det ledande märket i Sverige utan även att bli ett världsmärke.

En vara, som blivit så allmänt uppskattad, måste vara bra. Gör även Ni ett försök med

TRE TORN
Helsingborgs
Galoscher

HELSINGBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
HELSINGBORG.

Varför uppstå rynkor?

Under huden ligga tusentals små muskler, vilka kontrollera hudens ytterlinier. Så länge man är i stånd att bibehålla dessa muskler vid fullständig hälsa, är hudytan fri från veck och rynkor, där finnas inga »kråkfötter» i ögonvråna.

Att åstadkomma denna spänstighet hos huden är Syster Ellas salvas uppgift, vilken samvetsgrannt och framgångsrikt löses från första ögonblicket den börjar användas.

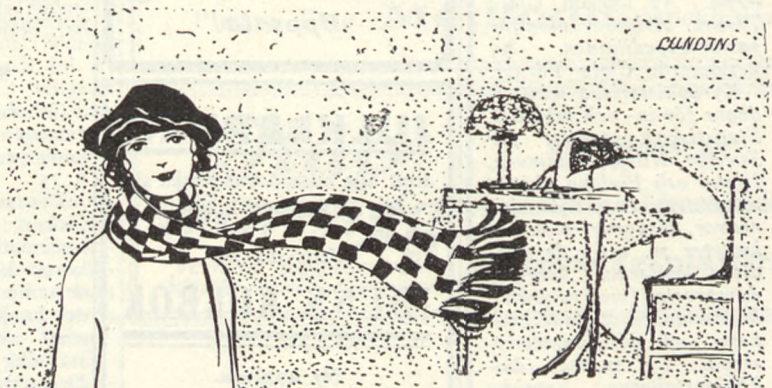
Den sista åtgärden på kvällen är att tvätta ansiktet med ljumt vatten och att lätt ingnida huden med Syster Ellas salva, den verkar som ett näringsämne på de små musklerna och bibehåller dem friska och verksamma samt gör huden mjuk och ungdomlig med den naturliga glansen hos friska kinder.

Syster Ellas salva är framställd med särskild hänsyn till vårt nordiska klimats påfrestningar och är därför avgjort överlägsen betydligt dyrare utländska preparat.

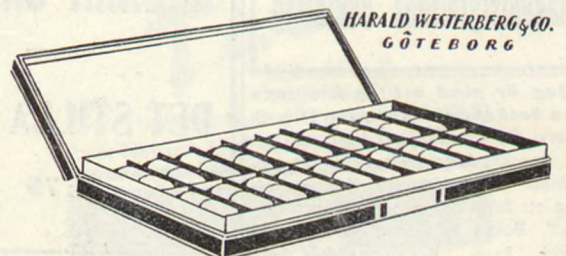
Efterapningar följa varje framgångsrik artikel som skuggan följer kroppen, sktgiv därför noga på att burken är åsatt tillverkarens namn

Fabriks A.-B. Ellas
Stockholm

*Ungdomlig
spänstighet,
återvinnes på kort tid,
om Ni dagligen tar en*
**SPIECKERS
SANOKAPSEL.**
*Bästa medlet att undanröja
trötthet, missmod och sömnlöshet*

Finnes i askar å kr. 2,25 och 4,25 å
alla apotek och drogaffärer eller
extra franco pr. postförskott...

Edun

HARALD WESTERBERG & CO.
GÖTEBORG

Svenska

Kyrkans

Årsbok

För år 1924

har nu utkommit:

4:de årgången

Klotb. m. guldtryck 3:75

INNEHÅLL:

Översikt av det senaste årets kyrkliga händelser. Av dr Rurik Holm. Från 1923 års riksdag. Av kyrkoherden, dr Ad. Wallerius. Det allmänna missionsläget. Av docenten G. W. Lindeberg. De svenska missionärerna. Av pastorn, teol. lic. G. Dahlquist. Från Danmarks och Norges kyrkolv. Av pastor Viktor Södergren. Finlands kyrka år 1923. Av prof. Artur Hjelt. Den evangeliska kyrkans läge i Tyskland. Av prof. D. Schneider. Den anglikanska kyrkan 1922—1923. Av docenten Y. Brilioth. Augustanasynoden. Av kyrkoherden, dr Per Pehrsson. Samaritergåvan 1922. Av pastor G. Kyhlberg. En gammal helgedom och en ny (Varnhem och Högalid). Av pastor Oscar Mannström. Kyrkokollekterna. Av kyrkoh. Claës Törner. Arbetsordning för pastorsexpeditionen. Av kyrkoherde Claës Törner.

Kyrkohistoriska minnesdagar för in- och utlandet. Statistiska uppgifter för Sverige, Norge, Danmark, Island och Finland. Litteraturöversikt. Kyrkoministrar, biskopar, teol. fakulteter m. m. i de nordiska länderna. Sveriges domprostar (med porträtt). Meddelanden rörande Diakon- och Missionsstyrelserna. De svenska diakoniansalarna. Svenska Bibelsällskapet. Allmänna Svenska Prästföreningen. Sveriges Kristliga Studentrörelse. Samfund och stiftelser med kyrkligt kulturellt syfte. Nya lagar och förordningar.

Fullständig almanacka, upptagande även den gamla kalenderns namn och bemärkelsedagar. Fullständig förteckning med adresser å alla Sveriges präster.

M. M., M. M.

I alla boklädor!

Diakonistyrelsens Bokförlag

Edra barn

eller

stormförtjusta

om Ni ger dem

Med nål och pensel.

Sysselsättningar för ungdom. Av Svea Olson m. fl. Rikt illustr. Häft. 2.50, inb. 3.50.

Säkert lika välkommen både för mammorna och de små plågoandarna själva. Stockholms Dagblad.

Skinnluva

 och andra gamla sagor i ny dräkt av Lars Levander. Med illustr. av Saga Walli. Häft. 2.50, inb. 3.50.

En akquisition för barnbiblioteket. Svenska Dagbladet.

Sannsagor och andra sagor.

 Av Aline Cronhielm. Häft. 2.75, inb. 3.75.

Jag undrar om sedan Z. Topelius' dagar en sådan samling både vackra och roliga berättelser ur naturens, verklighetens och fantasiens värld förekommit i denna avdelning av bokmarknaden.

Professorkan Signe Holmström i Lunds Dagblad.

Hippo.

 En flodhästunges äventyr. Trefärgsteckningar av Louis Moe. Text av Gunhild Tegen. Inb. 3.50.

Kommer säkert att av småbarn mottagas med stor förtjusning.

Märta Edquist i Nya Dagl. Alleh.

Nisse Knapp.

 Äventyrshistorier, berättade för barn av Alfred Smedberg. Häft. 2.25, inb. 3 kr.

Käcka, hurtiga berättelser om präktiga gossar och flickor.

Kalle Skata och hans kamrater.

 Sagor av Maria Olofsson. Häftad 1.25, inb. 2 kr.

En fin, originell sagbok, som har alla förutsättningar att bli populär bland de små.

Lindblads Förlag, Uppsala.

JULKLAPPEN

som alla husmödrar önska sig är en gedigen kokbok.

Välj därför

IDUNS KOKBOK

Ny upplaga.

PRIS 8: — KR.

IDUNS EXPEDITION, STOCKHOLM

Ny

uppmärksam
bok av

RAGNAR JÄNDEL

DET STILLA ÅRET

3:75

TIDENS FÖRLAG

Boknyheter för julen

när Octave Mirbeau skrivit sin "En kammarjungfrus memoarer" och i en storm av indignation fick ett betyg från gamle Tolstoj på att boken var moralisk, så har Marguerite fått en gammal auktoritetens medhåll: Anatole France har kallat boken sedlig.

De sista örnarna är titeln på Bengt Bergs nya bok utkommen på P. A. Norstedt & Söners Förlag.

Man har de sista åren vetat, att Bengt Berg givit sig på det vanskliga företaget att jaga örnarna med kamera, och vi minnas hur han var nära att sätta livet till, när han följde dem i flygmaskin. Hur fullständigt han lyckades till sist, därom vittna de briljanta illustrationerna i hans nu utgivna arbete. Här får man för första gången se autentiska fotografier av våra väldiga havsörnar. Man får se hur de flyga i rymden och vila tillsammans på trädens toppar. Författaren har denna gång lyft slöjan från gåtan hur han gått till väga för att kunna övervinna alla hinder och giva oss dessa tavlor, där man bokstavligen får titta ner uti örnarnas nästen och se hur de komma med rov till sina ungar. Dessa i sin äkthet storslagna dokument ur vår natur kunna icke beskrivas, endast ses och beundras. Utan överdrift kan denna nya bok om "De sista Örnarna" sägas kröna den rad av värdefulla verk om vår svenska fågelvärld, som Bergs målmedvetna arbete under endast ett tiotal år i snabb följd har skänkt oss.

Religiös litteratur.

G. Aulén: Den allmänliga kristna tron. Sv. Kyrkans Diakonistyrelsens Bokförlag. Pris: kr. 8:75.

Det som i detta arbete genast väcker uppmärksamhet är den systematiska kraft och den sällsynta helgjutenhet, som präglar detsamma. I själva verket torde det knappast givas någon i högre grad systematiskt slutna framställning av den kristna tron. Detta dock ej så att förstå, som om det här vore fråga om en torr utvärtes schematism; tvärtom är stoffet ordnat under några enkla, lätt överskådliga synpunkter, och framställningssättet är fylligt och ledigt. Men i den meningen är framställningen systematisk, att den från början till slut är behärskad av en enhetlig tanke, som på varje punkt kommer till uttryck.

Adolphe Monod som predikant. Av Fredrik Dahlbom, Teologie Doktor. Diakonistyrelsens Bokförlag. Pris 5 kronor.

Detta arbete är genom sitt ämne ägnat att fylla en lucka i vår teologiska litteratur.

Adolphe Monod är en av den franska hugenottkyrkans ädlaste gestalter. Genom att göra honom till föremål för sin undersökning har förf. icke blott givit en åskådlig bild av en sällsynt rikt utrustad religiös personlighet och predikant, utan förf. har ock, i samma mån som han insatt Monod i hans historiska miljö, lämnat en översikt, som vi hittills saknat inom vår litteratur, över ett av de intressantaste och betydelsefullaste skedena i den franska kalvinismens historia: hugenottkyrkans tillfriskningsprocess efter den nedgångsperiod, som förorsa-

G. Hertzman-Ericson

HUSET MED VINDSKUPORNA

En med psykologisk skärpa gjord skildring av modersinstinktens alla skiftningar och kampen mellan denna och de erotiska böjelseerna.

» — — en utmärkt liten roman». Fredrik Böök.

Häft. 5:75; inb. 7:50

P. A. Norstedt & Söners Förlag

LA GARÇONNE

i svensk översättning

Ungkarlsflickan

av

Viktor Marguerite

är utsänd till varje bokh. i Sthlm. Expediering till boklådorna i landsorten pågår.

Årtiondets mest debatterade bok

Nobelpristagaren Anatole France om "La Garçonne":

Man finner i denna bok, som väckt så mycket hycklat ursinne, de ädla idéer, som alltid besjälat författaren.

Den är sedlig och det är möjligt, att författare, som efter läsningen av denna bok kommer att skrika ut sin indignation, i sina böcker utvecklar mindre moraliska teman.

PRIS KR. 6,50

FÖRLAGS A.-B. FRAM
STOCKHOLM.

BÖCKER

Eira Hellberg: NÄR GRÄNSEN GLIDER. Kr. 4.50. En spännande äktenskaps-historia.

C. A. C. Lewenhaupt: ETT DYGN I POMPEI. Kr. 8.50. ... fantasifull diktare... uppriskande humoristiskt. (St. D.)

John Galsworthy: EN FORSYTES BRITTSOMMAR. Kr. 6.—. ... en av de självfullaste skildringar jag känner. (Tor Hedberg i Idun.)

Arnold Bennett: DE TU. Kr. 7.75. Bennetts mästerverk. (August Brunius.)

Knut Hamsun: SISTA KAPITLET. Kr. 8.25. Ett glänsande och sprakande feneri — en hymn till livets dagar — en av Hamsuns bästa böcker

(John Landquist i St.-T.)

C. A. Bolander: KANDIDAT FAUST. Kr. 6.75. ... en äventyrlig odysse...

Laura Fitinghoff: I FJÄLLUFT. Kr. 3.50. Rekommenderas på det varmaste som ypperlig familjeläsning. (Idun.)

Svenska Andelsförlaget

Synnerligt lämpliga

julgåvor!

Historiska kvinnor

II.

JOSEPHINE

Napoleons första gemål

av

Imbert de St. Amand

Översättning av Ernst Lundquist. Pris kr. 5:25.

HALL CAINES

nya bok

MONA

(The woman of Knockaloe). Berättelse från ett tyskt interneringsläger i England.

Pris kr. 4:25.

A.-B. BOHLIN & C:o

Böcker en alltid välkommen julklapp.

JOHAN NORDLING

"Gamla Bruket"

Pris 4:75

MAUD DIVER

"Fladdrande lågor"

Pris 5:75

EUG. HEMBERG

"Stenåldershorden"

Pris 4:50

G. de HORNE VAIZEY

"En okänd tillbedjare"

Pris 4:75

C. E. FRITZES BOKFÖRLAGS A.-B.

Reseskildringar

Succèsböcker

FERDINAND OSSEN-
DOWSKI

**Odjur, människor
och gudar**

Övers. från engelskan av T.
Törngren. Tredje upplagan.
Häft. 6:75, inb. 11:50.

AAGE KRARUP NIELSEN

Till Österland jag for

Till svenska av Robert Lar-
son. Med 96 illustrationer.
Andra uppl. Häft. 6:75, inb.
11 kr.

Lämpliga julgåvor

HUGO GEBERS FÖRLAG

Husmoderns kalender

"har sin givna plats på hus-
moderns speciella bokhylla,
bland hennes oundgängliga råd-
givare". (Teresia Eurén). 12:e
årg. utkommen. Rikhaltig!
Instruktiv! Omväxlande! Ett
hundratall illustr. Bland förf.
märkas: Ellen Nordenstreng,
Célie Brunius, Hanna Kamke,
Rolf Nordenstreng, Are Wær-
land, Sonja Haneson, Elsa
Brandstake, Elise Adelsköld
m. fl. Mjukt kloth. 3 kr., fast
kloth. 4 kr. Erh. i varje bokh.

LINDBLADS FÖRLAG, Uppsala

IDUN
DAMERNAS EGEN.

Idun hjälper.

Idun råder.

Idun vägleder.

Fråga mig om allt.

Jag svarar på allt,

säger Idun.

1924

**Familjens
presentböcker**

som hedra givaren och
glädja mottagaren.

Beth Hennings har utgivit
ett vackert och medryckande
arbete om "Maria Stuart",
hennes fängslande gestalt och
kamp för lycka och krona.
Rikt ill. 8:50.
Karin von Francken ger en
levande bild av "Kleopatra
och hennes samtid", sin tids
märklige kvinna, som med
charme, intelligens och sago-
lik prakt lade världens här-
skare för sina fötter. 7:50.

Uno Brander skildrar i
överstinnan d'Aillys minnen
av "Bernadottornas stammo-
der intime" den originella
drottningens liv i Frankrike
och vid svenska hovet. Syn-
nerligen rolig bok. 6:50.

Man måste känna den världs-
berömda författarinnan "Ma-
dame de Staël, en svensk
diplomatsfrus triumfer" så som
A. Haggard skildrar henne,
hennes äktenskap och hennes
stormiga liv i sin bok. 7:50.

"Kejsarinnan Katarina och
hennes hov" av Gertrud Aretz
är en charmant utstyrd, lätt-
läst skildring av den glada
kejsarinnans liv, person och
muntra omgivning. 7:50.

Årets främsta familjeroman
torde nog vara Anna Walls
fint kända "Rilkesta, en bok
om vanliga dödliga". 6:50.

Laurids Bruuns "Under li-
vets träd" är en ståtlig och
stämningssrik österländsk ro-
man. 5:75.

"De soliga bergen" av R.
Eskallier är en storartad rolig
bok om livet i en liten sol-
glittrande bergsby med smit-
tande levnadsglada männis-
kor. 4:75. Lars Hökerbergs
bokförlag.

**"Ingen mor
behöver ångra**

att hon betalat de 2.50 som, bo-
ken kostar... Den kommer med
en mängd goda uppslag till trev-
ligt hemarbete på lediga stun-
der... säkert lika välkommen
både för mammorna och de små
plågoandarna själva", skriver
Stockholms Dagblad om "Med
nål och pensel", sysselsättningar
för ungdom. Av Svea Olson m.
fl. Rikt illustr. Häft. 2.50, inb.
3.50. Lindblads, Uppsala.

kats av hugenottföreljelserna, ra-
tionalismen, franska revolutionen
och de napoleonska krigerna.

Bland nyheter, som i höst ut-
kommit från Diakonistyrelsens
förlag, intages ett framstående
rum av D:r Henning Wijkmarks
kulturhistoriska intressanta mono-
grafi över "Samuel Ödmann", vil-
ket arbete erbjuder åtskilligt nytt
av intresse för utforskandet av
denna viktiga kulturepok. En bok,
som redan låtit mycket tala om
sig, är D:r Hugo Roséns omfat-
tande undersökning över "Livs-
problemet hos Nietzsche". "Ur
Vitalis Norströms religiösa tanke-
värld" blir ett arbete av Pastor
Joh. Lindgren och under rubri-
ken "Guds rike och detta livet"
ägnar D:r J. Lindskog en kritisk
granskning åt sådana religiösa
företeelser i nutiden som teoso-
fien, Christian Science, spiritis-
men och den av H. G. Wells för-
kunnade religionen. "Teosofien"
behandlas även av D:r Alf Ahl-
berg i en liten klar och instruk-
tiv framställning. I detta samman-
hang kan nämnas att kyrkoher-
de Valdes Bengtsons föredrag vid
senaste kyrkliga mötet om pingst-
rörelsen och Christian Science
utkommit under titeln "Sjukdom
och tro".

Domprosten Edv. Rodhe i
Lund utger en utförlig historisk
framställning över "Svenskt guds-
tjänstliv". Av Domprosten G. Li-
zell utgives en studie om "Guds-
tjänstlivet och kyrkomusiken", och
i en ny utvidgad upplaga har re-
dan utkommit Prosten L. M. Eng-
ströms praktisk-teologiska studier
över "Lokalförsamlingen". Av
samma art är Teol. Lic. H. Gid-
lunds arbete "Kyrkliga försam-
lingstankar". Ett i dessa dagar
högaktuellt ämne behandlas av
kyrkoherden i tyska församlingen
Emil Ohly, som skärskådar "Evan-
gelisk och romersk sedlighet".

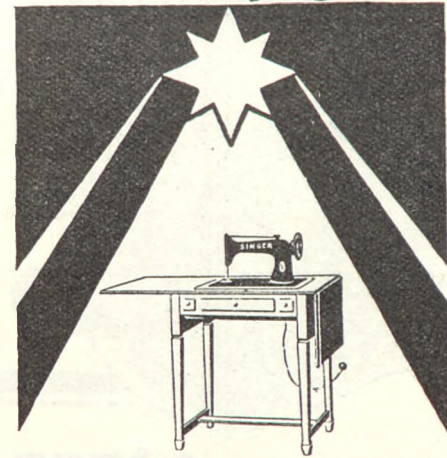
Ett storstilat monument över
en svensk kulturgärning är det
stora samlingsverket "Från Johan-
nes Rudbeckius stift", som utgi-
vits till Rudbeckiusjubileet och
nyligen utförligt omnämndes i
pressen. Av Professor Walde-
mar Rudin föreligger till jul ett
posthumt arbete, förf:s religiöst
och psykologiskt värdefulla dag-
boksanteckningar, som utgivas un-
der titeln "Tankar ur det inre li-
vet".

På ungdomslitteraturens områ-
de bidrager förlaget med ett fler-
tal arbeten. Vi anteckna Kyrko-
herde Hagb. Isbergs barnpredik-
ningar "Barnet, av vilket man
väntade något stort", Kyrkoherde
Isak Thomassons arbete "Sönda-
gen och barnen", Fru Märta Ed-
quists närmast för skolornas mor-
gonböner avsedda arbete "Guds
rike och barnen" och Teol. Lic.
N. U. Nilssons nyss utkomna
samling ungdomsföredrag med ti-
teln "Hans härlighet". Pastor
Edvin Wirén i Helsingfors, före-
ståndare för Finska Diakonissan-
stalten, har utgivit en samling bib-
liska betraktelser för ungdom un-
der den gemensamma titeln "Je-
sus och ungdomen", Folkskollä-
rare A. G. Joelsson kommer med
en skrift: "Ur barnets religiösa
värld" och Pastor Gustaf Kyhl-
berg riktar i sin lilla broschyr
Gosselyne" en kraftig appell till
pojkar i konfirmandåren. Trenne
arbeten för barn, vilka med sä-
kerhet komma att hälsas med gläd-
je av det unga släktet, utkomma
inom kort, nämligen Irene Bor-
genstiernas berättelsesamling "Den
underbara trädgården och andra
berättelser för barn", Magda Berg-
quists "Trollet som lekte kejsare"
samt Aline Cronhielms "Pullans
äventyr och bedrifter", alla rikt
illustrerade, de båda senare av
Aina Mas-Olle.

Sveriges Kristliga Studentrörelses
bidrag till bokfloden.

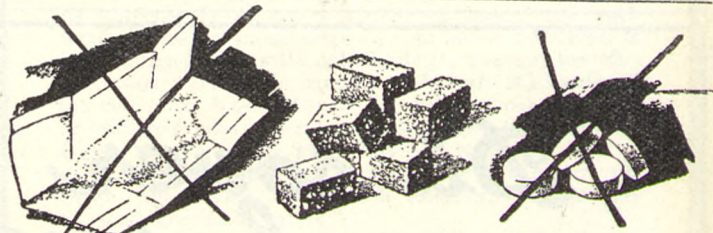
Ingeborg Wikander: Fem år i
Kina. Kr. 5:75. Sveriges Krist-
liga Studentrörelses Förlag.

Den bästa julgåvan

SINGER 101

DEN FULLÄNDADE ELEKTRISKA SYMMASKINEN
EN GEDIGEN OCH ELEGANT MÖBEL

Pulver
(medicinen olöst)

Nevosine
(medicinen smält i
marmelad)

Tabletter
(medicinen olöst)

NEVROSINE

skiljer sig från de vanliga smärtstillande pulvren och tablettarna, däri-
genom att dess verksamma beståndsdelar äro smälta i pastillens mar-
meladmassa. Nevrosine verkar därför vid huvudvärk och reumatiska
smärtor synnerligen snabbt och kraftigt utan att irritera matsmältnings-
organen. OBS! Nevrosine innehåller icke salicylsyra i någon form;
det kan utan behag tagas t. o. m. utan vatten.
Nevrosine ordinerar av läkare. Säljes å alla apotek i askar å Kr.
2:10, sexdubbel sats Kr. 8:25.

Pharm. Fabr. **Medicoll**, Stockholm.

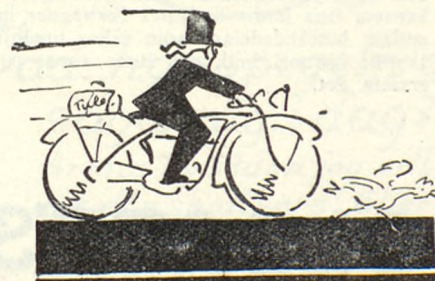
**Håo
Torrägg**

användas av

sparsamma husmödrar

verklig äggula och
äggvita i naturl. proportion.

till torsdagsplättarne.

På cykeln han kör över gatans cement,
så håret på huvudet raknar, -
betänk att han har en förkyld patient,
som Tulopastillerna saknar.

Tulo

DEN LILLE
HALSLÄKAREN

Äkta endast i originalförpackning å 25
A.-B. Förenade Chokladfabr., Stockholm ÖRE

TRYGGA EDER ÄLDERDOM GENOM INKÖP AV

LIVRÄNTA I SVEA

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG V. HAMNGATAN 3
AVDELNINGSKONTOR: STOCKHOLM DROTTNINGGATAN 19

AGENTER Å ALLA STÖRRE PLATSER

Då sover barnet längre!

Om Edert barn sover oroligt, om det är retligt och gråter utan att Ni kan finna någon orsak, är oftast anledningen härtill, att dess hud är irriterad. — Vid daglig skötsel med *Colgates barnpuder* tilltager barnets välbefinnande och därmed dess hälsa. Men kom ihåg att begära *Colgates barnpuder*, då Ni i annat fall lätt kan få ett grovt och kärt pudert, vilket endast ytterligare irriterar barnets fina hud. *Colgates barnpuder* innehåller endast beståndsdelar, som läka, uppmjuka och skydda barnets hud, och intet annat pudert kan ersätta det.

**COLGATE'S
BARN-PUDER**

MUSIK- INSTRUMENT

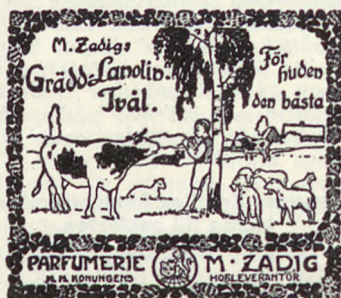
av alla slag köpas alltid fördelaktigast från

**A. TH. NILSSONS
MUSIKHANDEL, Norrköping**

Illustr. priskurant gratis mot 30 öre i porto.

STALRESARMADRASSEN IDEAL
Hygienisk — Billig — Hållbar
Prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780
Obs! Våra madrasser äro ugnslackerade.

Förra året utgav författarinnan till denna bok ett för kunskapen om Kina synnerligen värdefullt arbete: "Studier och bilder från det nya Kina", där det gives en orientering i Kinas historia och religion, folkliv och sociala förhållanden och i den oerhörda omvälvning som nu äger rum på alla områden därute. Denna bok är mera personlig. Dess innehåll utgöres huvudsakligen av brev till släkt och vänner i hemlandet under den femåriga studie- och arbetsperiod förf. tillbragt i det inre Kina. Läsaren får följa henne under läro- och grundläggnings-åren i hennes arbete i Kinas bildade kvinnovärld. Där är förtjuande naturskildringar, lustiga heminteriorer, blodiga gatuscener från revolutionstider, orosdagar under rövaranfall och glädjedagar i hem och arbete. Skildringarna bära mycket av äventyrens glans, upptäcktsfärdernas spänning och segerens glädje.

Utom *Wikanders "Fem år i Kina"* utger Studentrörelsens Bokförlag flera intressanta nyheter. Det av professor *F. W. Foersters* banbrytande arbete "*Uppfostran och självuppföstran*" föreligger nu komplett med den just utkomna andra delen. Den för svenska läsare väl bekante *Dr. Ralp Inge* har samlat några av sina märkliga tidsessayer, vilka inom kort utkomma i svensk översättning av *Dr. J. Lindskog* under titeln "*Tidens andar*". Sedan några veckor finnes tillgängligt professor *Hj. Holmquists* arbete "*Den svenska reformationens begynnelse 1523—1531*", vari de djupt ingripande händelserna tecknas som detta skickelsedigra årtionde i svensk historia har att uppvisa. En ståtlig och för svensk teologi och nutida kyrkoliv representativ samling uppsatser ha sammanförts under titeln "*För tanke och tro*". Bland dess författare märkes ett stort antal ledande religiösa personligheter, främst ärkebiskop *Söderblom* och biskop *Einar Billing*. Av den nye teol. hedersdoktor, rektor *Manfred Björkquist*, ha börjat utgivas en serie valda uppsatser, "*För hjärta och tanke*", och docenten *Sigfrid von Engelström* företager i sin bok "*Romersk katolicism*" en objektiv undersökning av den katolska kyrkans dogmbyggnad.

Ett arbete, som är ägnat att tillvinna sig alla bibelläsares och undervisares uppmärksamhet, är *Dr. Erling Eidems "Vår svenska bibel"*. Biskop *Einar Billings* föredrag vid senaste kyrkliga mötet om "*Universitet och kyrka*" i samband med striden om den *Wetterska exegetikprofessuren* föreligger i bokform, och *Dr. J. Lindskog* ger i sin skrift "*Försoningen*" en historisk översikt över försoningstankens utformningar i svensk teologi jämte en framställning av författarens egen syn på försoningens problem. En av våra största kulturpersonligheter i nyare tid skildras populärt i lektor *Elias Grips* bok om "*Viktor Rydberg*", och i en andens storman från gången tid tecknas av domprosten *J. Th. Bring* i hans levnadsteckning över "*Hugin Spegel*". I ny upplaga utgives den sedan flera år utgångna och livligt efterfrågade boken "*Den borttappade Fadern*" av den kände norske författaren *Arne Garborg*. Till sist kan nämnas en liten självfull skrift "*Högtid och vardag*" av lektor *J. Viotti* och en klagörande framställning om "*Den kristna ungdomen och nattvarden*" av fil. kand. *E. Montan*.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Känner någon av Iduns läsarinor till något bra konvalescent- och vilohem, helst i Östergötland eller Småland, där priset icke är allt för högt, och där man kunde vila ut c:a 14 dagar?
Trött och överansträngd.

**Bardin's
Perle Sudder
forskönner.**

Blanche - Rose - Chair
Naturelle - Rachel -
Oere - Corall - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt i Kemikalieaffärer.
Engros-Depot
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt i Kemikalieaffärer.
Engros-Depot
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

KÖP
OLOF ASKLUNDS
BRÖD
DET ÄR BÄST

*Lille syster
klipper själv
sine
dock-
klänningar*

av Dennison Crepe.
Roligt, lärorikt och underhållande.
Välkommen gåva.
Begär hos pappershandlaren
**Dennison's
DOCKUTSTYRSEL**
Gratis: Skriv efter Dennison's
»Christmasbook». Den giver goda idéer till julen. (Ansk. uppl.)
Dennison Manufacturing Co's
Vesterbrog. 4 · KÖBENHAVN · B · Afd. 1d

Billiga o. bra äro
Sveriges Urma-
kares A.-B:s äkta **VIKING-
Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsbotten. Stort mäsingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla
Urmakare.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Giv mig ett gott råd! Jag önskar att köpa mitt par luftter vackra och smakfulla gardiner, passande för ett i mörk ton hållet herrum. Tapeten är blå, mattan även blå samt möbelen av mahogny. Vad för sorts gardiner och vilken färg, samt var skall jag bäst köpa desamma?
Fru Ellinor.
Svar: Tillskriv Aktieförbundet Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm, får Ni det bästa rådet, samt prover å alla upptänkliga gardinsorter.
A. J.
(Annon)

Skönhetsmedlet för skon

är — VIKING SKOKRÄM till dagligt bruk.

Viking skokräm förlänar åt skon fascinerande glans och skyddar den från att i förtid få ålderdomstecken.

VIKING SKOKRÄM

JULKLAPP

ROSTFRITT STÅL

Bords- och smör- dessertknivar à 4 kr. FÖRSKÄRARE à 10 kr. Ost- och små förskärareknivar à resp. 4 o. 5 kr. Skalknivar (för köket) för potatis, frukt etc. à 3 kr. Alltid blanka, svarta ej händer och matvaror — behöva ej skuras eller poleras, gjorda i ett stycke och tåla sålunda att nedläggas i kokhett vatten.

A.- B. STILLE-WERNER,
Regeringsgatan 19, STOCKHOLM. Sturegatan 4.

Låt ej bedraga Er

att använda skarpa och frätande tvättmedel. Tomtens välkända Tvättpulver är oskadligt för tvätten, men ger vid användning bästa resultat.

Gamla Tenngjuteriet

(f. d. A.-Bol. Gamla Santessoniska)

Försäljningslokaler:

HAMNGATAN 34

VÄSTERLÄNGGATAN 40 I

HAMRAT TENN

Tennsoldater, Tennsoldatsformar, Leksaker och Julgransprydnader i stort urval.

Börja genast att ge barnen

Möllers Hydroxyliria Fiskleverolja

Det styrker organismen och ökar dess motståndskraft mot vintern. Till salu på apoteken samt hos färg- och kemikaliehandlare.

Erhålls endast på originalflaskor.

Nedsatt pris Kr. 1:80.

Svar: Vi kunna varmt rekommendera Vilohemmet å det gamla slottet Charlottenborg, nära Motala, som innehaves av Röda-Kors-Systrarna Sonja Hedlund o. Elsa Ålander. Priset är för ensamt rum per månad 180 à 210 kronor och per dag 6,50 à 7,50. Postadressen är Charlottenborg, Motala. Telefon Motala 725.

E. E.

Fråga: För en tid sedan erfor jag, att min man var förälskad i en annan, men skulle på hans böner försöka glömma och stryka ett streck över hans förvillelse. Men det är lättare sagt än gjort. Är jag vid ev. skilsmässa berättigad till underhåll, då jag har vår lilla dotter, 4 år, att taga hand om? Min man är i statstjänst med 8,000 kr. i lön. Vid mitt giftermål avbröt jag min bana som sköterskelev vid Sophiahemmet, har medfört c:a 25,000:— i boet, av vilka 15,000:— åtgått till min mans studielån och bosättning. Har i 6 år ensam och i år med jungfru skött vårt lilla hem. Är det inte bäst för oss båda att skiljas, när kärleken slocknat, innan jag blivit för gammal att bryta mig en bana själv. Historien kanske upprepas längre fram. Det tysta grubblat över allt detta förtager mitt intresse och min arbetsförmåga, som så väl behövs.

Kan man draga sig fram på barnmorskeyrket med ev. underhåll till hjälp. Är mycket intresserad av sjuk- och barnavård och har utpräglade anlag samt även goda kunskaper i detta. Ålder 29 år. Har 8 kl. läroverksunderbyggnad, samt kan skaffa goda intyg om "vandel", som det står i formuläret. Är det svårt få plats? Tacksam för svar till

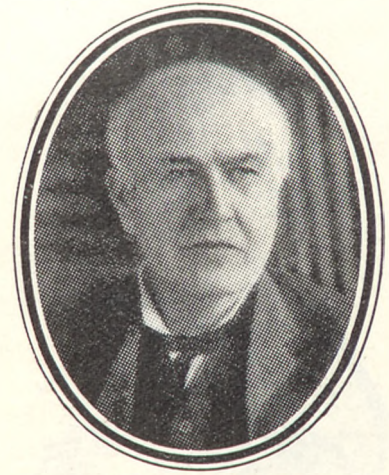
Livets allvar.

Svar: Det är oerhört svårt för att icke säga omöjligt att råda folk, om de böra skiljas eller icke. Sådant beror ju så mycket på rent individuella förhållanden. Emellertid är det nog en given erfarenhet, att, om man anser, att förutsättningarna för äktenskapsbestånd icke vidare finnas, man bör upplösa äktenskapet ju förr dess hellre. I edert fall torde ni hava rätt att påräkna underhåll i varje fall till eder dotter med ett lämpligt belopp — vi skulle tänka oss 60 70 kronor i månaden tills vidare med ev. förhöjning, då flickan blir äldre och i varje fall utgående till uppnådd ålder av 18 år — samt även underhåll till eder under hemskilnadstiden, vi skulle även tänka oss efter sedan till äktenskapsskillnad dömts. Detta underhåll bör givetvis under hemskilnadstiden utgå med åtminstone 175 à 225 kronor i månaden. Skulle rätten icke finnas eder i behov av underhåll sedan till äktenskapsskillnad dömts, torde underhållet till eder dotter böra utgå med högre belopp än vad vi här ovan nämnt.

Skulle eder man hava haft ett otillbörligt förhållande med den andra personen, så att man kan karaktärisera det som äktenskapsbrott — härför fordras emellertid mycket stark och rakt på sak gående bevisning — kan ni även erhålla skadestånd. I detta fall bör ni som skadestånd åtminstone erhålla den förmögenhet, som finns kvar av det ni infört i boet, i vad den belöper på eder mans giftorätsandel och ev. mera, beroende på Edra förmögenhetstillgångar, omständigheterna vid äktenskapsbrottet, edra förhållanden i övrigt m. m. dylikt.

Ni frågar även om man kan draga sig fram på barnmorskeyrket. Med de förutsättningar ni har och med den hjälp i underhållet ni ev. kan påräkna tro vi, att ni väl kan gå i land med eder och eder lilla dotters försörjning på detta yrke. Starka strävanden finnas att utvidga de områden, där barnmorskan kan göra sig gällande just vad beträffar barnavård, hälsovård i hemmet, mödrhjäl

Bemärkta personligheters ord om Jamaica-bananer.

THOMAS A. EDISON

"MAGEN ÄR LIK PANNAN PÅ EN ÅNGMASKIN",

sade den kände uppfinnaren Th. A. Edison till sin vän general Reyes. "Den måste hållas ren för att arbeta med regelbundenhet. Kemiska analyser ha gjorts av alla de tempererade och tropiska zonernas frukter och vegetabilier under sökande efter en som kunde ge styrka åt livscellerna genom att innehålla de tre element som äro väsentliga härför, en närande föda och stärkande så att den renar blodet, fosfor för hjärnan och vad som är viktigare, ett verksamt och mildt laxativ för magen... Dessa tre element ha påträffats hos bananen.

Ät varje morgon två mycket mogna bananer och tugga dem mycket omsorgsfullt samt drick omedelbart ett stort glas kallt vatten."

Det är denna hälsoregel både Edison och general Reyes tillskriva sin utomordentliga vigör även vid mycket hög ålder.

Vad har spegeln att säga mig i dag?

Är min hy sådan jag vill att den skall vara? Eller har den förlorat sin ungdomliga charme?

Ni behöver ej med oro avvakta spegelns svar, om Ni varje dag använder

ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÅL N:1

Den är oöverträffad i förmåga att framkalla en beständigt frisk o. ungdomlig hy.

Säljes överallt à 1 kr.

ELFSTRÖMS TEKNISKA FABRIK-GEFLE

Det är en gammal dum fördom!

Historien om den kvinnliga gästen på en större egendom i Upland, vilken — när hon i köket fick se, att man använde margarin vid matlagningen — ögonblickligen drog sina färde, och det fastän hon senast samma dag berömt värdinnan för hennes utsökta mat, den historien är om något belysande för hur fördomen kan förvilla det sunda omdömet.

Det har funnits och finnes fortfarande dåligt margarin i marknaden — det är sant. Men därför att första, bästa märke, man provar inte kan stå sig i jämförelsen med smör, så är det för den skull ingen anledning att låta fördomen gå ut över allt vad margarin heter.

Köp i dag ett paket MELANGE — ett smörblandat margarin av högsta märke, ej allt förväxla med sådana med låg smörhalt — låt det opartiskt provas i Ederet hushåll, och Ni skall erkänna, att motviljan mot margarin hänför sig till blott och bart en gammal dum fördom.

Margarinet utan
Margarinsmak.

Melange

Duktyger, Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser.
Prover sändas till landsorten på begäran franco.
ALMEDAHLS FÖRS.-MAGASIN
OBS.! 55 KUNGS GATAN 55. OBS.!
GÖTEBORG.

**Bottiner,
Snowboots,**

ELEGANTA,
MODERNA,
I STÖRSTA
URVAL

A/B. KUNTZE & CO.
DROTTNINGGATAN 52, STHLM.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos
A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik,
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalescenter och åldersstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

m. m. dylikt. Är ni socialt intresserad, skulle ni med edra förkunskaper och eder bildning säkerligen hava stora utsikter att göra eder gällande på dessa nya verksamhetsområden. E. E.

Fråga: Ung fru, som tänkte få till julklapp av sin man en kinesisk kimono, sådan som stod omtalad häromdagen i tidningen såsom en elegant och vacker ersättning för yllekoftor, frågar härmed var i Stockholm man lämpligen kan anskaffa en sådan och ungefärligen vilket pris. Ung fru.

Svar: Fröken Margareta Carell, adress Heleneborg å Söder, tel. S. 30918, samt Kinamagasinet, Regeringsgatan 43, Stockholm, vilka har direkt import från Kina av alla sorters kinesiska tyger, spetsar och broderier, däribland underbara kimono. I början av december inkommer från Kina en ny sändning. Ni kan per telefon bestämma lämplig tid för besök. E. E.

Fråga: Vilka äro fordringarna för inträde till Statens Skolköksseminariums kurs för utbildning av husmödrar vid större anstalter? Hushållsintresserad.

Svar: Inträdesfordringarna äro: att hava fyllt 23 år, vara frisk och stark, äga god skolbildning och allmänbildning (gärna folkskolebildning) samt förete intyg om duglighet i och vana vid praktisk hushållsarbete.

Kursens längd är: ett arbetsår, delat i två terminer, den ena från slutet av aug. till mitten av dec., den andra från mitten av jan. till slutet av maj.

Arsavgiften är: 100 kronor varjämte elev betalar materialpriset för i skolan intagna måltider ävensom kosten under tjänstgöringstiden å anstalterna.

Ansökan insändes före den 1 augusti till Riddaregatan 10 i Stockholm under adress Statens Skolköksseminarium. E. E.

Fråga: Kan Idun lämna upplysning om det finns någon sjuksköterskekurs i Stockholm? Hur gammal bör man vara? Måste man vara skolad? Hur länge den då pågår? Och kostnaden? D.

Svar: Det var många frågor på en gång. Emellertid kunna vi meddela, att Sophiahemmet har en 3½-årig kurs, Röda Korset en 3-årig kurs och Sabbatsberg en 2-årig kurs. För att komma in på dessa kurser fordras god skolbildning. Begär prospekt direkt från hemsodern å resp. sjukhus. E. E.

Av Ateljé Marianne, Grevtureg. 24 c, är fru Nissen innehavarinna, vilket meddelas till rättelse av förut lämnad uppgift.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

Margis C. har ånyo brev att vänta på redaktionen.

Synneve lägger pekfingeret fundersamt på näsan och undrar: Varför skall sommaren komma då den fördrives av vinterns is och snö?

Varför skola ock vi här födas då vi alla likväl måste dö?

Därpå följa sex verser med idel grubblande "varför?" Det skulle dock kunna tillagts ytterligare en vers:

Varför skall tiden ej komma när det går upp för var mö att av snillefoster som födas de flesta i papperskorgen dö?

"En av de många". Insänd gärna era noveller och andra småbitar till bedömande. Införda saker honoreras.

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund. Malmstorgsgatan 3, STOCKHOLM. Familjerätt. Hyresärenden. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besv. omgående.

19 IDUN 24

DAMERNAS EGEN TIDNING.

HANS KUNGLIG HÖGHET
PRINS WILHELM
TEATERKRITIKER I IDUN

EN AV DE ADERTON
TOR HEDBERG
LITTERATURKRITIKER I
I D U N

PRENUMERERA!

Köp
"Extra-Curkon"
Väg. 400 grm.
Kronor 3:25 pr ask
Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

Skandinavisk
Konstslöjd-Försäljning
Drottninggatan 77, Stockholm
Norr 7 43

Handarbeten, i gardiner, kuddar, löpare m. m. Hemslöjdsvävnader, i dukar, möbiltyger m. m. Nationaldräkter, tyger och tillbehör. Konstsmide, julstakar, eldgafflar m. m. Träslöjd, kåsor, skrin m. m.

Regipan

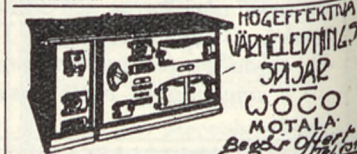
Tabletter à 1/3 gr.

verkar snabbt
Nervstärkande, Blodbildande, Kraftgivande

Det är Regipans utomordentligt gynnsamma verkningar, som på kort tid gjort detta preparat så populärt. Det är ej minst dess rika halt av Vitaminer, som så effektivt befordrar stärkandet av nerverna, bildandet av nytt blod samt höjandet av kroppens krafter i allmänhet. Ett generellt välbefinnande ger sig snabbt tillkänna vid användningen av Regipan. Det rekommenderas av åtskilliga läkare. Finnes å alla Apotek till kr. 8.—.

Åkta Wadstenaspetsar.

Prover sändes på begäran vid tydlig adr. å längdspetsar, hörn, motiv m. m. från Fru Hanna Nilsson, f. Kling, Wadstena.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert. Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Erkänt enastående slitstyrka,
En fulländad passform och
Ett synnerligen tilltalande utseende
äro de egenskaper, som
utmärka

Malmö

Galoscherna
RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B., MALMÖ.

Hus- mödrar!

Det blir billigare för Eder att köpa ett paket

VERSALE

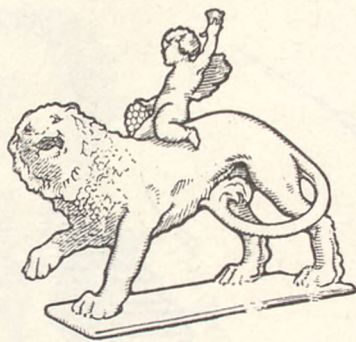
än att få ett paket ogaranterat tvättmedel till skänks!

Räkna själv efter:

Enligt prov utförda vid Statens Provningsanstalt har det visat sig att 100 gångers tvättning med VERSALE ej sliter kläderna mera än 30 gångers tvättning med ett annat som oskadligt mycket annonserat tvättmedel.

Slitningskostnaden för varje tvätt stiger alltså med det sämre tvättmedlet till ett belopp som flera gånger överstiger vad ett paket VERSALE kostar och följaktligen blir det billigare för Eder att *köpa* VERSALE än att få det ogaranterade *till skänks*. VERSALE har efter 8 månaders ingående prover vid Statens Provningsanstalt och Fackskolan för Huslig Ekonomi i Uppsala tilldelats *Husmodersriksförbundets garantimärke* och är till dato det *enda tvättmedel* som bjuder Eder denna *enastående garanti* för hög kvalitet och oskadlighet.

***Prova VERSALE
vid nästa tvätt!***

LUNCH à kr. 1:80 och 2:10
 DINER från omkring kr. 2:—
 SOUPER à kr. 2:25 och 3:—

Musik dagligen kl. 6—12 e. m.:
 S T R Ö M A R N E

Direktion:
 Stockholms Allm. Restaurant A.-B.

STADSHUSKÄLLAREN

Gyllenhammars

HAVRE-MUST

HÅLLER KROPPEN
 UNG OCH SPÄNSTIG

Dr. Dralle's
BIRKENWASSER
 är ett absolut osvikligt medel mot
 MJÄLL OCH HÅRAV FALL,
 samt utomordentligt angenämt och
 uppfriskande vid toaletten.
 Erkänt och använt över hela
 världen på grund av sin värdefulla
 sammansättning.

Dr. Dralle's
 Birkenhaarwasser

LUNDA

ENKLARE KAN INTET VARA än att i en hast tillaga en välsmakande lunch, om man har tillgång till Kalmar Slottscacao eller Borgchoklad. Det är gjort på ett ögonblick. Chokladen smakar bra, är närande och hälsosam. Kalmar, rätt tillagad, lämnar ingen bottenansats. Den är absolut fri från främmande tillsatser och beredd så, att den färdiga drycken bibehåller all den härliga för cacaobönan säregna aromen. Finsmakare välja därför

Kalmar

Slottscacao
 och
 Borgchoklad